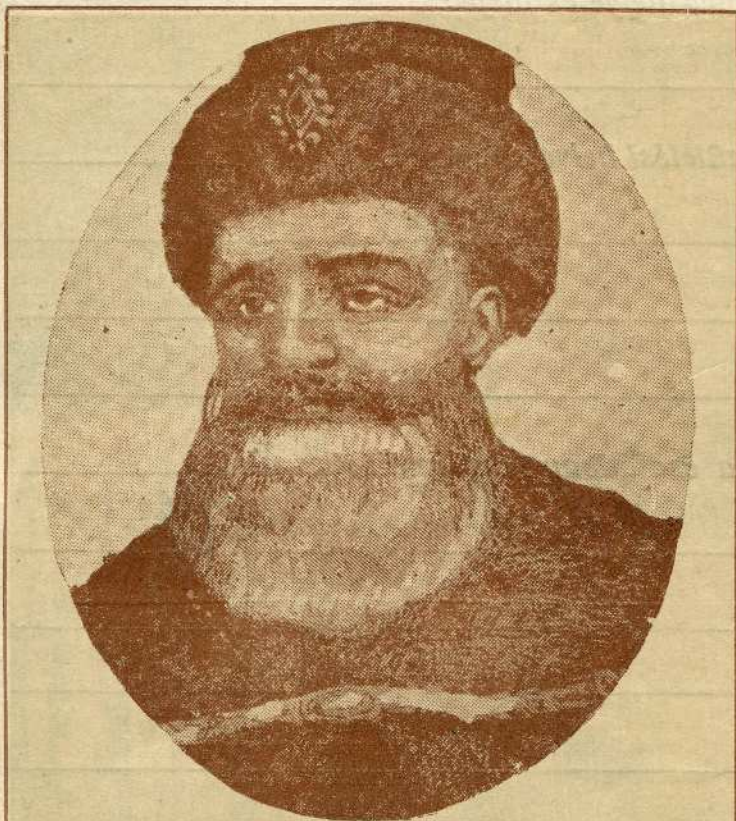

REFORMATUS
19
ARVAHAZI
29
KEPES NAPTAR

BETHLEN GÁBOR
Erdély fejedelme, meghalt 1629-ben.

APR

CSALÁDI KRÓNIKA

Boldog az, aki féli az Urat; aki az ő utáiban jár!
Bizony kezéd munkáját eszed! Boldog vagy és
jól van dolgod. Feleséged mint a termő szőlő
házad belsejében; fiaid mint az olajfacsemeték
asztalod körül. Imé, így áldatik meg a férfit,
aki féli az Urat! 128-ik Zsoltár 2—4. vers.

Családapa neve:

Születés helye, ideje:

Családanya neve:

Születés helye, ideje:

A szülők, esküvőjének helye és ideje:

Gyermekek neve, születési helye és ideje:

Az 1929-ik évben a családban konfirmált:

Házasságot kötött:

Meghalt:

2
R35

CENZURAT.

REFORMATUS

ÁRVAHÁZI KÉPES NAPTÁR

KIADJA:
A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REF.
EGYHÁZKERÜLET IRAT-
TERJESZTÉSE

ÁRA 25 LEI

SZERKESZTETTE:
CSERNÁK BÉLA
EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ

Nyomatott
Béres Károly könyvnyomdájában
Oradea—Nagyvárad.

Boldogasszony hava
Régente: Vizöntő hava

JANUÁR

Télihó
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Kedd	Újév	Újév	7 48	16 19
2 Szerda	Béla	Szilveszter	7 49	16 19
3 Csüt.	Dániel	Malakiás pr.	7 49	16 20
4 Péntek	Titusz	70 Apostol	7 48	16 21
5 Szomb.	Simeon	Theopempt	7 48	16 22
1. Máté II. 1—22.				
6 Vasár.	Vizkereszt	F. Epifánia	7 48	16 23
7 Hétfő	Bálint	Iván	7 48	16 24
8 Kedd	Szörény	Emilian	7 47	16 27
9 Szerda	Julián	Polyeukt	7 47	16 28
10 Csüt.	Ernő	Nissz. Gerg.	7 46	16 30
11 Péntek	Matild	Teodóz vt.	7 46	16 31
12 Szomb.	Árkád	Taciana	7 45	16 32
2. Lukács II. 42—52.				
13 Vasár.	Veronika	F. Hermil	7 45	16 33
14 Hétfő	Bódogh	R. és Sz. v.	7 45	16 34
15 Kedd	Mór	Kalib János	7 44	16 36
16 Szerda	Géza	Sz. Pét. láncai	7 43	16 37
17 Csüt.	Antal	N. Antal ap.	7 42	16 39
18 Péntek	Piroska	Nagy Atanáz	7 41	16 40
19 Szomb.	Sára	Makár	7 40	16 42
3. János II. 1—11.				
20 Vasár.	Fáb. és Seb.	F. Triodium	7 40	16 43
21 Hétfő	Ágnes	Maxim hv.	7 39	16 44
22 Kedd	Vince	Timót	7 38	16 46
23 Szerda	Ézsaiás	Kelemen vt.	7 37	16 47
24 Csüt.	Nemzeti ün.	Nemzeti ün.	7 36	16 49
25 Péntek	Pál ford.	Naz. Gergely	7 35	16 51
26 Szomb.	Policarp	Xenophon	7 34	16 53
4. Máté XX. 1—16.				
27 Vasár.	Helv. vas. Ján.	F. Helv. vas.	7 33	16 54
28 Hétfő	Nagy Károly	Efrém	7 32	16 55
29 Kedd	Ferenc	Ign. erekly.	7 31	16 57
30 Szerda	Martina	Nagy Vazul	7 29	16 58
31 Csüt.	Péter	Cirus, János	7 28	16 59

1. hónap 1—4. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 2-án d. u. 8 ó. 44 p.
- ☽ Ujhold 11-én 2 ó. 28 p.
- ☾ Első negyed 18-án d. u. 5 ó. 15 p.
- ☽ Holdtölte 25-én 9 ó. 9 p.

Földközvetben 7-én délután 5 órakor.

Földtávolban 23-án délután 2 órakor.

A hó elsején a nap hossza 8 ó. 32 p.; a hó végéig 58 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

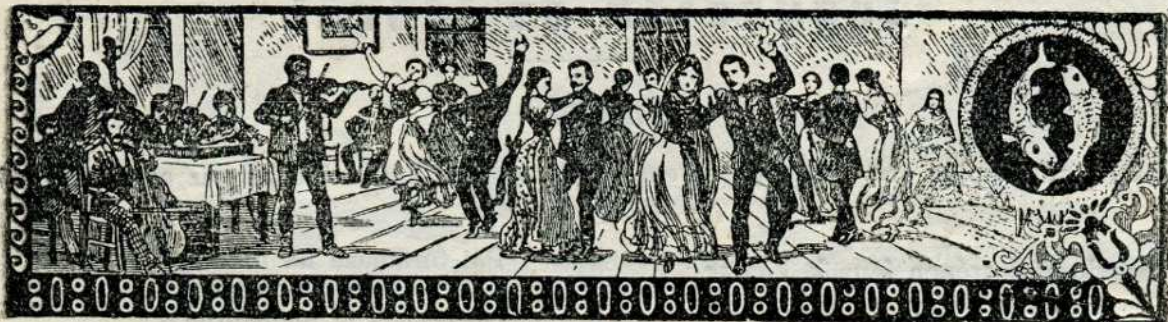
A hó elején északi és keleti szél esetén derült és hideg; déli és északi légáramlat mellett eső, illetőleg havazás várható; 11—18-ig kemény fagy; délnyugati széláramlattal enyhe idő; 18—25-ig kellemes időjárás.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

1-11-ig hideg, 11-18-ig borus, 19-24-ig derült és hideg, azután hó, eső és olvadás egymást követik.

Izraelita naptár:

- 19 Tebeth 5689
- 23 S. Semoth
- 28 Sobebimbójt
- 1 Sebat S. Vaëra
- 6 Sobebimbójt
- 8 S. Bo.
- 15 S. Besalakh
- 20 Sobebimbójt

Böjtelő hava
Régente: Halak hava

FEBRUÁR

Télutó
28 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Ignác	Trifon	7 29	16 59
2 Szomb.	Gyertyaszent.	Jézus tal. S.	7 27	17 1
5. Luk. VIII, 4—15.				
3 Vasár.	Hatv. Balázs	F. Húsh. v.	7 26	17 3
4 Hétfő	András	Izidor	7 25	17 4
5 Kedd	Ágota	Ágota	7 23	17 6
6 Szerda	Dorottya	Bukol	7 22	17 7
7 Csüt.	Rikárd	Partén pk.	7 20	17 9
8 Péntek	Math. János	Tódor vt.	7 19	17 10
9 Szomb.	Cirill	Nicefor vt.	7 18	17 12
6. Luk. XVIII, 31—43.				
10 Vasár.	Farsangvas.	F. Vajh. v.	7 16	17 14
11 Hétfő	Dezső	Balázs vt.	7 14	17 15
12 Kedd	Lidia	Melét pk.	7 13	17 17
13 Szerda	Hamvazósz.	Martinián	7 11	17 18
14 Csüt.	Bálint	Auxent.	7 10	17 20
15 Péntek	Zoltán	Onezim	7 8	17 21
16 Szomb.	Juliánna	Pámfil vt.	7 6	17 23
7. Böjt I. vas. Máté IV, 1—11.				
17 Vasár.	Donáth	F. Nb. 1. v.	7 5	17 25
18 Hétfő	Simon	Leó pápa	7 3	17 26
19 Kedd	Konrád	Arkip	7 1	17 28
20 Szerda	Aladár	Leó pk.	7 0	17 29
21 Csüt.	Eleonóra	Timót	6 58	17 31
22 Péntek	Péter	Eugen. sz. vt.	6 56	17 32
23 Szomb.	Péter	Polikarp	6 54	17 34
8. Böjt II. vas. Máté XVII, 1—9.				
24 Vasár.	Géza	F. Nb. 2. v.	6 52	17 36
25 Hétfő	Mátyás	Taráz	6 50	17 37
26 Kedd	Margit	Porfir	6 49	17 39
27 Szerda	Ákos	Prokop	6 47	17 40
28 Csüt.	Lehel	Vazul	6 45	17 41

2. hónap. 5—8. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 1-én d. u. 4 ó. 10 p.
- ☽ Uj hold 9-én d. u. 6 ó. 55 p.
- ☾ Első negyed 17-én 2 ó. 59 p.
- ☽ Holdtölte 23-án d. u. 8 ó. 59 p.

Földközelpben 4-én 11 óra.
Földtávolban 20-án 9 óra.

A hó elsején a nap hossza 9 ó. 32 p.; a hó végéig 1 ó. 27 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

Szép, enyhe idő a hónap elején; 9—17-ig hideg, de tiszta. Később délnyugati szél mellett enyhébb, havazással.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

5-ig erős szél és eső, de hó is azután, 12-én és 13. erős szelek, 14—19-ig ismét eső, a hónap végén szebb napok.

Izraelita naptár:

- 22 S. Jithro
- 29 S. Mispartim
- 1 Adar R. Khodes
- 6 S. Theruma
- 13 S. Thezave
- 14 Purim Katan
- 15 Susan purim K.

Bőjtmás hava
Régente : Kos hava

MÁRCIUS

Tavaszelő
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Albin	Eudocia	6 41	17 45
2 Szomb.	Taksony	Hezich	6 39	17 46
9. Bőjt III. vas. Luk. XI, 14–28.				
3 Vasár.	Kunigunda	F. Nb. 3. v.	6 37	17 48
4 Hétfő	Kázmér	Gerazim	6 36	17 48
5 Kedd	Özséb	Konon	6 34	17 50
6 Szerda	Jenő	Amorii 42 vt.	6 32	17 52
7 Csüt.	Iván	Vazul és tsa	6 30	17 53
8 Péntek	Istenes Ján.	Teofilakt	6 28	17 55
9 Szomb.	Fáni	Szeb. vt.	6 26	17 57
10. Bőjt IV. vas. Ján. VI, 1–15.				
10 Vasár.	Elemér	F. Nb. 4. v.	6 20	17 58
11 Hétfő	Aranka	Szófron pk.	6 22	17 59
12 Kedd	Gergely	Teofánész	6 20	18 1
13 Szerda	Szabin	Nicefor pk.	6 18	18 2
14 Csüt.	Matild	Benedek	6 16	18 4
15 Péntek	Kristóf	Agáp vt.	6 14	18 5
16 Szomb.	Geréb	Szabin vt.	6 12	18 7
11. Bőjt V. vas. János VIII, 46–59.				
17 Vasár.	Gertrud	F. Nb. 5. v.	6 10	18 8
18 Hétfő	Sándor	Ciril pk.	6 8	18 9
19 Kedd	József	Krizs. és Dar.	6 6	18 11
20 Szerda	Hubert	Szabb vtk.	6 4	18 12
21 Csüt.	Benedek	Jakab az ifj.	6 2	18 13
22 Péntek	Katalin	Vazul vt.	6 0	18 15
23 Szomb.	Viktorján	Nikon vt.	5 58	18 16
12. Bőjt VI. vas. Virágvas. Máté XXI, 1–9.				
24 Vasár.	Virágvasárn.	Virágvasárn.	5 56	18 18
25 Hétfő	Gyüm. o. B. A.	Gyüm. o. B. A.	5 54	18 19
26 Kedd	Manó	Gábor	5 52	18 21
27 Szerda	Dam. János	Matrona	5 50	18 22
28 Csüt.	Nagycsüt.	István	5 48	18 23
29 Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek	5 46	18 25
30 Szomb.	Nagyszomb.	Klimák J.	5 44	18 26
13. Husvétv. Márk XVI, 1–7.				
31 Vasár.	Husvétvasár.	F. Husvétvas.	5 42	18 28

3. hónap 9–12. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 3-án d. u. 1 ó. 9 p.
- ☽ Ujhoid 11-én 10 ó. 37 p.
- ☾ Első negyed 18-án 9 ó. 42 p.
- ☾ Holdtölte 25-én 9 óra 46 p.

Földközelen 4-én 7 ó.
Földtávolban 17-én dél-
után 3 ó.

21-én 4 ó. 36 p. Ta-
vaszkezdet. A hó elsején
a nap hossza 11 ó. 2 p.,
a hó végéig 1 ó. 43 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

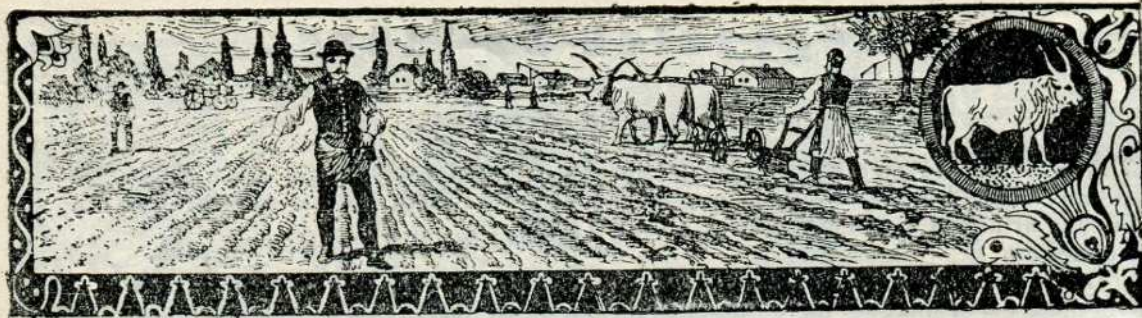
Havazás esővel válto-
kozva, 11–18-ig északi
szél esetén esős, 25-től a
hónap végéig viharos.

Százéves naptár
tapasztalatai szerint:

Komor, boros idővel
kezdi, mely 18-ig tar, 19-
és 20 közt enyhül, 22-én
ismét hideg, erős szelek
27-ig, azután még eső is.

Izraelita naptár:

- 27 S. Vajakhel
- 1 Veadar R. Kh.
- 4 S. Pekude
- 11 S. Vajakra
- 14 Purim
- 15 Susan-Purim
- 18 S. Zav.

Szt. György hava
Régente: Bika hava

ÁPRILIS

Tavaszhó
30 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kel. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Husvéthétfő	Husvéthétfő	5 40	18 29
2 Kedd	Ferenc	Husvétkedd	5 38	18 30
3 Szerda	Richard	Nikéta ap.	5 36	18 32
4 Csüt.	Izidor	József	5 34	18 33
5 Péntek	Ferreri Vince	Klaudiusz	5 32	18 34
6 Szomb.	Coelesztin	Eutik	5 30	18 36
14. I. vas. húsvét után. Ján. XX, 19—31.				
7 Vasár.	Quasim.	F. 1. Gy. pk.	5 28	18 38
8 Hétfő	Dénes	Herodion	5 26	18 39
9 Kedd	Konrád	Eupszik vt.	5 24	18 40
10 Szerda	Ezekiel	Terenc	5 22	18 42
11 Csüt.	Leó	Antipa	5 20	18 43
12 Péntek	Gyula	Vazul pk.	5 18	18 44
13 Szomb.	Hermenegild	Márton pápa	5 16	18 46
15. II. vas. Ján. 11—46.				
14 Vasár.	Tibor	F. 2. Ariszt.	5 14	18 47
15 Hétfő	Anasztázia	Kreszcenc	5 12	18 49
16 Kedd	József	Agape	5 10	18 50
17 Szerda	Anicét	Simion	5 9	18 51
18 Csüt.	Apollonius	János szerz.	5 7	18 53
19 Péntek	Emma	Pafnuc	5 5	18 54
20 Szomb.	Tivadar	Theodor hv.	5 3	18 56
16. III. vas. Ján. XVI, 16—22.				
21 Vasár.	Adolár	F. 3. Január	5 1	18 57
22 Hétfő	Szótér	Syc. Teod.	4 59	18 59
23 Kedd	Béla	György	4 57	19 00
24 Szerda	György	Szaba	4 56	19 1
25 Csüt.	Márk	Márk ev.	4 54	19 3
26 Péntek	Kilit	Vazul pk. vt.	4 52	19 4
27 Szomb.	Zita	Simon pk.	4 50	19 6
17. IV. vas. Ján. XVI, 5—14.				
28 Vasár.	Valéria	F. 4. 9 vt.	4 48	19 7
29 Hétfő	Szibila	Szozipater	4 47	19 8
30 Kedd	Katalin	Jakab ap.	4 45	19 10

4. hónap. 13—17. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 2-án 9 ó. 29 p.
- ☽ Újhold 9-én este 10 ó. 33 p.
- ☾ Első negyed d. u. 5 ó. 9 p.
- ☽ Holdtölte 23-án este 11 ó. 47 p.

Földközben 1-én 3 ó.
Földtávolban 13-án éjfélnélkor.
Földközben 28-án 21 ó.

A hó elsején a nap hossza 12 ó. 49 p.: a hó végéig 1 ó. 34 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

A hó elején hideg, délnyugati szelek mellett enyhe; 9—16-ig változó; a hó végén tiszta idő.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

is kedvezőtlen szeles és esős időjárással kezd, 11—14-ig tartós eső, 15—19-ig csipős hideg, 20—24-ig borús, csak a hó végén derüesebb.

Izraelita naptár:

- 25 S. Semini
- 1 Nizan Ros Kh.
- 3 Thaszria
- 10 S. Mezora
- 15 Passzah 1 n.
- 16 Passzah 2 n.
- 17 Sabb.

Pünköszt hava
Régenle: Ikrék hava

MÁJUS

Tavasztutó
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szerda	Fülöp	Jeremiás	4 44	19 11
2 Csüt.	Athanáz	N. Athan. h.	4 42	19 12
3 Péntek	Ferenc	Timót M.	4 41	19 14
4 Szomb.	Mónika	Pelágia sz.	4 39	19 15
18. V. vas. János XVI, 23—30.				
5 Vasár.	Kocsárd	F. 5. Iréne vt.	4 37	19 17
6 Hétfő	János	Jób	4 36	19 18
7 Kedd	Gizella	Sz. K. megj.	4 34	19 19
8 Szerda	Ákos	János ap. ev.	4 33	19 21
9 Csüt.	Áldozócsüt.	Jézus mennyb.	4 32	19 22
10 Péntek	Nemzeti ün.	Nemzeti ür.	4 30	19 23
11 Szomb.	Irén	Móc vt.	4 29	19 24
19. VI. vas. János XV, 25. XVI, 4.				
12 Vasár.	Pongrác	F. 6. Epifan.	4 28	19 25
13 Hétfő	Szervác	Gliceria vt.	4 27	19 27
14 Kedd	Bonifác	Izidor vt.	4 25	19 28
15 Szerda	Zsófia	Pakóm	4 23	19 30
16 Csüt.	Mózes	Teodor	4 22	19 31
17 Péntek	Paskál	Andronik	4 21	19 32
18 Szomb.	Erik	Péter	4 20	19 33
20. Pünkösztvas. János XIV, 23—31.				
19 Vasár.	Pünkösztvas.	F. Pünk. vas..	4 19	19 34
20 Hétfő	Pünkösthétfő	Pünkösthétfő	4 18	19 35
21 Kedd	András	Konst. II.	4 17	19 37
22 Szerda	Julia	Baziliszka	4 16	19 38
23 Csüt.	Dezső	Mihály pk.	4 14	19 39
24 Péntek	Eszter	Simeon st.	4 13	19 40
25 Szomb.	Orbán	Sz. Iván fejev.	4 12	19 41
21. I. vas. pünk. u. Máté XXVIII, 18—20.				
26 Vasár.	Fülöp	F. 1. Mindsz.	4 12	19 42
27 Hétfő	Beda	Hellád	4 11	19 43
28 Kedd	Ágoston	Eutik	4 10	19 44
29 Szerda	Magdolna	Teodora	4 9	19 46
30 Csüt.	Jusztin	Izsák ap.	4 9	19 47
31 Péntek	Angela	Herma vt.	4 8	19 48

5. hónap. 18—21. hét.

Hold fényváltozásai:

☾ Utolsó negyed 2-án 3 ó. 26 p.

☽ Ujhold 9-én 8 ó. 7 p.

☾ Első negyed 15-én este 10 ó. 56 p.

☽ Holdtölte 23-án d. u. 2 ó.

☾ Utolsó negyed 31-én d. u. 6 ó. 13 p.

Földközelen 10-én d. u. 10 ó.

Földtávolban 26-án 8 ó.

A hó elsején a nap hossza 14 ó. 27 p.; a hó végéig 1 ó. 12 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

Eleinte tiszta, kellemes idő 9-től kezdve szeles és esős; 15—23-ig szép idő; majd 23-tól kezdődőleg nagyon esős; a hó vége felé változó.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

Egész 9-ig derült és meleg, 10—19-ig száraz és erősebb meleg, 20-án és 21-én hűvös, 22-én érzékeny hideg, 23—26-ig nedves, utána derült napok.

Izraelita naptár:

21 Passzah 7 n.

22 Passzah 8 n.

24 S. Akhari

1 Ijar S. Kedosim

8 S. Emor 3. Perek

15 S. Behar 4. Perek

18 Lagbeomer

Szent Iván hava
Régente: Rák hava

JUNIUS

Nyárelő
30 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szomb.	Pamfil	Jusztin b.	4	7 19 49
22. II. vas. pünk. u. Luk. XIV, 16—24.				
2 Vasár.	Blanka	F. 2. Nicef.	4	6 19 50
3 Hétfő	Klotild	Lucill. vt.	4	5 19 51
4 Kedd	Ferenc	Metrof. pt.	4	5 19 52
5 Szerda	Bonifác	Tiri Dorót	4	5 19 53
6 Csüt.	Norbert	Hilarion ap.	4	4 19 53
7 Péntek	Róbert	Teodót pk.	4	4 19 54
8 Szomb.	Medárd	Teodor er.	4	4 19 54
23. III. vas. pünk. u. Luk. XV, 1—10.				
9 Vasár.	Felicián	F. 3. Cir. Art.	4	3 19 55
10 Hétfő	Margit	Sándor	4	3 19 56
11 Kedd	Barnabás	Bartal és B.	4	3 19 56
12 Szerda	János	Onufrius	4	2 19 57
13 Csüt.	Antal	Aquil	4	2 19 57
14 Péntek	Vazul	Elizeus pr.	4	2 19 58
15 Szomb.	Vid	Ámosz pr.	4	2 19 59
24. IV. vas. pünk. u. Luk. V, 1—11.				
16 Vasár.	Ferenc	F. 4. Tik. pk.	4	2 19 59
17 Hétfő	Adolf	Manuel	4	2 19 59
18 Kedd	Marcel	Leonc vt.	4	2 20 0
19 Szerda	Gyárfás	Judás ap.	4	2 20 0
20 Csüt.	Virág	Method pk.	4	2 20 0
21 Péntek	Albin	Julián vt.	4	2 20 0
22 Szomb.	Paulin	Özséb pk.	4	3 20 0
25. V. vas. pünk. u. Máté V, 20—24.				
23 Vasár.	Szidónia	F. 5. Agrip.	4	3 20 0
24 Hétfő	Iván	Iván szül.	4	3 20 1
25 Kedd	Vilmos	Febr. és ts.	4	3 20 1
26 Szerda	János és Pál	David rem.	4	4 20 1
27 Csüt.	László kir.	Sámson p.	4	4 20 1
28 Péntek	Irenaeus	Cir. és János.	4	4 20 1
29 Szomb.	Péter és Pál	Péter és Pál	4	4 20 1
26. VI. vas. pünk. u. Márk. VIII, 1—9.				
30 Vasár.	Pál emléke	F. 6. 12 ap.	4	5 20 1

6. hónap. 22—26. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Ujhold 7-én d. u. 3 ó. 56 p.
- ☾ Első negyed 14-én 7 ó. 15 p.
- ☾ Holdtölte 22-én 6 ó. 15 p.
- ☾ Utolsó negyed 30-án 4 ó. 54 p.

Földközelpben 8-án 6 ó.

Földtávolban 22-énd u. 3 ó.

22-én éjfélkor nyárkezdet.

A hó elején a nap hossza 15 ó 40 p.; 21-ig 17 p. nő; innen a hó végéig 3 p. fogy.

Időjárás

Herschel szerint:

Tovább tart a változó idő; 14—22-ig szeles és nedves; a hó végén szép, meleg napok.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

Eleinte ködös, esős, 10—19-ig meleg, 20—28-ig borús és hűvös, 29 és 30-án hideg, esős napok.

Izraelita naptár:

- 29 S. Bamidbar
- 1 Szivan R. Kh.
- 6 Sabuoth 1 nap
- 7 Sabuoth 2 nap
- 14 S. Nassza 1 Per.
- 21 S. Behalothekha

Jegyzetek az időről.

Junius.

Medardus napja ha liszta, kellemes
— jó nyár lesz; ha ezen eső esik —
40 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt esik
— 4 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt
kakuk, ha jókor elkezd a szőlést, olcsó
leszen a gabona; ha utána később kezd
— drága lesz.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

A világhírű himpor által nemesített direkttermő fajokat és érmelléki szőlőoltványokat, valamint gyümölcsfaoltványokat a legjutányosabb árban szállít.

Első nagyváradai „NOVA” szőlőoltványtelep
Tulajd. Kágyi Szabó István
Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szent Jakab hava
Régente: Oroszlán hava

JULIUS

Nyárhó
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Sarolta	Kozma D.	4 6	20 1
2 Kedd	Sarlós B. A.	B. Assz. meze	4 7	20 0
3 Szerda	Leó	Jácint vt.	4 8	20 0
4 Csüt.	Ulrik	Krétai Andr.	4 8	20 0
5 Péntek	Antal	Márta özv.	4 9	19 59
6 Szomb.	Ézsaiás	N. Szizoesz	4 10	19 59
27. VII. vas. pünk. után, Máté VII, 15—21.				
7 Vasár.	Ciril	F. 7. T. A.	4 10	19 59
8 Hétfő	Erzsébet kir.	Prokop vt.	4 11	19 58
9 Kedd	Veronika	Pangrac pk.	4 12	19 58
10 Szerda	Amália	Leonc vt.	4 13	19 57
11 Csüt.	Zoltán	Eufem	4 14	19 56
12 Péntek	János	Proklusz vt.	4 15	19 56
13 Szomb.	Margit	Gábor, Istv.	4 16	19 55
28. VIII. vas. pünk. után, Luk. XVI, 1—9.				
14 Vasár.	Karolina	F. 8. Aquila	4 17	19 54
15 Hétfő	Henrik	Quirik és I.	4 18	19 53
16 Kedd	Ruth	Atenogén	4 19	19 52
17 Szerda	Elek	Marina	4 20	19 52
18 Csüt.	Kamil	Emilián vt.	4 21	19 51
19 Péntek	Vince	Diusz	4 22	19 50
20 Szomb.	Jeromos	Illés pr.	4 23	19 49
29. IX. vas. pünk. u. Lukács XIX, 41—47.				
21 Vasár.	Dániel	F. 9. Sim.	4 24	19 48
22 Hétfő	Mária Magd.	Mária Magd.	4 25	19 47
23 Kedd	Tibor	Tókasz vt.	4 26	19 46
24 Szerda	Krisztina	Krisztina	4 28	19 44
25 Csüt.	Jakab	Szt. Anna	4 29	19 43
26 Péntek	Anna	Hermolausz	4 30	19 42
27 Szomb.	Rebeka	Pantelimon	4 31	19 41
30. X. vas. pünk. után, Lukács XVIII, 9—14.				
28 Vasár.	Ince	F. 10. Nik.	4 32	19 40
29 Hétfő	Márta	Kallinik	4 34	19 39
30 Kedd	Judit	Szilla	4 35	19 37
31 Szerda	Ignác	Eudocim	4 36	17 36

7. hónap. 27—30. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Ujhold 6-án este 10 ó. 47 p.
- ☾ Első negyed 13-án d. u. 4 ó. 5 p.
- ☾ Holdtölte 21-én este 6 ó. 21 p.
- ☾ Utolsó negyed 29-én d. u. 2 ó. 56 p.

Földközelpben 6-án d. u. 3 ó.
Földtávolban 19-én d. u. 6 ó.

A hó elsején a nap hossza 15 óra 56 p.; a hó végéig 54 percel fogy.

Időjárás

Herschel szerint:

Északi és keleti szél mellett szép, tiszta idő, ha a szél iránya megváltozik, beáll az esős idő; 13—21-ig hűvös idő sok esővel; 21—29-ig szép idő, a hó végén ismét esőre változik.

Százéves naptár

tapasztalatai szerint:

1—8-ig kellemetlen, esős napok, ismét 14-ig szeles, 14-én és 15-én erős eső, csak azután szép időjárás.

Izraelita naptár:

28 S. Sel.-Lekha 3 P.
1 Thamusz R. Kh.
5 S. Korakh 4. P.
12 S. Khukath, Balak 5 P.
19 S. Pinkhasz 6. P.

Kisasszony hava
Régente: Szűz hava

AUGUSZTUS

Nyárutó
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csüt.	Vasas Péter	Sz. ker. körm.	4 38	19 34
2 Péntek	Gusztáv	István vt.	4 39	19 33
3 Szomb.	István	Izák, Fauszt.	4 40	19 31

31. XI. vas. pünk. u. Márk VII, 34—37.

4 Vasár.	Domonkos	F. 11. E. gy.	4 41	19 30
5 Hétfő	Mária	Euszigniusz	4 42	19 29
6 Kedd	Sixtus	Úr színevált.	4 43	19 27
7 Szerda	Kajetán	Pulkeria	4 44	19 26
8 Csüt.	Cirjék	Emilián	4 45	19 25
9 Péntek	Román	Mátyás ap.	4 47	19 23
10 Szomb.	Lőrinc	Lőrinc vt.	4 49	19 21

32. XII. vas. pünk. u. Lukács X, 23—37.

11 Vasár.	Zsuzsánna	F. 12. Eupl.	4 50	19 19
12 Hétfő	Klára	Anicét v.	4 51	19 18
13 Kedd	Jóly	Maxim vt.	4 53	19 16
14 Szerda	Özséb	Mikeás pr.	4 54	19 15
15 Csüt.	Mária	Nagy B. A.	4 55	19 13
16 Péntek	Joak., Rókus	Dioméd	4 56	19 11
17 Szomb.	Jácint	Miron	4 57	19 9

33. XIII. vas. pünk. u. Lukács XVIII, 11—19.

18 Vasár.	Ilona	F. 13. Flór.	4 59	19 7
19 Hétfő	Lajos	Andr. és t.	5 1	19 5
20 Kedd	István kir.	Sámuel	5 2	19 4
21 Szerda	Sámuel	Táde	5 3	19 2
22 Csüt.	Jenő	Agatonik	5 4	19 1
23 Péntek	Fülöp	Farkas vt.	5 6	18 59
24 Szomb.	Bertalan	Eutik	5 7	18 56

34. XIV. vas. pünk. u. Máté VI, 24—33.

25 Vasár.	Lajos kir.	F. 14. Bert.	5 9	18 54
26 Hétfő	Endre	Adrian	5 10	18 53
27 Kedd	József	Poemén	5 11	18 51
28 Szerda	Ágoston	Mózes rem.	5 12	18 49
29 Csüt.	Mohács	Szt. Ján. fejev.	5 14	18 47
30 Péntek	Róza	Sándor pk.	5 15	18 45
31 Szomb.	Rajmund	B. A. öve	5 18	18 43

8. hónap. 31—34. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 5-én 5 ó. 40 p.
- ☾ Első negyed 12-én 8 ó. 1 p.
- ☽ Holdtölte 20-án 11 ó. 42 p.
- ☾ Utolsó negyed 27-én este 10 ó. 2 p.

Földközlemben 3-án 23 ó. 9 p.

Földtávolban 16-án 5 ó.

A hó elsején a nap hossza 14 ó. 58 p.; a hó végéig 1 ó. 30 p. fogy.

Időjárás

Herschel szerint:

1—12-ig tiszta, meleg idő;
12—20-ig szeles idő sok esővel; a hó végén ismét tiszta és kellemes lesz az időjárás.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

1—5-ig szép, de már
6—9-ig hűvös; 10—14-ig eső, 14—22 forróság, 23—25-ike közt eső, később ismét szép idő.

Izraelita naptár:

- 26 S. Matoth Masse 1. P.
- 1 Ab Ros Khodes
- 4 S. Debarim 2. Per.
- 11 S. Voethkhanon 3. Per.
- 18 S. Ekev. 4. Perek.
- 25 S. Reëh 5. Perek.

Szent Mihály hava
Régente: Mérleg hava

SZEPTEMBER

Őszelő
30 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
35. XV. vas. pünk. u. Luk. VII, 11—15.				
1 Vasár.	Egyed	F. 15. Évk.	5 18	18 41
2 Hétfő	Absolon	Mam. vt.	5 19	18 39
3 Kedd	Albert	Antim	5 21	18 37
4 Szerda	Róza	Babilasz	5 22	18 35
5 Csüt.	Lőrinc	Zakariás pr.	5 23	18 33
6 Péntek	Ida	Mihály csod.	5 25	18 31
7 Szomb.	Regina	Szocont vt.	5 26	18 29
36. XVI. vas. pünk. u. Luk. XIV, 1—11.				
8 Vasár.	Mária	F. 16. K. B. A.	5 28	18 27
9 Hétfő	Péter	Joak., Anna	5 29	18 25
10 Kedd	Toldi Miklós	Menedora	5 30	18 23
11 Szerda	Jácint	Teodora	5 31	18 21
12 Csüt.	Teodora	Antonom	5 33	18 19
13 Péntek	Lóránt	Fölt. t. av.	5 34	18 17
14 Szomb.	Solome	Szt. † felm.	5 35	18 15
37. XVII. vas. pünk. u. Máté XXII, 34—46.				
15 Vasár.	Nikodémus	F. 17. Nik.	5 37	18 13
16 Hétfő	Kornél	Eufém vt.	5 38	18 11
17 Kedd	Ferenc	Zsófia	5 39	18 9
18 Szerda	József	Eumén pk.	5 41	18 7
19 Csüt.	Szidónia	Trofim vt.	5 42	18 5
20 Péntek	Euszták	Euszták	5 44	18 3
21 Szomb.	Mátéh	Kodrát	5 45	18 0
38. XVIII. vas. pünk. u. Máté IX, 1—8.				
22 Vasár.	Móric	F. 18. Fóka	5 46	18 58
23 Hétfő	Tekla	Sz. Iván fog.	5 48	17 56
24 Kedd	Fogoly	Tekla sz. vt.	5 49	17 55
25 Szerda	Gellért	Eufrozina sz.	5 50	17 53
26 Csüt.	Ciprián	János hitt.	5 51	17 51
27 Péntek	Kozma	Kalliszt vt.	5 52	17 49
28 Szomb.	Vencel	Kariton	5 54	17 47
39. XIX. vas. pünk. u. Máté XXII, 1—14.				
29 Vasár.	Mihály	F. 19. Kiriák	5 55	17 45
30 Hétfő	Jeromos	Gerg. pk.	5 57	17 42

9 hónap. 35—39. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Ujhold 3-án d. u. 1 ó. 49 p.
- ☾ Első negyed 11-én 0 ó. 57 p.
- ☾ Holdtölte 19-én 1 ó. 15 p.
- ☾ Utolsó negyed 26-án 3 ó. 7 p.

Földközelen 1-én 1 ó.
Földtávolban 12-én é. 9 ó.
Földközelen 28-án 3 ó.

23-án d. u. 2 ó. 54 perc
Oszkezdet. A hó elsején
a nap hossza 13 ó. 23 p.;
a hó végéig 1 ó. 37 p.
fogy.

Időjárás

Herschel szerint:

A hó eleje nagyon esős;
10—19-ig északi és keleti
szél uralkodik, ilyenkor
hüvös és tiszta az idő;
utána kellemesre változik;
vége felé hüvös és esős.

Százéves naptár
tapasztalatai szerint:

1—7-ig meleg, 8—10-ig
kissé hüvös, 11—18-ig még
esős is, azután csak a végén
kevés eső.

Izraelita naptár:

- 1 Elul R. Kh.
- 2 S. Softim 6. P.
- 9 S. Ki Th. 1. 2. P.
- 16 S. Ki Thowa 3. 4. P.
- 23 S. Nezáwim, V. 5 6. P.

Jegyzetek az időről.

Szeptember.

Ha Egyed napján szép az idő — utána 4 napig jó idő lesz és ha az ég dörög ezen a napon — jövő esztendőre bőséget várhatni.

Máté evangélista napján, ha szép az idő — ez tartós és a jövő esztendőre sok gyümölcs terem.

Szent Mihály napján ha az ég dörög — jó ősz, de nagy telet várhatni. Ha sok makk léssen ekkorra, sok hó léssen karácsony előtt.

Szent Mihály napja után, ha a fagubákban férges találnak — bőséget ha legyek — hadakozást; ha pókok — dögös időt jelentenek. Ha ezek a gubák még zöldek — bő nyarat; ha nedvesek — nedves; ha szárazak — száraz nyarat jelentenek. Ha a gólyák, fecskék, vadludak, darvak hamar elmennek — hamar hideget várhatni.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

Leichner József szücs mester
szörme nagyáruháza

ORADEA—NAGYVÁRAD, Str. Episc. Ciorogariu [Uri-utca] 4.
Gyár: Calea Decebal [Vitéz-utca] 1. Telefon: 7-73.

Mindszent hava
Régente: Bököly hava

OKTOBER

Őszhó
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Kedd	Remigius	B. A. véd.	5 58	17 40
2 Szerda	Órű	Cirián pk.	6 00	17 38
3 Csüt.	Kandid	Ar. Dénes	6 1	17 36
4 Péntek	Ferenc	Hierot	6 2	17 35
5 Szomb.	Placid	Karít. sz. vt.	6 4	17 33

40. XX. vas. pünk. u. János IV, 45—53.

6 Vasár.	Brunó	F. 20. Tam.	6 5	17 30
7 Hétfő	Amália	Szergius, B.	6 7	17 28
8 Kedd	Etelka	Pelagia	6 8	17 26
9 Szerda	Dénes	Jakab ap.	6 9	17 25
10 Csüt.	Gedeon	Eulamp.	6 11	17 23
11 Péntek	Placida	Fülöp d.	6 12	17 21
12 Szomb.	Miksa	Probusz	6 14	17 19

41. XXI. vas. pünk. u. Máté XVIII, 23—35.

13 Vasár.	Kálmán	F. 21. Kárp.	6 15	17 17
14 Hétfő	Kaliszt	Paraszkeve	6 17	17 15
15 Kedd	Teréz	Lucián vt.	6 18	17 13
16 Szerda	Gál	Longin vt.	6 19	17 11
17 Csüt.	Hedvig	Ozeás pr.	6 21	17 9
18 Péntek	Lukács	Lukács ev.	6 22	17 8
19 Szomb.	Péter	Joel pr.	6 24	17 6

42. XXII. vas. pünk. u. Máté XXII, 15—21.

20 Vasár.	Vendel	F. 22. Art.	6 25	17 4
21 Hétfő	Orsolya	Hilárion ap.	6 27	17 2
22 Kedd	Kordula	Aberc pk.	6 28	17 00
23 Szerda	Ignác	Jakab aps.	6 30	16 58
24 Csüt.	Rafael	Aretasz vt.	6 31	16 57
25 Péntek	Vilma	Marcián	6 33	16 55
26 Szomb.	Dömötör	Demeter vt.	6 34	16 53

43. XXIII. vas. pünk. u. Máté IX, 18—26.

27 Vasár.	Szabina	F. 23. Neszt.	6 36	16 51
28 Hétfő	Simon	Terenc vt.	6 37	16 50
29 Kedd	Narcisz	Anas t. sz.	6 39	16 48
30 Szerda	Kolozs	Zenop	6 40	16 47
31 Csüt.	Ref. emlékün.	Eipmák vt.	6 42	16 45

10. hónap. 40 - 43. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 3-án éjfél után 19 p.
- ☾ Első negyed 10-én este 8 ó. 5 p.
- ☾ Holdtölte 18-án d. u. 2 ó. 6 p.
- ☾ Utolsó negyed 25-én 10 ó. 21 p.

Földtávoiban 10-én d. u. 4. ó.

Földközeli 23-án éjjel 12 ó.

A hó elsején a nap hossza 11 ó. 43 p.; a hó végéig 1 ó 38 p. fogy.

Időjárás

Herschel szerint:

Délnyugati szél kerekedik felül és sok esőt hoz; 10-től szeles továbbra is, sok helyütt havazik; a hó vége felé hideg és száraz idő.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

1—15-ig igen változó időjárás, 16—25-ig enyhe, 24-én és 25-én hideg, majd eső, sőt helyenkint hó is.

Israelita naptár:

- 1 Thisri. R. H. Uj év 5690.
- 2 Ujév 2. n.
- 8 S. Haaszinu.
- 10 Jom Kippur.
- 15 Szukkoth 1. n.
- 16 Szukkoth 2. n.
- 22 Semini azereth.
- 23 Szimkat thorah.

Szent András hava
Régente: Nyilas hava

NOVEMBER

Őszutó
30 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Ulrik	Kozma	6 43	16 44
2 Szomb.	Viktória	Acindin vt.	6 45	16 42
44. XXIV. vas. pünk. u. Máté VIII, 23–27				
3 Vasár.	Hubert	F. 24. Acep.	6 46	16 40
4 Hétfő	Károly	N. Joannic	6 48	16 39
5 Kedd	Imre	Galaction	6 49	16 37
6 Szerda	Lénard	Pál pk.	6 51	16 36
7 Csüt.	Attila	Hier. és 32 t.	6 52	16 35
8 Péntek	Gottfried	Sz. Mihály	6 54	16 33
9 Szomb.	Tivadar	Onezifor vt.	6 55	16 32
45. XXV. vas. pünk. u. Máté XIII, 24–30.				
10 Vasár.	Luther Márton	F. 25. Oreszl	6 57	16 30
11 Hétfő	Márton	Menna vt.	6 59	16 29
12 Kedd	Emilia	Alam. Ján.	7 0	16 28
13 Szerda	Lóránt	János Kr.	7 1	16 27
14 Csüt.	Jozafát	Fülöp aps.	7 3	16 26
15 Péntek	Gertrud	Guriasz	7 4	16 25
16 Szomb.	Ödön	Máté aps.	7 6	16 24
46. XXVI. vas. pünk. u. Máté XIII, 31–34.				
17 Vasár.	Gergely	F. 26. Cs. G.	7 7	16 23
18 Hétfő	Ottó	Plató vt.	7 8	16 22
19 Kedd	Erzsébet	Abdiasz pr.	7 10	16 21
20 Szerda	Jolán	D. Gergely	7 11	16 20
21 Csüt.	Ilma	B. A. felaj.	7 13	16 19
22 Péntek	Cecília vt.	Filemon	7 14	16 18
23 Szomb.	Kelemen	Amfilok pk.	7 16	16 17
47. XXVII. vas. pünk. u. Máté XXIV, 15–35.				
24 Vasár.	Ker. János	F. 27. Kel.	7 17	16 16
25 Hétfő	Katalin	Katalin vt.	7 18	16 15
26 Kedd	Árpád	Alip	7 20	16 15
27 Szerda	Elemér	Perzs Jakab	7 21	16 14
28 Csüt.	Piroska	Uj István	7 22	16 13
29 Péntek	Noe	Param	7 24	16 13
30 Szomb.	András, Endre	András aps.	7 25	16 12

11. hónap. 44–47. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 1-én d. u. 2 ó. 9 p.
- ☾ Első negyed 9-én d. u. 4 ó. 10 p.
- ☽ Holdtölte 17-én 2 ó. 14 p.
- ☾ Utolsó negyed 23-án d. u. 6 ó. 4 p.

Földtávolban 7-én d. u. 1 ó.
Földközéiben 19. d. u. 8 ó.

A hó elsején a nap hossza 10 ó. 1 p.; a hó végéig 1 ó. 14 p. fogy.

*Időjárás
Herschel szerint*

Elején hideg és nedves; 9-től kezdve tisztá, kellemessé változik; 17-től fagy, bár délnyugati szél esetén enyhül; 23-tól a hó végéig kellemes.

*Százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

1–8-ig derült, 9–14-ig eső és dara, 15–24-ig változó idő, 25-től a hó végéig sok hóesés és zord hideg.

Izraelita naptár:

- 1 Markhesvan R. Kh.
- 6 S. Noakh
- 13 S. Lekh-Lekha
- 20 S. Vajere
- 27 S. Khaje-Szarah

Karácsony hava
Régente: Bak hava

DECEMBER

Télelő
31 nap

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
48. Advent. I. vas. Lukács XXI, 25—33.				
1 Vasár.	Natália	F. 28. Nah.	7 26	16 11
2 Hétfő	Aranka	Habak pr.	7 28	16 11
3 Kedd	Ferenc	Szofon. pr.	7 29	16 11
4 Szerda	Borbála	Borbála sz.	7 30	16 10
5 Csüt.	Szabbas	Szabbas ap.	7 31	16 10
6 Péntek	Miklós	Miklós	7 33	16 10
7 Szomb.	Ambrus	Ambrus e.	7 33	16 10
49. Advent. II. vas. Máté XI, 2—10.				
8 Vasár.	Mária	F. 29. Patáp	7 34	16 9
9 Hétfő	Péter	B. A. fogant.	7 35	16 9
10 Kedd	Judit	Menna	7 36	16 9
11 Szerda	Lehel	Dániel stil.	7 37	16 9
12 Csüt.	Otilia	Szpiridion	7 38	16 9
13 Péntek	Luca	Eusztrát vt.	7 39	16 9
14 Szomb.	Benő	Tirzus vt.	7 40	16 9
50. Advent. III. vas. János I, 19—28.				
15 Vasár.	Valerián	F. Eleutér	7 41	16 10
16 Hétfő	Etelka	Aggeusz pr.	7 42	16 10
17 Kedd	Lázár	Dániel pr.	7 42	16 10
18 Szerda	Kristóf	Sebestyén	7 43	16 10
19 Csüt.	Pelágia	Bonifác vt.	7 44	16 11
20 Péntek	Timotheus	Ignác vt.	7 44	16 11
21 Szomb.	Tamás	Juliánna	7 45	16 11
51. Advent. IV. vas. Lukács III, 1—6.				
22 Vasár.	Zenó	F. Anasztáz.	7 45	16 12
23 Hétfő	Viktória	Krétai 10 vt.	7 46	16 12
24 Kedd	Ádám és Éva	Kar. el bőjt	7 46	16 13
25 Szerda	Nagykarács.	Nagykarács.	7 47	16 14
26 Csüt.	István	Istensz. M.	7 47	16 14
27 Péntek	János apost.	István főd.	7 47	16 15
28 Szomb.	Gerzon	Több ezer vt.	7 47	16 16
52. Esztendő utolsó vas. Luk. II, 33—40.				
29 Vasár.	Tamás	F. Aprószl.	7 48	16 17
30 Hétfő	Dávid	Ánizia vt.	7 48	16 18
31 Kedd	Szilveszter	Melánia	7 48	16 19

12. hónap. 48—52. hét.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 1-én 6 ó. 48 p.
 - ☾ Első negyed 9-én 11 ó. 42 p.
 - ☽ Holdtölte 16-án d. u. 1 ó. 38 p.
 - ☾ Utolsó negyed 23-án 4 ó. 28 p.
- Földtávolban 5-én 7 ó.
Földközelpben 17-én d. u. 2 ó.

22-én 8 ó. 56 p. Télkezdet,

A hó elsején a nap hossza 8 ó. 47 p.; a hó 22-ig 19 p. fogy, azután 4 p. nő.

Időjárás

Herschel szerint:

Szeles és viharos, sok hóval, 9-től tovább tart a zord idő egész 16-ig, ettől kezdve 23-ig enyhül és esőre változik, a hó vége felé kemény hideg várható.

Százéves naptár tapasztalatai szerint:

1—3-ig tart a hideg, 4-én borus, 5-én havazás, 6—11-ig enyhül, 12—17-ig erős eső, 18—23-ig derült és hideg, 24. és 25-én eső, a hó végén csikorgó hideg.

Izraelita naptár:

- 1 Kiszlev R. Kh.
- 5 S. Toldolh
- 12 S. Vajeze
- 19 S. Vajislakh
- 26 S. Vajesev

Névnapok betűsoros jegyzéke.

- Ábel, január 2.
 Abrahám, május 15., október 6.
 Adalbert, április 23.
 Ádám, december 24.
 Adél, június 9., december 19.
 Adolf, február 11., május 11., június 17.
 Adolár, április 21.
 Adorján, márc. 4., szeptember 25.
 Ágnes, január 21., márc. 28., április 20.
 Ágota, február 5.
 Agoston, május 28., augusztus 3., 28.
 Akos, június 22.
 Aladár, február 15., június 29., október 1.
 Alajos, június 21.
 Albert, április 7. és 23., november 14.
 Albrecht, április 23.
 Alfonz, augusztus 2., október 30.
 Alfréd, július 19., nov. 14.
 Álmos, április 7.
 Amália, július 10., október 7., november 20.
 Ambrus, október 16. és 19., december 7. és 20.
 Anasztáz, április 15., december 25.
 András (Bandi), május 15., november 10. és 30.
 Angelika (Angyalka), március 11., május 31., aug. 14.
 Anna, február 19., június 2., július 26.
 Antal, január 17., február 12., május 10., június 13., jul. 28.
 Antónia, április 19., június 13.
 Aranka, december 2.
 Armin, április 7., dec. 28.
 Arnold, július 18.
 Aron, április 16.
 Arpád, január 5.
 Artur, január 7.
 Arvéd, május 11.
 Atanáz, május 2., november 26.
 Attila, március 10.
 Augustia, március 29.
 Aurél, június 15.
 Aurélia, december 2.
 Auróra, május 17.
 Balázs, február 3.
 Barnabás, június 11.
 Bazil, március 22.
 Bálint, január 7., február 14.
 Bella, január 4.
 Béla, január 2., április 23.
 Benedek, március 21.
 Benjámín, március 31.
 Benő, március 31.
 Berta, február 28., július 25.
 Bernát, május 20., aug. 21., június 16., július 15.
 Bertalan, augusztus 24.
 Bertold, július 27., nov. 17.
 Blanka, augusztus 10.
 Bódog, január 14., május 30., július 29., október 24., november 20.
 Boldizsár, január 6.
 Borbála, december 4.
 Camila, július 27.
 Carolina, július 14., november 4.
 Cecília, jun. 3., okt. 21., november 22.
 Clarissa, január 15., július 12.
 Claudia, január 2., márc 20., május 28., október 30.
 Clementine, január 30., november 23.
 Constantín, febr. 25., ápr. 12., július 27.
 Dániel, febr. 16., július 21., november 23.
 Dávid, december 29.
 Dénes, ápr. 6., okt. 9., nov. 17., dec. 26.
 Demeter, okt. 26., nov. 7.
 Dezső, február 11., május 23., nov. 15., dec. 26.
 Domonkos, aug. 4., okt. 14., december 20.
 Dorótya, február 6., június 5., szeptember 9.
 Dömötör, ápr. 9., október 26.
 Eduárd, márc. 18., május. 27., október 13.
 Elemér, november 1.
 Eleonóra, február 21.
 Emánuel (Manó), márc. 26.
 Éléiás, február 16., július 20.
 Ella, február 10., márc. 24.
 Emília, ápr. 5., november 12.
 Emilián, augusztus 20.
 Emil, április 5., május 28., november 21.
 Emma, április 19., június 29., szeptember 22.
 Ernesztina, jan. 12., július 31.
 Ernő, január 12.
 Erzsébet, június 8., november 19., december 5.
 Ervin, augusztus 25., 26.
 Eszter, május 24.
 Etelka, febr. 5., dec. 16.
 Etel, január 30.
 Eugén, július 13., nov. 15., december 24.
 Éva, december 24.
 Fábrián, január 20.
 Fanni, márc. 9., aug. 20., október 4.
 Farkas, szept. 1., október 31.
 Félix, február 14., május 30., jun. 14., július 7., okt. 24., november 30.
 Ferdinánd, május 30.
 Ferenc, január 29., április 2., június 16., július 24., október 4. és 10., november 9., december 3.
 Fióra, jun. 19., november 28.
 Flórián (Flóris) május 4.
 Florentina, április 3.
 Florentin, szept. 27., okt. 17., november 10.
 Fodor, március 6.
 Franciska, március 9.
 Friderika, október 6.
 Frigyes, március 6., július 18., október 6.
 Fülöp, május 1. és 26., aug. 23., október 22.
 Gabriella, február 10.
 Gábor, március 24., április 7., november 2.
 Gáspár, január 6., aug. 18.
 Gedeon, március 28., október 10.
 Genovéva, január 3.
 Gergely, február 13., márc. 12., május 9. és 25., november 17.
 Gertrud, május 17.
 Géza, január 14., február 25., november 23.
 Gizella, május 7.
 Gusztáv, április 22., augusztus 2.
 Gyárfás, június 19.
 György, április 24., május 5., december 8.
 Győző, február 28.
 Gyula, április 12., május 27.
 Hajnalka, július 19.
 Henrik, január 16., július 12.
 Herman (Ármin), április 7.
 Hermin, április 13.
 Hugó, április 1.

- Ibolyka, október 11.
 Ida, szept. 4, november 3.
 Ignác, február 1, július 31,
 december 15.
 Illés, július 20, augusztus 9.
 Ilka, november 3.
 Ilma, november 21.
 Ilona, május 22, augusztus 18,
 Imre, november 5.
 Ince, július 28.
 Irma, március 25, július 5,
 szeptember 12.
 Irén, április 6, október 20.
 István, aug. 3. és 20, nov. 23,
 december 26.
 Iván, június 24.
 Izabella, január 4.
 Izidor, április 4. május 15.
 Izsák, május 15, dec. 20.
- Jakab, máj. 1, jun. 12 és 25.
 Janka, május 24.
 János, jan. 28, febr. 28, márc.
 8 és 30, máj. 6, 16 és 21,
 június 12 és 24, július 12,
 aug. 29, október 20 és 23,
 nov. 24, dec. 27.
 Jenő, július 13, november 18.
 Jeromos, jul. 20, szept. 10 és
 30, november 19.
 Johanna, május 24, szept. 2.
 Jolán, október 5, novemb. 18.
 József, február 4, március 19,
 május 8, jun. 20, aug. 27,
 szeptember 18.
 Judit, július 30, december 10.
 Judás, május 11, október 28.
 Julia, Juliánna, febr. 16, máj.
 22, június 19.
 Jusztin, június 16.
- K** betű alatt nem található
 neveket lásd **C** alatt.
- Kamil, július 18.
 Kálmán, október 15.
 Károly, jan. 18, március 2,
 november 4.
 Katalin, febr. 13, április 30,
 november 25, december 6.
 Kázmár, márc. 4, 22, ápr. 16.
 Kelemen, január 23, nov. 25,
 december 7.
 Klára, augusztus 12 és 18.
 Klementin, november 23.
 Klótild, június 13.
 Konrád, február 19, nov. 26.
 Kornélia, március 31.
 Kornél, július 3.
 Kristóf, márc. 15, július 24.
 Krisztina, július 24, aug. 5.
- Lajos, augusztus 19 és 25.
 László, június 27.
 Lázár, december 17.
 Lehel, július 31.
- Leontine, június 18.
 Leó, ápr. 11, június 28.
 Lidia, április 3.
 Lipól, november 15.
 Livia, február 12.
 Loránt, augusztus 10.
 Lőrinc, aug. 10, szept. 5.
 Lucia, Luca, december 13.
 Ludmilla, szeptember 16.
 Lujza, június 9 és 21.
 Lukács, október 18.
 Lukrécia, június 7.
- Magdolna, jul. 22., aug. 3.
 Manó, március 26.
 Margit, január 28., febr. 23.,
 június 10., július 20.
 Matild, március 14.
 Mária, Mici, febr. 2., jul. 22.
 Mária nevenapja szeptember-
 ben, Kisasszony után első
 vasárnap.
 Márta, július 27. és 29.
 Márton, nov. 11. és 12.
 Máté, szeptember 21.
 Mátyás, febr. 24., aug. 21.
 Medárd, június 8.
 Melánia, január 7.
 Menyhért, január 6.
 Mihály, május 8., szept. 29.
 Miklós, márc. 23., szept. 10.
 és 29., december 6.
 Miksa, október 12.
 Mór, január 12, február 21.
 Móric, február 21., szept. 13.
 Mózes, szeptember 4.
- Natália, december 1.
 Nándor, május 30., okt. 19.
- Oktávia, március 22.
 Olga, június 21.
 Olympia, aug. 15., dec. 2.
 Orbán május 25.
 Oszkár, december 1.
 Ottó, márc. 23, nov. 18.
 Otília, december 13.
- Ödön, november 16.
- Pál, január 15. és 25, márc.
 7., június 26. és 30.
 Paula, január 26., márc 22.
 Péter, Pál, június 29.
 Péter, jan., 31., febr. 22., ápr.
 16. és 29., máj. 19, aug. 1.,
 okt. 19., december 5.
 Firoska, január 18.
 Polixéna, febr. 9., szept. 24.
 Pongrác, febr. 1., május 12.
- Rachel, július 11.
 Rajmund, jan. 7., aug. 31.
 Rebeka, márc. 9., aug. 30.
 Regina, szeptember 7.
- Rezső (Rudolf) április 17.
 Rikárd, febr. 7., április 3.
 Róbert, április 22, június 7.
 Rozália, szeptember 3.
 Rózsa, március 8.
- Salamon, febr. 8., okt. 24.
 Sámson, július 28.
 Samu, augusztus 26.
 Sándor, febr. 27., márc. 10.
 és 18., május 3.
 Sára január 19.
 Sarolta, július 5.
 Sebestyén, december 30.
 Seréna, június 28.
 Soma, július 3., aug. 26.
- Szabina, október 27.
 Szevér, február 21.
 Szidónia, június 23.
 Szilárd, március 11.
 Szilveszter, december 31.
 Szilvia, november 3.
- Tamás, márc. 7, szept. 22,
 dec. 21. és 29.
 Terézia, október 15.
 Teodóra, április 30.
 Teofil, nov. 3, dec. 30.
 Tibor, április 14.
 Tivadar, ápr. 20, nov. 9.
 Tóbiás, jun. 13, szept. 12.
 Tódor, február 6, április 20,
 november 9.
 Traján, november 30.
- Ulrik, július 3.
- Valentina, július 25.
 Valéria, december 9.
 Valér, január 29, dec. 15.
 Vazul, június 14.
 Vencel, szeptember 28.
 Veronika, január 13, február
 4, július 9.
 Vidor, január 13.
 Viktor, február 11 és 26,
 július 28.
 Viktória, október 25.
 Vilma, október 25.
 Vilmos, január 10, április 6,
 május 28, június 25.
 Vince, jan. 22, ápr. 5, máj.
 26, július 19.
 Virgil, november 27.
- Xenia, január 12.
- Zakariás, márc. 15, szept. 6.
 Zelma, július 19.
 Zénó, december 22.
 Zollán, március 8.
 Zsigmond, május 2.
 Zsófia, május 15.
 Zsuzsánna, febr. 19, aug. 11.

Nevezetes korszakok és korszámítások az 1929-ik rendes évre.

7660-ik a septuaginta évszámítás szerint. 7327-ik a görög egyház korszámítása szerint. 7437-ik a bizanti korszámítás szerint. 7431-ik az antiókiai korszámítás szerint. 6672-ik a Julius-féle korszámítás szerint. 5935-ik a világ évrénd szerint. 5689—10-ik a zsidók korszámítása szerint. 5653-ik az aranykor letelte után. 5376-ik a vizözön vége óta. 4711-ik az ebcstillagzatról nevezett korszak kezdete óta. 3796-ik a zsidók kivonulása óta Egyiptomból. 3508-ik az ezüst korszak letelte óta. 3358-ik a görög areopag megállapítása óta. 2918-ik a jeruzsálemi 1. templom felépítése óta. 2708-ik az olympida nevű korszak kezdete óta. 2679-ik Róma városa alapítása óta. 1929-ik Krisztus Urunk születése óta. 1794-ik a zsidók szétszórátása után. 1618-ik a keresztyének üldözésének első betiltása után. 1347-ik Mohamed menekülése óta. 1335-ik az érckor letelte óta. 1129-ik a német-római császárság megalapítása óta. 1034-ik őseink első megjelenése óta a mai honban. 935-ik Géza vezér megkeresztelése óta. 930-ik sz. István magyar trónra jutása óta. 927-ik Magyarországnak az európai független államok közé való besorozása óta. 748-ik a delejlú megismerése óta Európában. 688-ik a tatárok győzelme óta a magyarok felett. 655-ik a habsburgi háznak a róm. császárok trónra jutása óta. 572-ik Dalmátországnak I. Nagy Lajos király által való meghódítása óta. 446-ik Nagy Lajos magyar király halála óta. 533-ik a Nikápolis alatt szenvedett vereség óta. 489-ik a könyvnyomtatás feltalálása óta. 485-ik a várnai csatavesztés óta. 475-ik Konstantinápoly elfoglalása óta. 473-ik Hunyadi János nádorfehérvári nagy győzelme óta. 471-ik Korvin Mátyás király magyar trónra jutása óta. 470-ik Amerika felfedezése óta. 403-ik a mohácsi vész óta. 363-ik Zrinyi Miklós hősi halála óta. 264-ik Montecucoli győzelme óta szent Gotthárdnál. 242-ik a lotharingiai herceg győzelme óta Mohácsnál. 232-ik Szavolyai Jenő győzelme óta Zentánál. 230-ik a gőzgép feltalálása óta. 126-ik a gőzhajó használata óta. 123-ik a vasúti mozdony első kísérletei óta.

Törvényhozási szünnapok.

Izraelitákat e napokon nem szabad törvénybe idézni: Az összes szombati napokon — Purim napon (márc. 10., 11.) A husvétli ünnepek. 1., 3., 7. és 8-ik napján (ápr. 9., 10., 15., 16.) Sabuoth (Pünkösd) ünnepén (máj. 29., 30.) Jeruzsálem elpusztulása napján (jul. 30.) Ujév 1-ső és 2-ik napján (szept. 19., 20.) Engesztelés napján (szept. 28.) Sátoros ünnepen (okt. 3., 4.) Törvényöröm napján (okt. 11.)

Hivatalos ünnepnapok.

A közhivatalokban nincsen hivatalos óra és az üzletek zárva tartandók:

Görögkeleti egyházi ünnepek: Jan. 1.: Szent Vazul eml. Jan. 6.: Az Ur megket resztelletése eml. Jan. 7.: Keresztelő Szent János eml. Febr. 2.: Az Ur bemutatása eml. Március 25.: Mária üdvözöltelése eml. A három huvétli ünnepnap. Április 25.: Szent György eml. Az Ur mennybenemetele eml. a husvét utáni 40-ik nap. Május 21.: Szent Konstanlin és Heléna eml. Pünkösd első és második napja. Junius 29.: Szent Péter és Pál apostolok eml. Julius 20.: Szent Illés eml. Aug. 6.: Az Ur színváltozása eml. Szept. 8.: Mária születése eml. Szept. 14.: A Szentkereszt felmagasztalása eml. Október 26.: Szent Demeter eml. Nov. 8.: Szent Mihály és Gábor arkangyalok eml. Dec. 6.: Szent Miklós eml. Dec. 25.: Karácsony három napja.

Román nemzeti ünnepek: 1. Jan. 24. 2. Május 10.: A függetlenség kikiáltásának (1877) évfordulója, mely napon egyszersmind az „összes románok egyesülésé”-nek (1859 és 1918) évfordulóját is meg kell ünnepelni. 3. A hazáért meghalt hősök emlékünnepe, a román áldozócsüörtőkön.

Az egész országban Te Deum-ot kell tartani, anélkül azonban, hogy a hivatalok szünetelnének. 1. Julius 22.: Az özvegy királyné névnapján. 2. Október 25.: Mihály király Ófelségének születésnapján. 3. Október 29.: az özvegy királyné születésnapján.

Csinos, izléses nyomtatványokat készít minden alkalomra
Béres Károly könyvnyomdája, Oradea
Stráda Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. szám. Telefon-szám 6-22.

Református Árvaházi Képes Naptár 1928. évi elterjesztését az alábbi táblázat mutatja:

- 1 drb.: Kiskereki.
 2 drb.: Bégamonostor, Dunaszent-
 ilona, Klopodia, Albis, Apátkeresz-
 tur, Lázári, Sárköz, Geres, Kaplony,
 Királydaróc, Feketetót, Józsefháza,
 Szamosdara, Érbogyoszló.
 4 drb.: Micske, Magyarcséke.
 5 drb.: Pelbárhida, Érolaszi, Ér-
 semlyén, Kakszentmárton.
 10 drb.: Csávos, Szemlak, Bihar-
 szentjános, Hegyközcsatár, Hegyköz-
 kovácsi, Hegyközpályi, Siter, Asz-
 szonyvásár, Bályok, Biharfélegyháza,
 Gálospetri, Hegyközszentimre, Hegy-
 közszentmiklós, Kóly, Ottomány,
 Poklostelek, Batiz, Csengerbagos,
 Dabolc, Kiskolcs, Kispeléske, Misz-
 tótfalu, Nagytárna, Ombód, Petőháza,
 Pettyén, Sárközujlak, Szamoskrassó,
 Szárazberek, Aranyosmeggyes, Szat-
 márudvari, Szinerváralja, Turterebes,
 Vámfalu, Börvely, Csomaköz, Den-
 geleg, Iriny, Hirip, Kismajtény, Krasz-
 naszentmiklós, Ágya, Ant, Árpád,
 Borosjenő, Borossebes, Erdőgyarak,
 Feketegyarmat, Magyarremete, Nagy-
 zerind, Nyégerfalva, Pankota, Va-
 dász, Erdőd, Atya, Belényes, Orsova,
 Erdőhegy.
 15 drb.: Lugos, Igazfalva, Sziget-
 falu, Kisszántó, Köröskisjenő, Várad-
 less, Érábrány, Értarcsa, Hosszu-
 mező, Gyorok, Szentjobb, Kisbá-
 bony, Sándorhomok, Dobra, Váras-
 fenes, Éradony.
 20 drb.: Mosnica, Nagybodófalva,
 Nagylak, Szapárfalva, Fugyivásár-
 hely, Hegyközszáldobágy, Hegyköz-
 ujlak, Nagyszántó, Pósalaka, Rév,
 Székelyhid, Magyarkéc, Piskolt, Tóli,
 Adorján, Felsőbánya, Szamoskóród,
 Tamásváralja, Domahida, Belényes,
 Csermő, Mezőbajj, Tamáshida, Bi-
 har, Bihardiószeg, Apa.
 25 drb.: Karánsebes, Ujszentes,
 Szalárd, Biharvajda, Amac, Érköböl-
 ku, Óvári, Szamosdob, Bere, Gencs,
 30 drb.: Lippa, Mezőtelki, Csokaly,
 Vedresábrány, Egri, Kőszegremete,
 Érkörtvélyes.
 35 drb.: Pusztajlak, Paptamási,
 40 drb.: Fugyi, Mezőtelegd, Halmi,
 Vetés, Szaniszló, Kispereg, Élesd.
 50 drb.: Resica, Berettyószéplak,
 Émihályfalva, Szalacs, Mikola, Ér-
 endréd, Nagykároly, Köröstárkány,
 Avasujváros, Végvár, Érkeserü.
 55 drb.: Belényesujlak.
 60 drb.: Arad.
 70 drb.: Margitta, Nagykolcs.
 75 drb.: Örvénd.
 80 drb.: Gyanta, Tenke.
 100 db.: Nagybánya, Biharpüspöki.
 135 drb.: Máramarossziget.
 150 drb.: Nagyszalonta.
 180 drb.: Temesvár.
 200 drb.: Szatmár, Szatmárnémeli.
 250 drb.: Szatmárhegy.
 600 drb.: Nagyvárad.

Farkas I. Lajos

Oradea—Nagyvárad,
 Bul. Regele Ferdinand 1.

Legszolidabb bevásárlási forrás.

Férfi, női szövetek, női kész
 fehérneműek, paplanok,
 puloverek, zsemperek,
 harisnyák, rövidárúk,
**kész férfi és női
 ruhák rendelésre.**

**Hitelképeseknek 3, 4,
 5 havi lefizetésekre.**

Az 1929. évi körtani és csillagászati szempontból.

Az esztendő. Az 1929. év a Gergely-naptár szerint 365 napból álló *rendes év*. A mi idő és ünneprendünk a Gergely-naptár szerint igazodik. A görög szertartásuak is elfogadták újabban a Gergely-féle időszámítást, csupán a Husvét és ezzel összefüggő ünnepek idejében van még egyik-másik évben némi eltérés.

Az 1929. év vasárnapi betűje F.

Csillagászati évszakok. A *Tavas* kezdődik március 21-én 10 óra 2 perckor, mikor a nap a kos jegyébe lép. Ekkor van a tavaszi napéjegyenlőség.

A *Nyár* kezdete június 22-én 5 óra 30 perckor, a nap ekkor a rák jegyébe lép. Nyári napfordulás. Nálunk ekkor van a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjjel.

Az *Ősz* szeptember 24-én 8 óra 27 perckor kezdődik, a nap a mérleg jegyét éri el. Az őszi napéjegyenlőség.

A *Tél* kezdete december 22-én 3 óra 24 perckor, a nap a bak jegyébe lép. Téli napfordulás. Legrövidebb nappal, leghosszabb éjjel.

Napfogyatkozások 1929-ben. 1929-ben csak két fogyatkozás lesz; mindkettő napfogyatkozás.

1. *Teljes napfogyatkozás május 9-én*, nálunk nem látható. Ezen fogyatkozás látható Dél-Afrikában, az Indiai-Óceánon, Délkelet-Ázsiában, a Csendes-Óceán nyugati részében és Ausztráliában, a déli partvidék kivételével. Kezdeté május 9-én 5 óra 32 perckor; vége 10 óra 48 perckor.

2. *Gyűrűs napfogyatkozás november 1-én*, nálunk mint részleges látható. Ezen fogyatkozás látható Atlanti-Óceánon a délnyugati rész kivételével, Afrikában, Nyugat- és Közép-Európában, Ázsia délnyugati részében. Az indiai-Óceán nyugati részében. Kezdeté általában november 11-én 1 óra 12 perckor, vége délután 4 óra 57 perckor.

HATÁRIDŐNAPTÁR

a királyhágómelléki református egyházkerülethez tartozó esperesi és lelkészi hivatalok részére.

I. Az egyházkerülethez [püspöki hivatalhoz, egyházkerületi és nyugdíjintézeti pénztárhoz] betérjesztendő egyházi közigazgatási ügyek, jelentések, illetve pénzküldemények.

1. *Azonnal jelentendő:* a) esperesi, lelkészi, vagy segédlelkészi állások megüresedése, vagy betöltése,
 - b) államsegély egyházi tisztviselők családjában előforduló születés, halálozás, férjhezmenés, nagykorúság elérése (a születés állami anyakönyvi kivonat csatolásával).
2. *Január 15-ig:* esperesi kimutatás az egyházközségek lélekszámáról.
3. *Március 15-ig:* a gyámintézetbe fölvevett özvegyek szabályszerű nyugtái I. évnegyedi ellátmányukról, esperesek útján.

4. *Május 1-ig*: nagypénteki perselypénz a nyugdíjintézet alaptőkéjének növelésére (Alapsz. 10. §. 3. p.) esperesi hivatalok útján.
5. *Május 31-ig*: az első félévi globális-adó kifizetésének igazolása a püspöki hivatalból kapott nyomtatványon, mely az esperesi hivatalok útján küldendő vissza együttesen a püspöki hivatalhoz.
6. *Junius 15-ig*: gyámintézeti özvegyek nyugtái második évnegyedi ellátmányokról, esperesi hivatalok útján.
7. *Junius 30-ig*: református és állami középiskolákban szervezett ifjusági bibliakörök (elrendelve ker. gyül. 73—1927. sz. hat.) állapotáról és működéséről szóló vallásitanítói jelentések, esperesek útján.
8. *Augusztus 31-ig*: második félévi globális-adó kifizetését igazoló nyugták esperesek útján (lásd. fentebb 5-ik sz.)
9. *Szeptember 15-ig*: gyámintézeti özvegyek harmadik évnegyedi ellátmányának nyugtái, esperesek útján.
10. *Október 31-ig*: a) lelkészek és tanítók tanulmányi segélyalapja gyarapítására (lélekszám után 1 leu) kivetett adó, esperesek útján (ker. gyül. 123—1296. sz. hat.)
b) kerületi járulékok, közvetlenül (ker. gyül. 24—1927. sz. hat.)
11. *November 1-ig*: az egyházközségeket terhelő nyugdíjfenntartói járulékok közvetlen a nyugdíjintézeti pénztárhoz (Alapsz. 11. §. c.)
Jogosított tagok évi tagdíja *havonként előre* ugyanoda.
12. *November 20-ig*: a) sajtóvasárnapok (ker. gyül. 113—1926. sz. hat.) gyűjtései vallásos néplapra, esperesek útján,
b) reformáció emlékünnepek perselypénzei közalapra (ker. gyül. 147—1926. sz. hat.) esperesek útján.
13. *November 30-ig*: missziói vasárnapok perselypénzei s adományai, esperesek útján (ker. gyül. 147—1926. sz. hat.)
14. *December 15-ig*; a gyámintézetbe felvett özvegyek szabályszerű nyugtái IV. évnegyedi ellátmányokról, esperesek útján.
Az itt felsorolt határnapokra a kérdéses jelentéseknek, iratoknak, pénzküldeményeknek stb. *már be kell érkezniök a püspöki hivatalhoz* (kerületi pénztárhoz.)

II. Az elemi népiskolákat illető tudnivalók és felterjesztések.

Esperesi hivatalok részére:

1. Minden tanítóváltozás bejelentendő a püspöki hivatalnak 3 drb. személyi törzslappal és 5 drb. egyezségi levéllel — 15 nap alatt és egy hónapon belül az illetékes revizorátusnak a szükséges okmányokkal.
2. Elemi iskolai költségvetéseket összesítve az iskolák 1—1 költségvetésével augusztus 31-ig kell a püspöki hivatalba betérjeszteni.
3. Statisztikák 1—1 gyűjtőlappal és egyházmegyei összesítéssel szeptember 15-ig terjesztendő a püspöki hivatalba.

Lelkészi (iskolaszéki) hivatalok részére:

1. Minden tanítóváltozás azonnal jelentendő az esperesi hivatalnál 3 drb. törzslappal és 5 drb. egyezségi okmánnyal és egy hónapon belül az illetékes revizorátusnak a szükséges okmányokkal.

2. Elemi iskolai költségvetéseket 2—2 példányban augusztus 10-ig megküldik az esperesi hivataloknak. Egy román szövegű példány az iskola irattárában marad.
3. Statisztikai gyűjtőlapok 2—2 példányban augusztus 1-ig az esperesi hivataloknak megküldendő.

Igazgatótanítók és tanítók figyelmébe.

1. Beiratkozások szeptember 1-től 10-ig.
2. Szeptember 15-re a beirt tanulók névsora összeállítandó.
3. Beiratkozottak jegyzékét az igazgató (tanító) az állami elemi iskolai törvény végr.-hajt. utasításának 20-ik szakasza alapján szeptember 20-ig közlik azon kerületbeli állami iskolákkal, amelyeknek körletébe tartoznak és amelyben gyermekeket vettek föl.
4. Tanév kezdete szeptember 15.
5. Évzáró Istentisztelet június 29.
6. Tanév bezárása július 10.
7. Anyakönyvek beterjesztendőik legkésőbb július 15-ig az illetékes revizorátushoz.
8. Iskolák adminisztratív ellenőrzése a revizorátusok (inspectorátusok) részéről minden év szeptember 15-től november 1-ig.
9. Revizori látogatási jegyzőkönyvek a látogatást követő napon az iskola látogató közeg által jelzett példányszámban fölterjesztendőik a revizorátushoz és ugyanekkor 1 hiteles román és 1 magyar példányban fölterjesztendőik a püspöki hivatalhoz.
10. Évharmadok zárására és a tanévvégi vizsgálatokra az érvényben levő rendeletek az irányadók.

A szülők és tanítók figyelmébe.

(A tankötelesek nyilvántartására és beiskolázására tudnivalók.)

1. Az állami elemi iskolai törvény végr.-hajt. utasításának 20-ik szakasza alapján (elemi iskolai törvény 18. §.) Primariak, (Anyakönyvi hivatalok) az érdekelt szülőket tanköteles gyermekeik (5-től 16 évig) bejelentésre föl hívják. A bejelentés április 15. és május 15. között történik.
2. Az állami iskolai igazgatók június 15. és július 5. között közlik a szülőkkel, hogy gyermekük melyik iskola táblázatán van, mint tanköteles fölvéve.
3. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (declarația) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatójánál arról, hogy gyermekeiket melyik iskolába (állami, vagy magán) kívánják járattatni. Aki ezt a jelentkeési időpontot elmulasztja, azt a törvény bünteti.
4. A 7 évet be nem töltött jól fejlett gyermekek csak miniszteri engedéllyel járhatnak elemi iskolába. Ezt az illetékes inspectoratusoktól kell kérni születési anyakönyvi kivonat és a gyermek fejlettségét igazoló orvosi bizonyítvány mellékelésével még pedig augusztus 1. és 10. között, hogy az engedély a beiratások idejére már kéznél legyen. A kérvényre 8 lei-es, a mellékletekre pedig 5 lei-es bélyeg ragasztandó. Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény is, a mellékletek is bélyegmentesek.

Pár szó az olvasókhöz.

A sebes szárnyakon rohanó idő mind-egyre közelebb viszen bennünket a viszontlátás kedves alkalmához. S valóban benső örömmel várjuk ismét azt a pillanatot, mikor kis „Naptár“-unk újra oda kerülhet jó barátaink és ismerőseink kezébe. Mennyi megkérdeni és mondanivalója lehet csak egy rövid esztendőközi találkozás után is az embernek egymáshoz?! Az örökkévalóság-
nak ezen röpke pillanata alatt mennyi változás és átalakulás mehet végbe az ember külső környezetében és lelkének titokzatos világában?! A boldogság rózsás köde villámokat szóró sötét felleggé lehet, amelynek nyomában csapás és szenvedés jár. A léleknek derüs ege is elborulhat és bus homályából kemény hangok törnek elő. Mindezekre gondolva, egyházkerületünknek ez az újabb könyvecskéje a szeretetnek meleg érzésével gondoskodik, hogy nagy körültekintéssel közreadott olvasmányai a gondviselő Isten hitében erősítsen meg minden szenvedőt, puha kézzel itt is, ott is letöröljön egy könnycseppet. Fogadjátok azért kedves hittestvérek a Naptárunkat ezuttal is a régi megbecsüléssel és olvasgassátok azzal a komolysággal, hogy szavai lelketekben visszhangot, jóra elhatározásokat ébresszenek. Egyébként pedig „Kegyelem néktek és békesség Istentől, mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól“. (I Kor. 1. 3 v.)

Árvaházi Képes Naptár
püspök.

Kiáltunk hozzád!...

*Kiáltunk hozzád, Szentlélek Isten!
Szívek vigasztalója,
Gyöngye hitünk gyámoltója;
Légy velünk minden gonosz ellen.
A világ kísértési ellen.*

*Kiáltunk hozzád, Szentlélek Isten!
Árvák kegyelmes atyja,
Kitől nincs senki elhagyatva.
Légy velünk minden gonosz ellen.
Mi magunk keménysége ellen.*

*Kiáltunk hozzád, Szentlélek Isten!
Könnyek szárítgatója,
Gyámoltalanok pártfogója;
Légy velünk minden gonosz ellen.
Mi magunk hidegsége ellen.*

*Kiáltunk hozzád, Szentlélek Isten!
Bűnök irgalmas öre,
S ha megsiratjuk: elnézője;
Légy velünk minden gonosz ellen.
Mi magunk kevélysége ellen.*

*Kiáltunk hozzád, Szentlélek Isten!
Nem jók, — rosszak vagyunk mi,
Nem is használ nekünk más semmi,
Hanem ha megszállod szívünket,
Hanem ha újjá szülsz bennünket!*

Szabolcska Mihály

HIVÓ SZÓ A KICSINYEK MENTÉSÉRE.

Máté XVIII. r. 11—14. v.

A szélsőségek hazájából, Amerikából indult körutra k. aai. az édesanyák iránti örök szeretet és hála külső nyilvánítására az „anyák napja”-nak megtartása. Szóta, ezeknek a minden tiszteletet és hálát megérdemlő névtelen hősöknek, az édesanyáknak emlékére szentelt napnak a megtartása, az európai civilizált államokban is divatossá kezd lenni. Hiszem és hirdetem, hogy ennek a kegyeletes és szép szokásnak mi is szent lelkesedéssel hódolunk, tehetjük és tennünk is kell ezt annyival is inkább, mert az egész életüket szent önzetlenséggel érettünk áldozó élő vagy megboldogult édesanyák iránti hálának eszméje egyenesen Istennek parancsa, amelyet örök érvénnyel revelált maga idvezítő Jézusunk, amikor kínos halálának gyötrelmes pillanatában is Isten után anyjára gondolt és atyafiának, hű tanítványának gondjaira bizta őt. [János ev. 19., 27.] Nyilvánvaló ebből testvéreim, hogy az anyák iránti hála eszméje nem amerikai, hanem jézusi eszme, örök bizonyságaul az evangélium ama tanításának, hogy Jézus nélkül semmi jót és szépet nem cselekedhetünk. Jó ezt eszükbe juttatni azoknak a modern embereknek, akik a Krisztust, a keresztyénséget szeretnék számüzni ebből a világból.

Nagyszerű alkalom erre ez a mai ünnepnap, mert amikor a ti nagyváradi nemes szent eklézsiátok az árvák napját tartja, krisztusi parancsnak hódol. Imé a felolvasott bibliai szövegben áldott Jézusunk, az anyai lelki-
festi veszedelem kísértésében élő

kicsinyekre; ezek megtartó és védő munkájára, hívja fel figyelmünket. Egyenesen azt mondja, hogy ezeknek a veszendő kicsinyeknek a megtartására jött Ő e világba s ezek felől mennyei Atyjának akarata az, hogy egy is el ne vesszen közülök.

Milyen más értékelése ez a gyermeknek, mint a Krisztus előtti vagy a mai modern pogányság felfogása a gyermek értéke felől. Ez a pogány felfogás, amelynek divatját olyan szomoruan láthatjuk, elpusztítandónak hirdette és halálra ítélte mind mind a gyermeket, akit tehernek vélt akár a család, akár a társadalom. Ezért voltak és vannak az angyaltábor-gyarapító kegyetlen Heródesek. Jézusunk szerint pedig még azoknak is jaj, akik megbotránkoztatják a gyermeket. [Máté 18:7.] Evangéliuma szerint ezeknek a drága, halhatatlan lelkeknek, a mi gyermekeinknek gondját felvenni, szent, Isten iránti kötelességünk; sőt odáig ment Idvezítőnk, hogy egyenesen szolidárisnak jelentette ki magát különösen az elhagyott, árva gyermekeséggel, mikor azt mondja: „Valaki egy ilyen gyermeknek gondját felveszi az én nevemben, nékem veszi fel gondomat.” [Máté 18:5.] és hogy Ő ezeknek a veszendőknek a megtartására jött.

Ilyen drága érték Jézus előtt a veszendő gyermek, az árva. És mielőttünk a névlegesen keresztyén Krisztuskövetők előtt milyen értéktelen semmi?! Hisz ezeket tudva, az volna a magát keresztyénnek tartó mai társadalom mindenek felett való kö-

telessége, hogy a gyermek, az árva gyermekek gondját felvegye, hogy egy is közülök el ne vesszen. És hány száz, ezer vész és pusztul el a kicsinyek közül. Pedig egynek elpusztulása is vád, örök nagy vád ellenünk. És mennyi ilyen vád! Olvassátok csak a napilapokat, csak egy napon egy egész szégyen csokorra valót szedhettek, testvéreim. Tépjünk csak belőle egyet. Nemrégiben olvashattátok, hogy egy, az utca porában játszadozó félmeztelen árva gyermeket agyongázolt a rohanó gépkocsi. Ott feküdt véres homlokkal, csatákra zuzott testtel s fonnyadt ajkai még egy sóhajra nyíltak, hogy hervadt ajkáról az élet gyászát lecsókolja a halál. Ezt látva, előrohan nyomorult viskójából a még rongyosabb anya s reá veti magát a vonagló testre s felhangzik szörnyű sikoltása: Gyermekem, én édes gyermekem! S mikor a fájdalom első kitörései csillapulni kezdtek, tudjátok, mivel vigasztalta magát, ezt mondta: Te legalább nem éhezél már többé!

Hát nem hasogatja meg lelkeitek testvéreim ez a rémes anyai sikoltás? Hát ez a mi büszke századunk haladása? Ez a mi keresztyénségünk produktuma? Egy éhező gyermek, kire ilyen szörnyű halál jótétemény és egy szenvedő rongyos anya, kire a koporsó a vigasztalás. És hányan vannak ilyen nyomorban, amilyenbe nem volna szabad lenni, mert Jézusunk szerint szegények mindig lesznek, lehetnek köztünk, de nyomorultnak nem szabad lenni a földön.

Hát még az erkölcsi nyomor pusztítása mily nagyarányú az elhagyott kicsinyek között. Egy közel milliós lakósu főváros rendőrségének hiteles kimutatását

olvastam nemrégiben a kisebb bűnözőkről, kiknek száma évenként 20.000. Huszezer a bűnbemég gyermekember, kik a keresztségben csak a vizet kapták, de Szentlelket nem. Ki ebben a hibás? S tudjátok-e, hogy van közöttük alig nyolc éves, aki sem apját, sem anyját nem ismerete; Isten nevét csak káromkodásból, mit az utcán tanult; a szeretetből csak annyit tud, hogy szereti a másét, reá nézve csak az a rossz, hogy nem engedik lopni, csavarogni. Nyolc éves, de nem először van e helyen és nem is utóljára. Ezekből lesz azután a tolvaj, csavargó, verekedő, hamisan esküvő, a fajtalan némbér, az ital állatja, az esküszegő hitves, akik felett a sátán kiterjesztett szárnya, elégtelt tekinete látszik, mintha mondaná: Ezek mindig az enyémeik!

Micsoda szégyene ez a mai társadalomnak. De még nagyobb szégyene az a valósága, amely miatt nem látja be és nem akarja tudni, azt, ami napnál világosabb, hogy ezeket a kárhozat veszedelmébe sodródott kicsinyeket, majd felnőtteket sem a csendőrök, sem a rendőrök légiója, sem a börtönőrök sokasága és semmiféle emberi bölcselkedés nem képes megmenteni. Nem, itt csak Az segít, Aki megtanít arra, hogy siessünk a mentő munkára, nem szánalomból, hanem kötelességből, mert Ő, a Krisztus azért jött, hogy megtartsa, ami elveszett s hogy egy is el ne vesszen e kicsinyek közül. A kicsinyeknek, az árváknak lelki-testi nyomoruságából egyetlen megmentő kéz a Jézus Krisztus, illetve azok a jó lelkek, akik szívük teljessége szerint a Krisztuséi, mert azok elmennek a veszendő után, lelkök jó kincsének, a falatjuk javának drága javait ál-

dozzák oda érettük és örömük vagyon az elveszettek megtalálásán, örvendező örök akarásuk azok megtartásán. De minderre csak a Krisztusban élő és hívő lélek képes.

Kinek kellene pedig Krisztusban hívő és tanítása szerint élő embernek lenni, mint nekünk, magyar reformátusoknak, akiknek egyetlen reményünk, szabadtónk és megtartónk vagyon: a Jézus Krisztus, Akinek való engedelmességünk, Hozzá való hűségünk, a mi jövőnk egyetlen és biztos záloga. S hogy ez a diadal a mienk legyen, tegyünk bizonyosságot a Krisztusban való életünkről, a Hozzá való hűségünkről azáltal, hogy vegyük fel mi, vegye fel a mi magyar református anyaszentegyházunk a Jézus kicsinyeinek, a mi egyházunk árváinak mentő és megtartó munkáját, mert ha nem, sirásói leszünk a mi anyaszentegyházunknak. Szerettem hinni, hogy ti azt mindnyájan nagyon jól tudjátok, hogy a gyermek a mi jövőnk. Mi felnőttek, mi már egy régi kornak vagyunk ittmaradott

de ők, a mi gyermek-seregünk, a jövő örövendő népe. Ők az ígéret és a zálog a szebb jövő felől, ha mi felvesszük az ő gondjukat, hogy egy is el ne vesszen a Krisztus számára. Ha ezek a mi kicsinyeink a Krisztusba oltott ág lesznek, akik Tőle veszik lelki tápláltságukat, bizony mondom néktek, akkor ők sziveket, népeket hódítanak és megmen-tik anyaszentegyházunk jövőjét, melyben a szebb

élet bizonyossága vagyon.

Mindezt, hogy ti megértettétek, kedves nagyváradi atyámfiái, bizonyosság reá az, hogy ti Isten hajléka mellé ide állítottátok a

kicsinyekért való krisztusi mentő-munkára azt az áldott hajlékot, amely egyedül végezheti ezt a munkát: a református Árvaházat, a mi nagy egyházkerületünk egyetlen szerény külsejü, de leg-áldottabb és Istennek bizonyára legjobban tetsző intézményét, a mi magyar református egyházunk legerősebb és leghatósabb védőbástya várát. Vajjon lesztek-e erősek ezt a bástya-várat megtartani, virágoztatni s a mi árváinkat szebb jövőnk harcosaiként lelket hódító utjukra felfegyverezni? Eddigi áldozatkészségeitek azt mutatja, hogy igen, de veletek és mellettetek a mi királyhágómelléki egyházkerületünk összes hiveinek is munkába kell állania, hogy a ti istenes, szép intézményetek legyen ennek a mi nagy magyar református egyházkerületünknek minden árva magyar gyermekét befogadó erős mentővár. Ezért szeretnék én ma riadót fuvó kürtje lenni az én Krisztusomnak, szeretném, ha azzá lenne ez az árvanap, amely megmozgatná és a szent felelősség tudatára ébresztené a mi magyar református népünket a mi kicsinyeink iránt. Szeretném, ha a Krisztus szava hallatára az éhező árvák számára egykor gyöngyeit nyakáról letépő nábob-asszonnyal mondanák: Ti gyöngyök, könnyek között születtetek, könnyek között szedtek össze benneteket, könnyek között viselnek titeket, óh menjetek és szárítsátok most fel a szegény árvák könnyeit! Szeretném, mert tudom, hogyha drága gyöngyeitek, aranyatok és ezüstötök nincsenek is, de van puha párnátok, foszlós kenyeretek és vannak éhező és hajléknélkül százával is szegény magyar református árva gyermekek, kiket reánk bízott az Ur Jézus, a hittestvéri

és faji-becsület, hogy gondjukat felvegyük.

Micsoda áldott munka az testvéreim? Istennek tetsző, szebb jövőt termő!

Legyen áldott, akit Isten Lelke felindított e munka kezdésére, legyen áldott, aki folytatja és

munkára segítő kezét nyújtja, legyen áldott, aki ma az Igét hallgatta, azáltal, hogy teremjen az Ige százszor annyit, mint eddig a mi kicsinyeink számára Amen.

Peleskey Sándor,

szatmárhegyi református lelkész

FIAMNAK.

Voltam alkonyba síró tibia.

*Te légy jövődő gondolat-csatán
piros hajnalba bűgő trombita.*

Voltam romokra hulló permeteg.

*Légy villámtól feszülő nyári éjszakára
rontó, teremtő nyári fergeteg.*

Voltam pennában sercegő erő.

*Légy kohófényben sujtó kalapács,
idők üllőjén konduló verő.*

Voltam lepattant húru hegedű.

*Légy boltozat-rendítő orgona,
echót riasztó, döngő zengzetű.*

Voltam haszontalan műhely-salak.

*Te légy titkos szépségű, ritka kő,
miből a művész óriást farag.*

Voltam tört palló szikkadó eren.

*Légy zajló árban jég és hullámtörő,
acélos élű és könyörtelen.*

Voltam sötét, lomos hajófenék.

*Te légy hajókosár árbóctetőn,
ahonnan tárul tenger-messzeség,*

s amíg alant hullámcsapás üvölt,

*szálljon belőled lélekrengetőn
remények új ígéje szerteszét: Föld!*

Áprily Lajos

A FEJEDELEM RÓZSÁJA.

Az 1628-ik esztendő Szilveszter éjszakáját nagy vigassággal ülték a gyulafehérvári fejedelmi palotában. A viaszgyertyák ezreitől ragyogó termekben a főuri társaság színe-java tolongott. A fehér mézmeszésű, aranyozott gerendázattal ékes menyezetekről vakítóan verődött vissza a fény, hogy szivárvánnyá törjön és lángoló színekre gyuljon a drágalátos ruházatok, fegyverek és ékszerek tündöklő aranyán és drágakövein. A csodálatos szép mesterséggel szőtetett velencei kárpitokról antik hősök néztek vitézi jeleneteikből komolyan és feddőleg az elpuhult utókor mulatozására s a cimerekben a nyilazott fehér hatlyukat ölelő sárkánykigyó is, mintha dühödten harapdálta volna a farkát. A maga szempontjából bizonyára egy véleményen volt püspök urammal, aki kereken visszautasította a fejedelem meghívását, s bátran oda mondta urának, hogy az esztendő utolsó estéjén magábaszállás illik a mulandó emberhez, nem tivornya. A szegény fejedelem lelkében igazat is adott neki, de hát a mulatóságot Brandenburi Katalin, a fejedelemasszony rendezte s vele szemben a fejedelem is szívének sulyos rabságában veszteglő szolga volt.

Don Diego spanyol muzsikusz és táncmester olasz-zsidó színészeinek énekei és balletjei, meg a fényes álarcosbál tarka forgataga az egész palotát zengő-zugó kavargássá tették. Forrott, harsogott, tündöklött minden a röpke élet mámorában.

Csak a palota legmagasabb ormán, a négy égláj felé nyíló boltozatos szobában honolt csend és nyugalom. A fejedelem pihenőszobája volt ez. Lelke, mint a sas a bérctetőn, csak itt érezhette otthon magát, az erdélyi érchegységre, a

Maros rónájára, a méltóságos öreg dómra és az alant nyüzsgő várpiacra mindenfelé messzi távlatokat nyitó magasban.

Mikor már odalenn a jókedv nagyon magasra hágott s izzott a levegő a lovagok forró bókjaitól és az udvari pártok suttogó intrikáitól, egy nő surrant be ebbe a rejtett sasfészekbe. Az álarcosbálból szökhett ide; sárga selyemsalaváriba és ezüst csillagokkal himzett fehér és rózsaszínű fátylakba volt burkolva; arcát szeméig takarta a finom fátyol s ébenfekete hajának a fehér csipkéből kivillanó fürtei között gyémántos félhold ragyogott. A szultána izgatottan lökte le arcfátyolát s a jelmez alól Széchy Máriának, az ifju Bethlen István gróf gyönyörű feleségének büszke, tündöklő arca bontakozott ki. A szépséges asszony szorongó félelemmel tekintett körül, keblére szoritva kezeit.

— Még nincs itt! — suttogta elfogódva... Óh, Istenem! Mit is tegyek?... Nem, talán mégse!... Talán még visszajuthatok... De mit beszélek?... Itt az utolsó óra és cselekednem kell...

Kimerülten roskadt a fejedelem öreg karszékébe, amely a vártemplomra nyíló ablak előtt állott... Idegesen felpattant... Egész testében megremegve fordult az ajtó felé... Hirtelen elsápadva hátrálni kezdett s halkan sikoltott.

Az ajtó felől, a lépcsőkről közeledő lépések sulyos dobaja hangzott s a fejedelem belépett a szobába.

Lehajtott fejjel, magábamélyedve jött; aranyvirágokkal himzett hosszú, fehérselyem köntösének és drágakövektől szikrázó könnyü diszkardjának viritó, fiatalos pompája busellentétben állott hamuszürke arcá-

nak, sáppadt, magas homlokának s mellére hulló koraős szakállának szomorúságával.

Az asszony halk sikoltására fel-emelte nagy, oroszláni fejét s fe-kete, mély szemei egy pillanatig eldöbbsent értelmellenséggel mered-tek a szokatlan tüneményre.

A másik pillanatban Széchy Mária már a lábai elé borult s megragad-ván kezeit, alázatos csókokkal esengett:

— Kegyelem, felséges fejedelem!...

Bethlen Gábor csak lassan tért magához meglepetéséből s felemelve a térdeplő arcát, halkan szólott:

— Mária! Kedves gyermekem! Mit jelentsen ez? Most és itt?... A hangja kemény lett: Hogy me-részkedtél... hogy tudtál idejönni, ahová, jól tudod, csak a fejedelem-asszonynak szabad belépnie!... No várj csak fickó!... kiáltott indulato-san... majd felelsz ezért! Ugye, Kemény János engedett fel? Csak ő tehette...

— Grátia szegény fejemnek, fel-séges fejedelem! — esengett Mária... Én vettem rá a főpohárnokot és magamra vállaltam a büntetését!... Engem büntessen felséged!...

— Meg lesz mindkettőtöké! — szólt komoran Bethlen... Mit keres-tél itt? Állj fel!

Az asszony felállott; remegve szólt:

— Felséges fejedelem, mint drága és kegyelmes édesatyám, bocsásson meg nekem! Gondolhatja felséged, hogy nem ok nélkül tettem ekkora vakmerőséget! Óh, csak az Isten megsegítene, hogy elmondhassam!... Rettentő, nagy, végzetes dologban kell beszélnem... Hallgasson meg, hallgasson meg kegyelmed... ne küldjön el, amíg meg nem hall-galott!...

Úgy remegett az asszony, hogy a fejedelem megszánta.

— Ámbár későn van, Mária és

pihennem kellene, mert rosszul va-gyok... de hát legyen! Rövid légy, egy-kettő!...

Helyet foglalt karosszékében és fejét hátrahajtva, lehunyta szemeit s fáradtan intett:

— Ül le és kezdjed!

De Mária a fejedelem jobb keze felől térdelve, izzó arcát a nagy, hideg kézre fektetve, édes hangon hizelkedett:

Engedje felséged, hogy így mond-jam el...

Bethlen rápillantott és szigorú arca megenyhült:

— Egy ilyen szép büszke dáma, hogy is lehet ilyen doromboló macs-kává? Jól van no, jól van, beszélj csak!...

— Felséged beteg... naponként sápadozik... kezdte Mária suttogva.

— A betegség az Isten dolga, gyermekem, — s őlt a fejedelem nyugodtan. Mért mondod?

— Felséged nem boldog! — mondta emelt hangon az asszony, hirtelen feltekintve.

Bethlen keze megrándult, arca megvonaglott. Nagy erővel fékezte le magát.

— A fejedelem boldogságát népe boldogsága adja meg — válaszolt a ténnyel lassan. — A ténnyel hiszem, az ország nyugodt az én karjaim között. És én boldog vagyok! — tette hozzá nagy lélekzettel... Nem ér-telek, fiam!...

— De a fejedelem is ember! — kockáztatva meg Mária félénken.

— Aki s eretetre vágyik? — kér-de te Bethlen... Hát nem s eretnek engem? Mi?...

— Sokan igen... suttogta az asszony... de a fejedelem s ivének is kell egy, aki mindeneknél jobban s értesse.

— Nem tudom... mit akars' itt... mordult fel Bethlen. — Nem érte-lek... Vigyázz Mária!

— Ne félemlítsen meg felséged! — könyörgött az asszony... Hall-

gasson meg!... Az élete függ tőle! Igen!... Az élete... kimondottam...

— Az élet Istentől függ, — kondult a fejedelem sava. Huszonnyolc csatán tartotta meg az Isten az enyémet. Nem féltem most sem.

— Máskép kell kezdenem! — suttogta Mária felindultan. Oh ég, adj erőt hozzá!... Felségedet a fejedelemasszony nem s ereti!...

Azt várta, hogy most valami rettenetes következik. Behunyta a szemét. De a csodálatos ember, akit nem ismert ki soha senki, szeliden mosolygott:

— Ezt vártam, fiam. Tudtam, hogy ez lesz... De s ivemnek ezt a boldogságát ládd-é, nem vehetik el tőlem. Se más, se te...

— Isten büntessen meg, ha a t akarom, hogy boldogtalanná tegyem felségedet! — kiáltotta a asszony... Meg akarom gyógyítani!...

— Csak a testem beteg, — felelte a fejedelem. — Mi gyógyszer adhatnál te nekem?

— Az iga ságot, felséges fejedelem!... Az iga ság olyan, mint az orvos kése: kivágja a sebet és a test megépül. Hallgasson meg felséged: régóta gyanaksom, ma pedig végre bi onyos lettem, hogy trónját, országát árulják kegyelmednek, mintha már nem élne...

— Gyermek! — mosolygott Bethlen... Mit tudsz te? Még élek!...

Mária fölállott. Körültekintett és suttogva mondta:

— Egy titkos beszélgetést hallgattam ki, felséges Uram!... Dietrichstein gróf, a császári követ, Zierothin, a morva fővadászmester, egy bécsi jezsuita, aki tegnap jött az új doktorral és Morvacus, maga az új doktor voltak ott és ott volt....

— No, ki volt még ott, te kis hallgatózó? — vágott bele derülten Bethlen.

— A fejedelemasszony! — lihegte Mária, a fejedelem derültségétől felindulva.

— Persze! — bólintott Bethlen. — És mit beszéltek?

— Hogy felséged nemsokára... meghal. Hogy aztán Kataliné lesz temérdek kincse. Hogy az örökös háboruszkodásnak vége és őfelsége, a császár, teremt békét Erdélyben...

— Tovább! — intett a fejedelem.

— Hogy Erdély az ausztriai birodalom nagyhercegsége lesz. Hogy Katalin lesz élete fogytáig a nagyhercegnő. Hogy mindennel birni fog, csak egy császári generális lesz mellette, mint az ország katonai kormányzója, aki a várakat és a határvidéket megszállja. Ő fogja védelmezni Katalint és az országot. Hogy így a nagyhercegnőnek csak az uralom öröme jutna, a gondja pedig a császáré lenne. S hogyha Katalin aztán férjhez menne valamely osztrák herceghez, akit őfelsége jelölne ki, utódai, mint birodalmi hercegek, birnák Oppet és Ratibort...

Végzett. Lihegve, várakozva tekintett a fejedelemre.

Bethlen csendesen bólogatott... mosolygott... végre nyugodtan felelt:

— Gyermek... gyermek! Egészen kikeltél magadból... Hiszen igazad van, ha magad hallottad... De hát miért volnék én a fejedelem, ha a saját házamban titkok lehetnének előttem? Hogy láthatnék át akkor egy egész országon és minden ellenségein köröskörül?... Mi?...

Mária csaknem összeroskadt:

— Bocsánat... felséges fejedelem... nem képzelhettem, hogy Felséged mindezt tudja... Oh, boldogtalan!... Mit is cselekedtem? — Egyszerre zokogni kezdett.

— Nem gyermekem! cirógatta meg a fejedelem Mária kezét... Ne sirj. Jót akartál... De hát gyermek vagy... ez az egész. És látod, nem igaz, még sem igaz semmi. Te nem ismered Katalint, az urnődet... Lásd, nem haragszom és

megmondom neked: a fejedelem-asszonynak gyermeklelke van. Szereti a fényt, a pompát, a játékot... Szereti a titkokat, az összeesküvősdit... és féli, fél szegény, hogy komor vén medve létemre nem hagyám játszadozni... Hát ezért rejtegeti előlem is... ezért játszik ellenem is. De csak játszik, mint a gyermek az apja háta mögött... Oh igaza van! Az én komor, sötét, öreg szívem mit is adhatna ennek a ragyogó aranymadárnak? Csak meghagyhatom neki ártatlan játékait... Ennyi az egész... Ne irigyeljétek, gyermekem!... Napnyugati asszony... nagy világból való... unja ezt a mi szegény kicsi ketrecünket... Szegény szép madaram!... Komor neki ez az ég... hadd daloljon legalább álmaiban!... Látod, ez az egész, Mária!

Az asszony már nem sirt, nem remegett... Felemelte a fejét, hátrazott lett, büszke, szép:

— Felsőged nagy szívét csodálom... De ha én valakit szeretek... ahogy én szeretek... óh... akkor nem játszom annak az életével!... Miért engedte felsőged, hogy Schultetus doktort eltávolítsa az a... fejedelemasszony?...

— Schultetus vén tudatlan! csatant fel a fejedelem. — Csak rontotta az egészségemet... Ő tett beteggé!... Még a csipős, friss bort is eltiltotta! — kiáltott fel méltatlankodva.

— Schultetus igaz alattvalója és tisztelője felsőgednek... — mondta az asszony... — Jót akart és a tudománya tisztia... Megmentette volna felsőged életét!... Csakhogy a fejedelemasszony...

Megmentette volna? — kérdezte a fejedelem felvillanó szemmel. — Még meg van, Mária, mig Istennek tetszik!... És az új doktorban feltette bizom... azt Katalin hívatta, híres, tudós doktor, császárokat gyógyított meg...

Az asszony térdre esett...

— Nem vitázhatom Felsőgeddel... Ha nem hisz nekem, mindennek vége... Nem mondtam el mindent... Isten szent nevében kell megmondanom: Morvacus doktor a halálba hozza, felsőgedes uram. A bécsiek játszották Katalin kezére!... Legyek rut varanggyá, ha nem tulajdon füleimmel hallottam, amint megegyeztek, hogy lassú mérget adnak be felsőgednek, mely legtöbb egy év alatt megöli, ha csak egy pohárral iszik belőle... Óh felsőgedes uram, kigyót melengettél nagy nemes sziveden... tépd ki és vesd el magadtól, hogy élj!... Zokogásba fulladt a szava: most már meg is ölhetsz, uram, fejedelmem csak higgy nekem s ne menj vakon a halálba, abban a gonosz asszonyban bizakodva!...

Bethlen nem mozdult. Behunyt szemmel ült. Nem tört ki. Nem lobbant haragra.

— Mennyire gyűlölöd azt az asszonyt, Mária! — sóhajtotta végre. — A vállad remeg a gyűlölet irtózatától... Azt hittem, megértetted sorsodat és belenyugodtál. Csalódtam benned... De nem első! — tette hozzá harag nélküli szomorúsággal.

— Mire céloz felsőged? — kérdezte az asszony, vonagló arcát felemelve.

— Átlátok a lelken és megbocsátok, — mondta Bethlen. — Te szép vagy, büszke vagy, szebb és büszkébb Katalinnál is. Te persze hallottad, hogy István öcsém, a férjed, régebben fejedelemnek volt általam kiszemelve... Ugy is van. Kedves, jó fiu, szivemből szeretem. De te nem értetted meg a saját szerepedet, amire szántalak, gyermekem. Te éppen azért lettél az István felesége, mert István nem lehetett fejedelemmé... Csitt, hallgass!... Értsd meg: mikor István még fejedelemjelölt volt terveimben, akkor más menyasszony volt szá-

mára kijelölve: egy királyleány, egy császári hercegnő. Politikai házasság lett volna. Azért az összeköttetésért, amit egy ilyen ara jelentett volna, lehetett volna Istvából fejedelem. Meg is érdemelte volna, mert fejedelmi dolog a szívünket feláldozva, elnémitva, egy országért örök boldogtalanságot vállalni. De ez a terv nem sikerült. Nem adták ide a főhercegnőt, az erdélyi vajdáska öccsének... István elvesztett egy országot, de felszabadult a szive. S én meg akartam jutalmazni. Én olyan jutalmat adtam neki, amelyet egy országgal felérőnek tartottam: a legszebb, a legforróbb asszonyt: tégedet, Mária. Érted, fiam: te nem lehettél fejedelem-asszonya az országnak, mert éppen a fejedelemség helyett adattál fejedelméül férjed szivének... Azt hiszem, ur vagy felette! S te nagyravágásodban gyűlölettel vagy a fejedelemasszony és irántam!... Hiába gyermekem... A trón immár Kataliné. Sajnálak, hogy gyűlölsz és azt tanácsolom, menj el innen férjeddal együtt, menj haza Váradra és tanulj meg betelni a férj szívével, az otthon melegével és a bölcső ringásával... Ládd-é kedvesem, az szebb és jobb világ is, nagyobb, édesebb birodalom, a trón hideg, szomorú, csupa seb és kin-világánál!... Végeztünk, Mária!...

Az asszony felemelkedett térdeiről. Nem sirt többé. Arca halálsápadt, a kinban szinte megkövült... Mintha a vér szivárgott volna a szívéből, úgy peregtek le ajkáról a szavak:

— Felséges fejedelem... Szívek titkaiba látó... nagy jó uram... megyek már... Nem mondhattam el mindent... Óh, azt nem adja meg Isten soha... Csak annyit még... csak annyit... hogy a sasok és vilámok közt született murányi Széchy Máriának lehet nagyravágó a szive... lehettek fejedelmi álmái is... lehet

egy álma most is... óh, ha nem becsültél volna olyan nagyra, mikor Istvánnak adtál... talán most megláttad volna... de bármit gondolj is felőlem... csak arra kérlek... mentsd meg az életedet... ha a gyűlölet beszélt is belőlem... nem bánom... csak hidd el, hogy meg akar ölni az, akinek oly vakon hiszel... ha eltaposol, ha fejemet véteted is... szívesen... csak vigyázz az életedre... s majd... adj igazat egyszer Széchy Máriának...

Lassanként kezdte rázni a belső zokogás. Támolyogva indult az ajtó felé, mint egy alvajáró. Volt valami a járásában, az egész alakján, ami mélyebb, egy el nem mondott titokra vallott. A fejedelem szive megrendült.

— No, Mária! — szólt utána csendesen, — hát kezet se csókolsz nekem? Hiszen én nem haragszom...

Az asszony megfordult. Égő szemekkel nézett a fejedelemre, aztán lábaihoz borult és rácsuklott a karosszék támláján nyugvó kézre, omló könnyekkel, mint egy letört virág. S a fejedelem csak most, csak ebben a percben, talán ettől a megsemmisülő odaborulástól döbbsen meg.

— Mi van veled? — kérdezté elhűlve. — Te gyermek! Hát ennyire a szívedre vetted a dolgot?

— Óh, ha most meghalhatnék! — zokogta Mária.

— No, kedves gyermekem, szép Máriám, suttogta a fejedelem, felállva és felemelve a földről az asszonyt... Ládd-é, szeretnék megbékíteni... megnyugtatni... megajándékozni... Igen! — szólt hirtelen... meg is ajándékozlak. Jöjj, gyermekem! Hogy lásd, mennyire jó szívvel vagyok hozzád, olyannal ajándékozlak meg, ami szívemnek legkedvesebb... amiről senki se tud!... Gyöngéden átkarolva egy faliszekrényhez vezette, amelyet övéből kivett kis aranykulccsal nyitott meg.

A szekrény tele volt elszáradt kis-sárgarózsza csokrokkal. Némelyik még most hervadozott, egyik pedig még friss és illatos volt.

— Ez a mai! — mondotta a fejedelem, beletemetve arcát és mélyet lélekzelve a csokorból, áhítatos, ragyogóra váló arccal.

Az asszony iszonyuan remegett.

— Nézd, Mária! — mosolygott a fejedelem... Télen, nyáron, nap-nap után az ágyamon találok egy ilyen csokrot. Hol nővelik, csak az Isten tudja! Édes titok... Látod, ezek a rózsák, amelyek nap-nap után itt teremnek, ahová csak egy asszony járhat, aki soha-soha, egy tekintettel, egy szóval el nem árulja magát, látod ezek illatozzák felém az igazságot, a látszatot meghazudtoló néma, igaz vallomását annak az édes, gyermeklelkű asszonynak, aki engem szeret. S én tudom, hogy amíg ezek a rózsák megjelennek, addig engem baj nem érhet, addig ő az enyém... mi lett Mária?

— Felség!... az asszony hangja elhalt és olyan lett, mint a kísértet.

— No Mária! Ebből a nekem legdrágább kincsből, az én titkos igazságomból adok neked egy szál rózsát... Ezt a legszebbet ni... hogy szeretettel gondoldj reám... a kebledre tűzöm én magam... S már ott is volt a rózsza a csillagos fátyola redőiben...

Mária eltántorodott s ha Bethlen meg nem kapja a karját, összeesik.

— Mi lett? — kérdezte döbbenve.

Mária lehunyta szemeit s hirtelen elszánással kimondta:

— Felség!... Isten irgalmazzon nekünk!... *A rózsákat én hoztam...*

... Percekig állottak egymással szemben. Az asszony lehunytt szemmel, hófehéren, megdermedve, mint egy halálos csapásra várva. A férfi elnyílt szemekkel, ziháló mellel, hamuszürke arccal...

Az örökkévalóság volt e percekbe kövülve.

És ekkor megkondultak a vártemplom harangjai. Egymásután, mind a hat, méltóságos, ünnepi melódiára hangolt zengésükkel hirdetve az új évet.

A fejedelem lelke, mintha egyszerre felszabadult volna. Végtelen nyugalommal megfogta az asszony kezét, az ablakhoz vezette s kitérte annak szárnyait. A harangok zengése elárasztotta a szobát.

— Mind a hatot én önttettem! — mondta nagyon természetes, nyugodt, derült hangon. — Negyven mázsás az a csengő hangu... azt akkor önttettem, amikor az új palota meg a templom tornya elkészült... fejedelemségem első három éve, legnagyobb küzdelmeim jó vége után!

Hallod azt az örvendezőt? Hetven mázsás szép harang, királlyá választásom büszkesége zug belőle!... Hatvan mázsás az a szomorú szép szavú... azt az első feleségem, Zsuzsikám temetésére készítették s a mester a lelkem sirását öntötte bele. Gusztáv Adolf felséges sógorom nevét viseli az a nyolcvan mázsás, amelyik azt a mély kongást cselekszi... azt a tervet beszéli, hogy a nagy svéd királlyal osztozunk nyugat és kelet uralmán. Hallod, most hogy kacag az az ezüst hangu? Az kisebb, de sokkal becsesebb... második esküvőmon szólott először. A párja az, amelyik felesel vele... azt az akadémia alapításakor szerzettem... Óh milyen szépek! Hallod-e hogy összeolvad bennük az életem? Tizenöt esztendei fejedelemségem öröme, bánata... Mindakettőből elég volt... De az utolsó még hallgat. Az a másik toronyban van egyedül. Száz mázsás a súlya, a zengését egész országba elviszi a szél, amikor meghalok. Ne reméj, gyermekem: az akkor fog először megszólalni. Ime, a harangok szavában a lelkem, az életem. Nincs hátra más, csak a halálom.

Minden jól van, érted-e? Legyen áldott az Isten!

Boldog új évet, Mária!

Gyöngéden lehajolt és megcsókolta a zokogó asszony homlokát.

E percben Katalin lépett be, díszes serleggel a kezében.

Visszahökkenet Mária láttán s a keze megremegett. Majd a guny tüze villant meg szemében s keresztül nézve rajta, a fejedelemhez fordult:

— Az új évet köszönteni jöttem fel, Gábiel. Vendégeink fájlalják, hogy felséged visszavonult. Általam küldik hódolatukat.

A fejedelem nyájasan mosolygott:

— Köszönöm, szívem. Neked is adjon Isten boldog új évet. Érd el benne, amit legjobban kívánsz!...

Az asszony kissé megremegett:

— Ugy-e, most már lefekszik? Mielőtt lefeküdne, vegye be az orvosságot, amit az új doktor készített. Minden tudománya benne van ebben a borban...

Bethlen nyugodtan nézett szembe feleségével s energikus, derült mozdulattal felemelte a serleget.

Katalin a földre nézett... Mária pedig ebben a pillanatban megragadta a fejedelem kezét.

Erre a mozdulatra Katalin felpillantott s a két asszony szeme halálos gyűlölettel furódott egymásba, mint két ugrásra kész párducé. A keblük hevesen lihegett.

A fejedelem sietség nélkül, mosolyogva, ellenállhatatlanul, anélkül, hogy a serleg csak meg is billent volna a kezében, baljával csendesen levette Mária remegő kezét a karjáról s hirtelen mozdulattal, egyszerre kiífta a serleget.

Széchy Mária halottként, mereven ment ki a szobából, s keblére szoritott kezei alól csendesen peregték alá a fejedelem rózsájának illatos sárga szirmai.

Dr Makkai Sándor,
erdélyi református püspök.

AZ, KIT SZERESSEN.

Be jó annak, akinek van még
Hitvese, avagy édes anyja,
Ki simogatva felderitse,
Ha elfáradt a hite, szive
S fáradt fejét vállára hajtsa...

Be jó annak, akit még várnak,
Kit hazavárnak egy kis zúgban,
Egy békeotthon szent ölében —
S hogy szerencsésen hazaérjen:
Imával kísérik az utban.

De ha se kedvese, se anyja:
Pihenő vállat hol keressen?
Ó, hova járjon, hol találjon
Egy zúgot, hol szive ne fájjon?
Az, kit szeressen, kit szeressen?...

Krüzselyi Erzsébet

BETHLEN GÁBOR EMLÉKEZETE.

A mi magyar református egyházunk nehéz idők megpróbáltatása alatt élt legtöbbször. S ezeket a megpróbáltatásokat elviselni, sőt azok alatt fejlődni és virágozni csak úgy tudott, hogy az Isten kegyelme adott nekünk kiváló vezéreket, kik az ellenünk való ármány Veres-tengerén átvezető utat vágta számunkra. Ezeknek Isten előtt alázatos, emberi erővel és hatalommal szemben hősiesség élete erőt adó példa kell, hogy legyen mindnyájunk előtt.

Emlékezzünk hát a régiekről, közzöttük a legkiválóbbról, Erdélyország néhai nagyságos fejedelméről, Magyarország egykori választott királyáról: Bethlen Gáborról, aki ezelőtt 300 évvel, 1629 november 25-én hunyta le örök álmokra szeméit.

Bethlen Gábort akkor adta az isteni gondviselés nekünk, amikor ami református egyházunk és vele együtt nemzeti létünk az elpusztulás örvénye szélén állott. A Ferdinándok és Pázmány hadai már utolsó ökölcsapásra készültek ellenünk, hogy halálra terítsenek minket. Az ausztriai és csehországi hittestvéreinket sikerült is nekik el- és kipusztítani, hogy velünk nem bírtak, az egyedül Bethlen Gáborunk érdeme.

Amikor ugyanis előbb II. majd III. Ferdinánd királyok, ezek a vakbuzgó, jezsuita nevelésű uralkodók, minden előbbi békekötés és törvény ellenére nem akartak református és magyar embert megtűrni a széles hazában, amikor már semmi, csak a fegyverünk diadala menthette meg minket, hogy az ausztriai és cseh protestánsok sorsára ne

jussunk, akkor fogott fegyvert Bethlen Gábor. A fegyvere diadalt aratott s a dolyfös királyokat békére kényszerítette. Diadalainak eredménye volt az 1621. évi nikolszburgi és az 1624. évi második bécsi béke, amelyekben biztosította vallásunk szabad gyakorlását és egyházunk szabadságát. Bár e kiváló erdélyi fejedelem, magyar királlyá is megválasztatott 1620-ban, a besztercebányai országgyűlésen, nem koronáztatta meg magát, mert többre becsülte ennél, hittestvérei és egyháza életének, jogainak biztosítását.

Ez a szerénysége onnét származott, hogy igazi, mély vallásosság volt az ő nemes, jellemző vonása. A bibliát, mely hű vigasztaló társa volt a táborozások alatt is, huszonhatszor olvasta végig. De becsülte, szerette és segítette az ő egyházának bibliás papjait, az Isten igéjének hirdetőit is. Ő volt az a fejedelem, aki kora minden református papját nemességgel ruházott fel.

Tudta azt is Bethlen Gábor, hogy népe és egyháza csak úgy fog virágozni, ha tudományos és művelt vezetőik lesznek. Ezért fejedelmi módon gondoskodott az iskolákról, sőt új iskolákat alapított. A kassai, debreceni, máramarosszigeti, kolozsvári, gyulafehérvári, (később nagyenyedi) református kollégiumok fennmaradását és virágzását gazdag alapítványokkal biztosította. Ezekbe az iskolákba külföldről hozott be híres tanárokat az ifjuság oktatására.

Egyházán s ennek intézményein kívül a szeretetnek minden gyöngédségével volt övéihez, szeretteihez, különösen pedig első hitveséhez: Károlyi Zsuzsánához, akire a hadviselés legnehezebb és gondterhesebb napjaiban is annyi és oly nagy szeretettel gondolt.

Kemény János, aki kortársa volt Bethlen Gábornak, úgy ír róla: „Eszes, vitéz, takarékos, munkában fáradhatatlan, haszontalan dolgokban idejét nem töltő, külsejében oroszlán, társalgásában nyájas, józan életű, isteni szolgálatában nem tettető, de buzgó, szegényeken könnyörülő; egyházi rendeket tiszteletben tartó és tápláló, eklézsiákat segítő, építő, alapító, tudományokban jeleskedő; nem haragtartó, mulatságokban mértékletesen, gyönyörködő“. (K. I. Önéletrész. 140. l.)

Az, hogy Bethlen Gábor ilyen volt, annak köszönhető egyedül, hogy mélyen vallásos lélek volt.

Ezt mutatja az is, hogy Gyulafehérváron bekövetkezett halála előtt pár órával, reszkető kezekkel a következő bibliai igét róttá papírra: „Ha Isten velünk, kicsoda lehet ellenünk? Nincsen senki, bizonyára nincsen!“

Amikor Bethlen Gábor emlékére, „lángolunk és sirvafakadunk“ könnyörögjünk buzgón Istenünkhöz, adna nekünk ilyen jelesek s aztán fogadjuk meg a biblia intését: „Emlékezzetek meg az előttek járókról s kövessétek őket“.

Peleskey Sándor,

szatmárhegyi református lelkész.

JÓB.

Elveszett minden: vagyon, múlt, öröm,
Vígóság, dicsőség, jövő, gyermek, élet.
Csak én maradtam s bánatom: hogy élek.

A boldog voltból csak jaj-szóm enyém
S egy koldús-bot tán, mit ha felveszek:
Botorkálva a sírig elvezet.

S ki most seb-genny és könnytőcsában ül
És jajveszéklőn önmagára búsul:
Én vagyok, én: Jób, a tegnapi dús úr.

A verő Isten búsult gerjedelme
Dali teszemre varból varrt ruhát;
De e sebeknél selyem sincs puhább:

Mert én hiszek... S ez: életemben élet;
Hiszek: ez kínom vedrében a bor,
Mely bú-seprején vígalomra forr.

Hiszem, hogy ennek egyszer vége jön
S a var-kiveri kéz mit ma földre ejt:
Emel még vígan színig-telt kehelyt.

Hiszek... Még jön nap, hogy felejtve Jób
Arcán a kínok mai fintorát:
Megűli majd egy új vígság torát.

Hiszem, hogy ez a seb-véres, jajos
Száj, mit nyögésre s panaszra nyitok:
Fog még nevetni és dalolni fog.

Hiszem, hogy minden seb gyógyult leszen
S jajos házamban egyszer zene zendül
És Jóbnak bénasága táncba lendül.

Hiszek gyógyulást, Istent, jót, jövőt.
S kínban, sebekben nem volt senki szebb,
Mert én, gyötört Jób, megvert Jób: hiszek.

E hit gyógyít meg s ken sebemre írt...
Jaj, ezt az írt ha sebemről levennék:
Megálkóznám az Istent s halni mennék.

Szombati-Szabó István,

lugosi ref. lelkész.

A VASÁRNAPI ISKOLA.

„Vajjon mi lesz a gyermekből?” Lukács ev. I. 66.

Ez volt az alapigéje a dél-előtti Istentiszteleten elhangzott prédikációnak, amelynek keretében a lelkipásztor hallgatói előtt a vasárnapi iskolát ismertette. Nagyon feltűnt mindenkinek, hogy Kevély Zsigmond is jelen volt most a templomban, ahová — mint pogány gőgjében dicsekedve mondani szokta, — ő csak közgyűlések alkalmával megy, amikor is az eklézsia közboldogságáért elengedhetetlen kötelességének tartotta, már csak az ősi virtus jussán is, hogy ellenzéki, tiltakozó szavát hallassa minden egyes ügy tárgyalásánál, amelynél ő sohasem azt nézte, hogy helyes é, jó-e, a köz javát előmozdítja-e, hanem csak azt, hogy most ő is beszélhet a templomban, nemcsak a pap. Nem sokat nyert ő a szentbeszédből ma sem. Míg a hívők serege lélegzet visszafojtva hallgatta az Igét és úgy itta azt, mint a szomszédhozó föld a jótékony esőt, addig ő azon törte konok fejét, hogy miképen tudná lerontani a prédikáció hatását, ezáltal megakadályozni és megghiusítani a lelkipásztor tervbevett szép és magasztos munkáját.

Alig hangzott el az ének az ajkakon, alig zárultak be a templomajtók: Kevély Zsigmond már is megkezdte a konkolyvetést. Néhányan ugyanis visszamaradtak a cinteremben szokás szerint a déli harangszóig, hogy meghallgassák Templomos Istvánnak a prédikációhoz fűzött tanuságos és jóakaratu megjegyzéseit.

A „Harangszó”-ból, a „Vasárnap”-ból sokszor olvastam már

a vasárnapi iskoláról, — mondá Templomos István — és most alig várom, hogy a tiszteletes urminálunk is megnyissa a vasárnapi iskolát, mert bizony amiket fájó szívvel hallottunk ma a templomban, a mai gyermekek és ifjak romlottságáról: azok mind igazak és ámenek!”

— „Hát aztán mi lesz ebből a dologból? — szólt közbe Kevély Zsigmond. Ha községünk koldus voltára gondolok, nem tudok örülni ennek az újabb iskolának. Hiszen két éve építettünk felekezeti iskolát, tanítói lakást, az árából még mindig fenn van egy csomó adósság, a kamatot is alig tudjuk fizetni; az állami iskolának is leraktuk már a fundamentumát, azt is nekünk kell felépíteni! A föld nem terem semmit, a sok adó miatt dobshórára kerül maholnap mindenünk! És most megint egy újabb teher, egy új iskola, egy új tanító, pedig a másik kettőt sem győzzük fizetni. Régen megértékszázakkal ma ezreket is hiába adunk! Há nem mindig a fizetés javításért kunyorálnak?! A pap természetesen mindig az ő pártjukon van, a nép bajával nem törődik! Most is vasárnapi iskolát, bele vasárnapi tanítót akar! Fogadom az életemre, hogy nem lesz ebből semmi! Csak azt tudja meg a nép, hogy mi készülődik itt?! Na majd megmondom én mindenkinek; be jó, hogy ma templomba voltam!” — Ezzel nagy haraggal ott hagyta a beszélgetőket...

„Én nagyon úgy ismerem Kevély Zsigmondot, mint a tenyereket, — szólt Templomos Ist-

ván — tudom, hogy községi és egyházi dolgoknál a bujtogatásban nagy mester, de... most... azzal az új iskolával, meg az új tanítóval mégis elvette a kedvet mindentől. De azért atyámfiái! vigyázzunk, nehogy beteljesedjék rajtunk az Irás szava: „Vajjon a vak vezetheti-é a vakot? avagy nem mindketten a verembe esnek é?” [Luk. VI. 39.] majd a délutáni templomozás után keressük fel lelkipásztorunkat, akinek eddig közöttünk való forgolódása csak erkölcsi és anyagi javunkat munkálta, ő bizonyára szívesen fel fog világosítani minket minden kérdésünkben.

A jelzett időben Templomos Istvánt néhány társával a lelkipásztor tanuló szobájában látjuk, ahol szíves köszönés, barátságos fogadtatás, majd a megjelenes okának és céljának a feltárása után így kezdett beszélni a lelkipásztor: „Lelkemből örülök, hogy kedves Atyámfiái alkalmat adnak nekem arra, hogy a vasárnapi iskola eredetéről, mi benlétéről céljáról és áldásairól elmondhatok egyet mást, mintegy kiegészítéseiül azoknak, amiket Isten kegyelméből délelőtti beszédemben mondtam. Ugy veszem ki beszédjükből, hogy Kevély Zsigmond nem meggyőződésből, hanem csupán rossz szokásához híven, most is csak akadékoskodik és ellenem akarja lázítani a könnyen hívőket amikor a tervbevett szép munkát azzal a hazugsággal próbálja meghiusítani, hogy új iskolát kell építeni és új tanítót kell fizetni. Mielőtt ezt megcáfolnám, — azt hiszem — szívesen meghallgatják, ha előbb a vasárnapi iskola történetét mondom el röviden

A legelső vasárnapi iskolát egy Raikes [Réksz.] Róbert nevű

angol alapította Angolországban Gloucester [Glószter] nevű városában, ahol nyomdatulajdonos és egy nagy újságnak [Gloucester Jurnal] a szerkesztője volt. Dús-gazdag volt, aki a tisztaságra oly sokat adott, hogy minden reggel elsepertette maga előtt azt az utat, amely lakásától a nyomdáig vitt, nehogy cipőjét, vagy ruháját beszenyezze. Éppen ilyen mértékben irtózott a lelki szennytől: a bűntől is. Emberszerető szívének nagyon fájt az, hogy szülővárosában a börtönök csaknem állandóan telve voltak bűnösökkel, ami nem is volt csoda, mert míg manapság sokszor a legnagyobb gonosztevők is szabadon járnak-kelnek a világon, addig a szigorú angol erkölcs egy kisebb tolvajt is halállal büntetett.

Szabad idejében gyakran felkereste a börtön szánalomra méltó, nyom rult lakóit, akiket nehéz helyzetükben a viszonyokhoz képest szeretettel segített. Nemcsak anyagilag támogatta őket, hanem az Isten igéjével lelküket is táplálta. És mivel évek során át arról győződött meg, hogy a bűnesetek a szigorú büntetések dacára sem fogytak: csaknem állandóan irt lapjában a börtönrendszer megváltoztatása érdekében. Emellett rájött arra a nagyszerű, fenséges gondolatra, hogy vajjon jó-é, helyes é várni addig, míg a bűnrabszolgájává teszi az embert, nem jobb volna-e már a fejlődő gyermekkel megismertetni az Isten Atyai szeretetét és bírói szigorát; nem volna é tanácsosabb többet foglalkozni a gyermekkel mint eddig, több gondot fordítani lelki fejlődésére, nevelni őt Isteni félelemben és emberszeretében, hogy így lenne a hazának, az egyháznak, a

nagy társadalomnak, méltó, derék, hasznos, munkás tagja. És éppen akkor, amidőn ezen kérdések felett tépelődött: dolgozószobájának ablaka alatt egy csoport, lerongyolódott, szurtos, piszkos, vásott gyermek veszeke-dése, civakodása, éktelen kiabálása zavarta meg a vasárnap csendjét. Ez a szomorú jelenet még inkább buzdította Raikest, hogy tegyen próbát a gyerekekkel. Nem várt, nem habozott tovább egy percig sem. A következő vasárnap végig járja az utcákat és a kóborló gyermekeket, akiket a szülei példa, vagy a gyárakban és a műhelyekben látott életmód elzüllesztett és lelkileg tönkretett, akik a templomnak feléje sem mentek, hanem a vasárnapot is bünözésre használták: szép szóval, szeretettel magaköré gyűjti és mint a jó pásztor, tereli őket a Meredith asszony konyhájába, ahol 1780-ban nyílt meg az első vasárnapi iskola.

Meredith nem sokáig bírta ki a gyermekek rakoncátlanságát. Ő utánna egy Kricsli nevű asszony kezdett foglalkozni velük, tanítgatván őket a bibliára, de hogy ezt alaposan tehesse, — írásra és olvasásra is. Ezalatt Raikes Róbert a gyermekek szüleit otthonában felkereste és ott szeretetteljes tanáccsal, de komoly figyelmeztetéssel igyekezett elérni azt, hogy a gyermekek tisztuló lelke otthon újra be ne mocskolódjék.

Isten az Ő dicsőségére kezdett munkát megáldotta. Az eredmény nemsokára mutatkozott. Nemcsak a templomi rendetlenkedés és az utcai botrányos magaviselet lett egyre ritkább, hanem a gyárosok vallották meg, hogy amit a náluk dolgozó vasárnapi iskolás gyer-

mekeknél tapasztalnak: az nagyobb dolog, mintha tigrisek bárányokká változnának. Ez még inkább felbátorította Raikest és elkezdte a munkát lapjában is ismertetni. Erre kegyeslelkű férfiak, asszonyok, akik a testi és lelki nyomorban sinylődő néptömegeknek szerettek volna szebb és boldogabb életet adni s evégből áldozatos munkára is hajlandók voltak — levélben kérték Raikes utbaigazító tanácsát. A választ lapjában leköszölte és így mindenfelé olvashattak a vasárnapi iskoláról. Sokan elmentek Gloucesterbe és miután személyesen meggyőződtek a vasárnapi iskola áldásairól, — lakóhelyükre visszatérve, önfeláldozó munkásai és lelkes apostolai lettek a vasárnapi iskolai munkának. Erdemes a megemlítésre, hogy egy Kemp nevű szegény londoni iparos gyalog tett meg 160 km.-es utat, hogy Raikes kezdeményezését megismerhesse, otthon aztán szombat este kitisztította műhelyét, hogy ott, másnap az utcáról behívott gyermekeknek vasárnapi iskolát tarthasson.

A munka gyorsan terjedt mindenfelé! De előállott az ellenség is. Az egyiket bántotta az irigység, mikor látta azt a csodálatos rajongó szeretetet, amellyel a kicsinyek az ő Raikes bácsijokat körülvették. A másikat bántotta a lelkiismeret, mert érezte, hogy ezt a munkát neki kellene végezni. Először megelégedtek a gunyolódással: „Ott viszi rongyos csirkéit a kotlós tyúk!” — kiabálták gunyosan Raikes felé, mikor ő a kicsinyeket vezette a templomba, vagy a vasárnapi iskolába. Majd különféle ürügyek alatt a hatóságnál is bevádolták és valóságos hadjáratot indítottak ellene. De sem a gunyoló-

dás, sem a vádaskodás nem csüggesztette el Raikest, nem munkája végzésében. Nem, mert az emberi gunyolódás közepette hallotta Isten biztató szavát: „Ne félj, mert én veled vagyok; meg ne rettenj, mert én vagyok a te Istened, ki téged megerősítek, annakfelette megsegítek és az én igazságomnak jobbkarjával támogatlak téged!” [Ézsaiás XLI. 10] Kitartó munkáját Isten csakugyan gazdagon megáldotta. Még életében boldogan láthatta, hogy az általa elvetett kis mustármagból milyen nagy, terebélyes fát növel Istennek kegyelme. Hiszen az angolokon kívül csakhamar elterjedt ez a munka a németek, hollandusok, franciák, sőt az oroszok között is. Manapság az egész föld kerekességén folyik a vasárnapi iskolai munka. Ma millió meg millió gyermek és szülő áldja Raikes Róbert emlékeztét! Gloucester városa pedig az első vasárnapi iskola megalakulása után pár évtized múlva, mintha egészen újjászületett volna. A vasárnapi iskolák Istenfélő, emberbecsülő, vallásos, dolgozó, józanéletű nemzedékeket neveltek. A templomok megteltek, a börtönök kiürültek, menházakká, iskolákká lettek.

Imé! kedves Atyámfiak, az eddigiekből megérthették, hogy az első vasárnapi iskola nem fényes teremben, hanem egyszerű helyiségben, egy konyhában, egy műhelyben nyílt meg és nem is tudományosan képzett tanítók, hanem egyszerű, de szerető lelkű emberek vezetése alatt Kevély Zsigmondnak tehát nincs igazsága mikor azt állítja, hogy a vasárnapi iskolai munkához külön iskolateremre és külön tanítóra van szükség. Nincs, egyikre sincsen! Megfelel erre a célra az

iskola, a mi iskolánk, ahol hétköznapokon tanulnak a gyermekek. Ott pedig, ahol nincs hitfelekezeti iskola: össze lehet gyűjteni a gyermekeket a lelkész tanuló szobájában, a tanító lakásán, a templomban is. Sőt kellemes időjárás esetén alkalmas erre a szabadban egy csendes, árnyékos hely is. Hiszen ott is el lehet vezetni a kicsinyeket Jézushoz, aki maga is nagyon szerette a természetet és sokszor tanította ott az embereket.

Mint említettem külön tanítóra sincs ennél a munkánál szükség! Mert az egyházat és fajtáját szerető lelkipásztor és tanító a jobb jövő reményében szívesen áldozza fel a vasárnap délután néhány percét minden fizetés nélkül, hogy majd mikor hallja a mennyei Gazda szavát: „Adj számot a te sáfárságodról!” — boldog és nyugodt lélekkel mondassa el: „Imhol vannak Uram a gyermekek, akiket reám bízál, egy is ezek közül el nem veszett!” És ha Isten a külföld nagy nemzeteknek adott lelkes férfiakat és nőket a vasárnapi iskolai munkára, bizonyára közöttünk is lesznek majd, akik a gyermekeink vasárnapi iskolai nevelésében a lelkészeknek és a tanítóknak képesek lesznek segíteni, minden különösebb tudományos képzettség nélkül, mert nem ez a fődolog, hanem az, hogy az illetőknek Krisztust és gyermeket szerető lelke legyen!”

„Köszönöm, — mondá Templomos István — kedves tiszteletes ur! úgy a magam, mint a jelenlévő Atyámfiak, sőt az egész egyház nevében, szíves felvilágosító és megnyugtató szavait! Most már Kevély Zsigmond és elvtársai nem tudnak minket félrevezetni. Bocsánatot is ké-

rünk, hogy oly hosszú ideig itt alkalmatlankodánk, de tessék még minket egy dologban igazítani! Nevezetesen, hát miért is van szükség arra a vasárnapi iskolára?! Mert délelőtt, mikor Kevély a cinteremben hagyott bennünket, olyasfélét is morgott, hogy elég annak a szegény gyermeknek egész héten az iskolában ülni, miért kényszerítjük még vasárnap is iskolába menni?“

Lelkész: „Mielőtt megfelelnék erre a kérdésre, hogy vajon szükséges-e a vasárnapi iskola, — kijelentem, hogy a vasárnapi iskolába nem köteles minden gyermek járni, mint a mindennapiba. Ide csak az jön, aki akar. Vagyis ide csak az a szülő küldi gyermekét, aki az „Urtól nyert drága örökségnek“ tekinti azt és aki szeretné, óhajtja, ha gyermeke boldog, megelégedett és hasznos tagja lenne a hazának, az anyaszentegyháznak, a nagy társadalomnak. És vajon hol tölthetné a gyermek a vasárnap délutánt hasznosabban, áldásosabban, mint a vasárnapi iskolában, ahol imádság, ének, bibliai történetek és más hasznos ismeretek tanítása és tanulása által szinte észrevétlenül ránevelődik az igazi keresztyén életre.

A vasárnapi iskolát, amint látjuk, a szükség teremtette meg a multban, az teremti meg manapság is mindenütt. Sok, nagyon sok okot lehetne felhozni a mi kisebbségi helyzetünket illetőleg is, melyek mind-mind a vasárnapi iskola szükségessége mellett tanuskodnának. Ha megkérdezzük tanárainkat és tanítóinkat, akik önfeláldozó, örök hálnakra és elismerésünkre méltó munkával igyekeznek tanítani, nevelni gyermekeinket; — ha megkérdezzük a szülőket, akik

igazán szeretik gyermekeiket és nemcsak úgy tekintik őket, mint állataikat, amelyeket időnként megetetnek és megitatnak, hanem törődnek gyermekeik lelkével is, — hogy vajon megvannak-e elégedve a gyermekek hitvallás, erkölcsi és jellembeli fejlődésével, mint az iskolai vallás-tanítás eredményével: merem állítani, hogy mindannyian, gyermekeik jövő boldogságáért aggódoó szívvvel, szomoruan csak azt mondanák, hogy a vallás-tanítás a mostani viszonyok között még hitvallásos iskoláinkban sem érheti el igazi célját és a legnagyobb lelkiismeretességgel végzett munkának nagyon kevés áldott hatása tapasztalható a gyermekeknél. Ezt a bántó hiányt akarja pótolni a vasárnapi iskola, ahol a Krisztust és a gyermeket szeretőszívű vezetőik gyermekeinkből a régi, zsolttáros és bibliás ősökhez méltó utódokat, valódi keresztyén jellemeket akarnak nevelni, mert csak ilyenektől várható, remélhető drága anyaszentegyházunk megújodása és fennmaradása!

De azt sem szabad elfelejteni, hogy vannak olyan helyek, ahol gyermekeink tekintélyes része előtt még a lehetősége is el van zárva annak, hogy magyarul írni, olvasni megtanuljanak. Ilyen helyeken lehet igazán tapasztalni szükségességét a vasárnapi iskolának, ahol a gyermek drága magyar anyanyelvünkön is magasztalhatja énekekkel és imádsággal az ég és föld hatalmas Urát.

Ugy-e, ha egyéb okok nem forognának is fenn, ezek is elegendők volnának a vasárnapi iskola szükségességének a bizonyítására; elegendők arra, hogy miként egykor az evangélium édesanyák epedő vággyal, szív-

szorongva vitték Jézushoz gyermekeiket, hogy megáldja őket: mi is örömmel vigyük, vezessük kicsinyeinket a Jézus iskolájába, hogy ott fejlődjenek, növekedjenek „testben és lélekben, Isten és emberek előtt való kedvességben!”

Oh a vasárnapi iskola szükségességéről és áldásos hasznáról sokat, nagyon sok tudnék még mondani, de most még csak azt említem meg, hogy a nyugati protestáns nemzetek életében a vasárnapi iskolák története bizonyítja, hogy a nemzet igazi nagyjai, a legkiválóbbak, akik felbecsülhetetlen szolgálatot tettek nemcsak egyházunknak, hanem hazájuknak is: egykor mind mind vasárnapi iskolások voltak. A vasárnapi iskola áldását boldogan tapasztalta már sok millió szülő, mikor látták, hogy gyermekeik engedelmesebbek, szófogadóbbak, szelidebbek, igazab-
bak, szolgálatkészebbek, egyszóval jobbak, mint azelőtt voltak. Manapság különösen megszivlelendő: „Ahol az iskolában Jézus szellemében tanítanak, gyémánteszű, aranyszivű, acélakaratú ifjak kerülnek ott ki az egyházi és nemzeti életbe!” Derék, nemes ifjak, kikfelől nem kell a költővel ezt kérdezni: „Lesz égyümölcs a fán, melynek nincs virága?!”

A vasárnapi iskolában pedig a Jézus szellemében tanítanak! Éppen azért arra kérem kedves Atyámfiait, hogy személyesen győződjenek meg, hogy vajon szükséges és hasznos-e az, amire ott a Jézus lábainál, a gyermekeket nevelik? És ha a vasárnapi iskolai munka nagy jelentőségéről meggyőződnek: ne fogják el gyermekeiket attól az iskolától, ahová még az a gyermek is, aki a mindennapi iskolába

talán nem szívesen jár: édes örömmel vágyakozik, csak egyszer érezze meg vezetője szívéből feléje sugározni azt a szeretetet, amely nélkül különben minden vasárnapi iskolai munka céltalan és eredménytelen!

És végül még csak annyit jegyezzenek meg, de ezt vessék jól a szívébe és hirdessék mindenféle, mondják meg minden szülőnek, hogy sok részben a szülőktől függ az, hogy a vasárnapi iskolának a kivánt eredménye meglegyen. Mert beszélhet a vasárnapi iskolai tanító akármennyit „a Krisztusról, ha a gyermek a családban a szülőktől mindent lát és hall, csak krisztusi dolgot nem! [Révész I] Vigyázzon azért minden szülő, általában mindenki, nehogy a Jézus kicsinyei közül egyet is megbotránkoztassék! Vasárnapi iskolának és családnak állandó összeköttetésben kell lenni egymással. Közös, vállvetett munkával kell dolgozni a gyermekekért, ezekben és ezek által a jövő megújulásáért. És ha az eredmény nem látszik meg azonnal, talán egy-két hét, vagy hónap mulva, — várni kell türelemmel az elhintett magvak bőséges aratására, mint ahogy „a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűréssel várja, míg reggeli és estvéli esőt kap.” [Jakab 5. 7.] — emlékeztvén a nagy német államférfiu Bismark szavaira: „Az örökkévalóság hite nélkül reggel felöltözni sem érdemes!”

Kedves Testvéseim! Bárcsak minden magyar református érezné azt a nagy felelősséget, amely gyermekeinkért reánk hárul! Bárcsak mindenki megértene, hogy itt nem másról, mint drága javaknak, isteni kincseknek, lelkeknek a megmentéséről van

szó; egy olyan munkáról, melyből mindenkinek, aki egyházát, Istenét, embertestvérét, fajtáját, nemzetét erényeivel és hibáival együtt igazán szereti, — úrnak és szolgának, gazdagnak és szegénynek, tudósnak és egyszerűnek, — Istenadta tehetsége szerint ki kell venni a részt a nagy Széchenyi szavai szerint: „Életemmel, véremmel szeretnék segíteni, de ha kösziklát nem tudok, porszemet hordok népem jövő épületének felépítéséhez!“
Templomos I.: „Kedves Tisz-

teletes Úr! Midőn mindnyájunk nevében hálásan mondok köszönetet azért, hogy megismertette velünk a vasárnapi iskolát, egyszerűs mind tiszta szívvel kérem az Istent, hogy adjon Tiszteletes úrnak lelki és testi erőt, kitartást, türelmet és bőséges áldást újabb munkájához, hogy „fiaink olyanok legyenek, mint a plánták, — leányaink, mint a templom mintájára kifaragott oszlopok!“ [144. zolt. 12.]

Papp József,
genesi református lelképásztan-

JÁNOS VALLÁSTÉTELE JÉZUS IRÁNT.

— Nagyszombat éjjelén. —

Én Szentem, én áldott Egyellenem,
Neked élned kell, győzedelmesen!
Hiszek jövődben, szent harmadnapodban
Bár sirba tettek: Isten ott is ott van...
S ha megvert és megpróbált is kegyellen:
Tudom, még felmagasztal,
Én hiszek benned rendületlen!

Ott voltam a Getsemánén veled.
Láttam halálos gyötrődésedet.
Hallottam Judás csókja csattanását,
A vad poroszlók mély álmélkodását,
Hogy fegyver nélkül is biztál ügyedben,
Féltettelek nagyon bár:
— De hittem benned rendületlen!

Álltam a főpap udvarán veled,
S átéltem mind a szörnyüéseket:
Sorsod', mikor Péter is megtagadhat,
És Pilátusék mikor cserbe hagytak.
A kézmosást a tárgyáló teremben,
Az ordító zsidókat...
— De hittem benned rendületlen!

Majd mikor megcsufolt a csöcselék,
S nem volt, ki rájuk szólna, hogy: elég!
Mikor ruháidra kockát vetettek,
Náddal verését büszke, szent fejednek.
— Az ostor most is itt csatlog szívemben,
Láttalak meggyalázva,
— De hittem benned rendületlen!

S jajj, láttalak a Golgoták hegyén,
Pribékjeid vértől-vörös kezén.
Latrok között, tövissel koronázva
Arcul pökdösve, poklokig alázva.
Sirattalak, de kétségbe nem estem,
S szent holnapodra várván;
— Én hittem benned rendületlen!

Én Szentem, én áldott Egyellenem,
Neked élned kell, győzedelmesen.
— Hiszek jövődben, szent harmadnapodban.
Bár sirba tettek: Isten ott is ott van!
S ha megvert és megpróbált is kegyellen:
Tudom, még fölmagasztal...
— Én hiszek benned rendületlen!

Szabolcska Mihály

Dr Ravasz László budapesti református püspök.

Isten szerelme úgy árad feléd, mint a föld sarkaiból a delejesség. Ugy-e drága, boldog öröm megérezni ezt a hatalmas vonzó erőt s csendesen, tapogatózva, egyre nagyobb biztonsággal feléje menni, mint ahogy a hideg, nyirkos szobából megy ki a meleg után az odakünn tűző májusi napra a szegény vak gyermek! . . . Ugy-e boldog öröm erre a nagy, hívó, ébresztő szeretetre visszafelelni ébredő, felelő, hű szeretettel!

Isten közelében nincs aggodalmaskodás, mert hozzá éppen jósága és áldása ajtaján érünk közel s aki ezen a két ajtón átment, annak egész lénye csöndes hálaadássá változik.

Forrás mellett senki sem sir azon, hogy meg fog szomjazni; fa tövében, hogy nem lesz árnyéka; Isten közelében, hogy nem gondoskodnak róla.

Krisztus bennünk él, ez azt jelenti, hogy akaratunk Isten akaratával, életünk Isten életével egybefolyt. Bennünk elérte célját Isten és gyönyörködik diadalmában. És látá Isten, hogy jó: ezt érezni az üdv.

[Dr Ravasz: Gondolatok c. könyvéből.]

A SZEGÉNY ÉS A GAZDAG EMBER.

Irta: Muraközy Gyula.

I.

— Pista!

A deszkakerítés egyik deszkája kijárt legalul. Kicsi, hat-hétéves leányka hasalt a földön. A nyaka — mintha guillotina várna — éppen a kerítés alatt volt. Benézett a másik kertbe, ahol pufókarcu saláták gömbölyödtek, mintha nyakig elásott emberek fejei lettek volna. Arrább karós paradicsomtövekről piroslott elő a gerizdes termés és a kies kerítés sarkában néhány kíváncsi, nyurga kukoricató emelkedett a düledező deszkakerítés fölé. Ez volt a szegény ember kertje.

— Pista!

Pista vajaskenyeret majszolt. A szája ilt-ott fehér volt tőle. Zsebrendőit kézzel, méltóságos lépésekkel haladt szinehagyott ruhájában, mely nyilvánvalóan már második életét élte.

— No? — kérdezte Pista fontoskodva.

— Te, — mondta a kisleány — vendégeink vannak. Elszöktem. Hoztam valamit neked.

A fiu szeme felvillant. De csak a szeme szögletéből vágott arrafelé.

— No? — kérdezte újra, felt szájjal.

A kis leány sárga ceruzát vett elő, végén csillogott a fényes ceruzavédő.

— Mit adsz érte? — mutatta a kisleány. Az egész felső testével átbujt már a kerítésen. Úgyesen csúszott és talpraugrott. A fiu vállat vont.

— Mit adjak? Apa ugyis azt mondja, a miénk a ti birtokotok. A te apád tőle rabolta el. Majd visszavesszük egyszer.

Sári alázatosan állt előtte. A két

gyerek között ő volt a gyöngye és engedékeny. Az ő parkjuk, sárga kastélyuk, rózságyaik mind erről a vádról beszéltek és olyan szeliden állott Pista előtt, mint egy élő kiengesztelés. Valami homályos félelem is élt a lelkében. Pista nagy lesz és majd visszafoglalja a birtokot.

— Nesze, mondta engedékenyen, neked adom így... Csak a vajaskenyérből adj egy kicsit.

Odabenn Sáriéknál terítve állt az asztal. Ki tudja, vajjon miért volt ízesebb az „ellenség“ kenyérhéja azzal a csöppnyi vajjal, mint odabenn a puha, omlós kuglóf?

— Gyere át, senki sincs a kertben... — kérlette Sári.

Pista durcásan fordult el.

— Azt mondta apa, be ne merjem tenni a lábam oda. Majd, ha újra a miénk lesz!

Sári szeliden folytatta:

— A lepkegyűjteményem nagyobb. Egy uj piros skatulyát kaptunk. A kisasszony halálfejű lepkét fogott. Nagy barna lepke.

Ez már érdekelte Pistát.

— Gombostűn van?

— Kiterjesztett szárnyal egy gombostűn. Majd délután kihozom a kertbe. Jó?

— Jó.

Ez a két gyerek valamilyen régi magyar családfának két távoli hajtása volt. A szegény ember valaha gazdag volt és a gazdag szegény. Fordult az idő kereke és az alul levők kerültek fölülr. A hajdani földesúr eladta ősi televényét a rokonának, akinek a zsebe megtelt a háborus üzletekből. Mintha a vércseppek aranyakká változtak volna az ő zsebében. A szerződésben azonban az volt a kikötés, hogy a

vevő három év alatt fizeti ki a birtokot egészen. Jöttek a szomorú idők, amikor a bankjegyeken mosolygó női arcok sirni kezdtek és egy-két esztendő rettenetes papirmalma ronggyá őrlötte a nagy vagytonokat. A szegény ember begyújtani való papirost kapott a birtokáért. Kicsi háza, kicsi kertje maradt a régi birtoka szomszédságában és oda költöztette be nagy lázadását és nyomorúságát. Pörbe kezdett a birtokáért, amit a gazdag ember szinte ingyen vett meg. Folyt a pör és folyt a gyűlölség a kis városkában. Csak a két gyereknek volt annyi vakmerősége amennyivel a „két szomszédvár“ gyűlölet-sövényét átlépte titokban.

Pista lelke felmelegedett. Az apai ház gőgje és haragja, mint egy megolvadt jégcsap, leesett a lelkéről.

— Nézd csak, Sári...

A zsebéből az eltört dugóhuzó, két üveggolyó és egy összegyűrt vasárnapiiskolai kép mellől elővett egy friss fűzfasipot.

— Én csináltam, mutogatta komoly méltósággal.

— Szól? — kérdezte Sáríka, szelíd rábámulással. Pista belefujt. Fülelthesítő szépséggel szólt a fűzfasip. Sáríka a gyönyörtől szinte befogta a fülét.

— Ugy szól, mint egy mozdony... Nekem adod?

Kérés és megalázkodás volt a hangjában. Sáríka egyetlen leány volt. A férfiasság és az erő Pista volt előtte.

— Neked, — felelte Pista nagy-lelkűen — neked csináltam...

Sáríka az ajkához emelte a sipot, de már nem volt ideje belefujni. A szeme ijedten, meredten nézett előre. A ház előtti diófák mögül valaki jött. Alacsony, sűrűvérű, vérpiros arcú férfi. Csak mellény volt rajta, az ingét is kigombolta a nyakánál, mintha minden fojtogatná. Ez volt a szegény ember.

— Az apám, — mondta sápadtan Pista. Összeszorított ajakkal nézett előre. Sáríka lába egyszerre gyökérré változott. Mint egy megbüvölt madár a héjjára, nézett rémülten a közeledő férfira. Szerette volna a szeméit levenni róla, de nem tudta.

— Mit csináltok itt? — kérdezte a férfi, mély, rekedt hangján. Balkeze nadrágzsebében, jobb kezében pipát tartott. De lehet, még pirossabb lett.

— Pista! Nem mondtam, hogy ezekkel a rongyosokkal szóba nem állsz? He!

A pipaszár végigvágott a fiu hátán. Kettétört. Pista szemébe könny szökött. Nem sirt. Hallgatva, halál-sápadtan nézett az apjára.

— Hát te reád nem tud vigyázni az a gazember apád? — riadt rá a rémült leányra a szegény ember. Megfogta a szőke hajfonatát. Ugy volt, hogy erősen megrántja, de Sári olyan fájdalmas rémülettel nézett föl, hogy önkéntelenül elengedte a haját.

— Eridj haza! — mordult rá, csöndesebben, — ide ne merj többé kerülni.

— No, mi lesz? mozdulj! — kiáltott rá az apa a fiára. — Most megfogadod, hogy soha ezzel a gyerekkel játszani nem fogsz.

— Nem fogadom meg!

Ki tudja, milyen erő merevítette meg ezt a kicsi legényt, az ő hatalmas apjával szemben. Máskor remegett tőle. Mint a mennydörgést, úgy hallgatta a nevét. Most telemelte sápadt homlokát, mintha villámokkal akarna dacolni. A füle zugott, ezer és ezer cserebogár zümmögését hallotta. Valahol, úgy érezte, van a levegőben egy kard, mely mindjárt lesújt reá. Az apa elámultan nézte. Ez a makacs, kemény ember a saját lelkével találkozott a fiában. Némán elfordult és visszament a házba.

II.

Mégis meg kellett fogadni az apa szavát. A fűzfasip láthatatlan szörnyetegeket hívott elő. Ezek leteperték a két gyereket. Lázasan, nagybetegen feküdtek a két szomszédos házban. A két ház között az első követ az orvos volt. Fókaarcu, hunyorgó szemü, aki gyorsan, szaporán szokott beszélni.

— Borzasztó járvány!... mondta a szegény ember házában, — ez a gyerek még jobban van a többiekhez képest. Sáríka félrebeszél az éjszaka.

A gazdag ember gyönyörű, gobelines termében azonban behuzta másnap maga után az ajtót.

— Komoly, nagyon komoly dolog, jó lesz lehozni sürgősen egy pár professzort Pestről. *Odaát* már nincs reménység. Azt hiszem, szegény Pista gyerek néhány nap múlva nem bírja ki a lázt... Sáríkat meg lehet menteni.

A két házra, mint valami sötét üvegharang, nagy csöndesség borult. A két kis gyerek pihegve feküdt az ágyban és nesztelen lépésekkel jártak körülöttük. Ugy kellett lenni, hogy a két gyerekszívet valami titokzatos barátság ereje fűzte össze, mert ugyanazon a szeptembervégi enyhe délutánon egy menyeyei fogat jött el értük. Talán egymás kezét fogva indult el a két kis játszótárs azokon a mezőkön, ahol kerítés nem állott közöttük.

A lelkész hivatalában összetalálkozott a két ember. A gazdag, magas, szemüveges, kopaszodó férfi, gőgösen felegyenesedett, mikor a szegény ember belépett. Egymás előtt nem akarták mutatni a fájdalmukat. Pedig mindegyik látta gondolatban a másik gyermekét.

— Mikor legyen a temetés? kérdezte a lelkész és írásra emelte föl a tollát.

— Holnap délután, három órakor, — mondta a gazdag ember.

Akkor az én fiamat temetjük, — szólt a szegény ember és szava úgy koppantak, mint a kövek. A két szempár összevillant. A nagy éjszakában tüzek lángoltak föl.

— Uraim, — mondta szelidén a lelkész és ősz fejét megcsóválta, — tegyenek hát egyszer a gyermekek kedve szerint is valamit. A halottak ellen nem tanácsos vétkezni.

Valami csodának kellett történnie. Talán belépett valami rejtekajtón a két gyerek és odaállott a két férfi közé.

A gazdag ember arca idegesen megrándult. Szemüvege nagyon homályos lett. Senkit se látott már, csak azt a kis sápadt leányarcot.

— Az én kis leányomat temessük akkor előtte, vagy utána.

Amikor kimentek, megemelték kalapjukat egymásnak köszöntésre. Sokáig nem látták azután egymást. A férfi-ember szíve rendesen befelé vérzik. Betakarja és elrejtí a sebé. A temetőben találkoztak. Csipős, szürkülő reggel volt. Talán mindenik azért ment ilyenkor, hogy másokkal ne találkozzon. A gazdag embert nagyon meglepte az, hogy a másikat az ő kis leánya fehér márványemléke előtt találta. Egy sárguló akácfa törzséhez dőlve, elmerülve nézte a fényes betüket.

— Vajjon mire gondol? — kérdezte magában a gazdag. Mennyire meglepte volna, ha belenyitott volna a másik szívébe. Az a másik arra gondolt, hogy ennek a szőke, félnék kicsi leálynak egyszer meghuzta a haját és rémült öztekingtete belevésődött a lelkébe.

A szegény ember pedig egy napon a kis fia sírján élő virágot talált. Gyönyörű, aranyszalaggal átkötött virágcsokor volt.

— Ki hozta? — kérdezte — csak nem?...

A karácsony most is eljött. Szép, fehér angyalok szállottak a szomorú

emberek lelke fölött. Titokzatos énekek csendültek föl az üres szivekben is. És a fáradt embersereg hosszú, kigyózó menetben szerte a világon elindultak a templomi harangszó után. Ki tette azt, milyen angyali kezek intézik az ember sorsát, hogy a két ember egymás mellé került a templomi padban? Milyen mennyei intézkedés végezte, hogy a szegény ember nem hozta el a zsoltárát? Hogy a gazdag ember a *magáét* alig észrevehetően kettőjük közé tolta, hogy a *másik* is belelásson, ha akar... Milyen szép és milyen könnyfakasztó a karácsonyi prédikáció a gyerekekről, aki érkezik! Hogy elgondolkodik az ember a gyerekekről, aki elment! És mégis... lassan és szeliden valami sebkötést tettek rejtelmes kezek a szivekre. Úrvacsorára egyik sem akart bennmaradni. Nem is *akarták* ők, csak valahogy nem keltek föl az éneklés végén. Talán két kis gyermek sürgött-forgott ottan a templomban és viráglánccal összefűzte őket. Ki értette volna meg másképpen, hogy együtt mentek ki az Úrasztala elé? Valahol nagyon vidám, csengő gyerekkacagás hallatszott bizonyára, mikor ez a két haragos ember ugyanabból a kenyérből evett, ugyanabból a kehelyből ivott...

És nézzétek, milyen különös, amikor a templomból kimennek az úrvacsorázó népek, ezek ketten egymás mellett haladnak! Ropog a hó lábaik alatt. Valahogy megindul az ajkukon a szó. Beszélgetnek. A sírkövekről. Hogy a temetőt be kellene keríteni. Hogy milyen különös emlékek maradtak a halott gyermekek után! Egy sárga Kohinór ceruza, fényes védővel. Egy kis fűzfasip... Mikor azonban odaérnek a szegény ember háza elé, azt mondja a gazdag:

— Te Gergely... Ünnepek után jó lenne valami rokoni egyességet

csinálni, kiegyezni... Tudom, hogy igazságtalan voltam.

A másik felhuzza a vállát.

— Minek? Visszavonom a pört. Minek fáradnék tovább?

Kinek? kinek? ... Egymásra néznek.

— Milyen szegények vagyunk mind a ketten...

A papné ki-ki néz az utcára.

— Nézd már lelkem a két ellenség nem egymással beszélget ott a kapuban?

A lelkész rábólint:

— Most már mind a ketten gazdagok. Milyen nagy titok az életünk. Mind a két gyermeknek el kellett hagyni őket, hogy az egyetlen örök gyermeket megtalálják!

A szél sivit, mintha fűzfasipot fujnának. Valahol egy sárga ceruzával örömhirt irnak az élet könyvébe.

ASZÓDI Sas-palota,

meghívja a vásárló közönséget

Karácsonyi kiállításra

mely városunkban látványosság lesz, tizféle friss szalon cukorka és ezerféle diszek olcsó gyári árakban szerezhető be

ASZÓDINÁL

Sas-palota.

140 drb valódi csokoládé
Lei 110 karácsonyfára

ISTEN MUNKATÁRSAI.

Világunkban szemmel láthatólag két ellentétes tábor küzd egymással. Az egyik a rombolás szellemének, a sötétség fiainak tábora. A másik a világosság gyermekeié.

Ez utóbbiba azok tartoznak, akik Isten akaratát cselekszik, neki engedelmeskednek. Ezekről mondja Pál a korinthusbeliekhez I. levél 3. részének 9. versében, hogy *Isten munkatársai*.

Az emberek nem csoportosíthatók e szerint a megkülönböztetés szerint. Mert következtelenek, ingadozók vagyunk, mint amilyen ingadozó a szél fúttánadszál. Ma a világosság táborában harcolunk az igazság mellett, de lehet, hogy holnap szenvedélyeink vagy szenvedéseink a sötétség táborába üznek s így munkatársai leszünk a sötétség fiainak.

Amily ragyogó magasságba emelkedhetik az ember, ép oly mélyre süllyedhet. Az ember, aki Isten munkatársa lehetne, cinkostársává szegődik a Sátánnak.

Látszólag a Sátán és azok, akik a Sátán szolgálatában állnak, sok sikert könyvelhetnek el. De e szomorú siker-látszatok nagyon rövid ideig tartók.

Egy hitetlen ember gyűlölte Krisztust. Minden igyekezete oda irányult, hogy a Megváltó munkáját családjában meghiusítsa. Egy nap bibliát talált az asztalon. Megragadta, dühében szétépte. Nem látta, hogy lánya szeméi megteltek könnyel. De azt sem hogy másnap este már új biblia volt lánya vánkosa alatt. Midőn hallotta, hogy leánya szorgalmasan látogatja Istennek házáat, szörnyű dühös lett, nagy

lármát csapott. Leánya türelmesen viselte el haragját. Az apa úgy gondolta, hogy lánya balgas, s majd vége lesz a dolognak. De nem úgy történt. Mert másik leánya is megtért. Erre az apa — méltó munkatársa lévén a Sátánnak — durván reátámadt. Beszélt feleségével és követelte, hogy vessen véget a kegyeskedésnek. De felesége remegéséből látta, hogy nem tetszik neki ez az eljárás. Nemsokára megtudta, hogy felesége leányaival együtt eljar az istenházába, mikor ő nincs odahaza s tudakozzák az örökkévaló dolgokat. Végül hát csak fia maradt. A nők — mondotta — mind esztelenek, de remélte, hogy fiának van esze és nem engedi megcsalni magát. S ezt tőle magától akarta hallani. De mily nagy volt meglepetése és haragja, midőn fia így szólt: „Igen atyám, hiszem, amit anyám és testvéreim hisznek s amikor csak tudok, elmegyek az istenházába.“ Sőt nemcsak ezt kellett látnia a dühöngő embernek, mert a dolog tovább haladt. A ház szolgálói is gyermekeivé lettek az Urnak, Istennek az volt a szándéka, hogy azt a családot megáldja s hiába volt ott a Sátán cinkostársa, dühével, durvaságával, hiába igyekezett megakadályozni a világosság terjedését, semmi eredményt nem ért el.

A Sátán munkája megsemmisül, a Sátán munkatársai megsegyenyülnek.

Milyen magasztos feladat a másik: Isten munkatársainak lenni.

Miként lehetséges ez? Ha minden körülmények közt Isten akaratát cselekedjük és az ő or-

szágáért dolgozunk. Ha magunk is megakarjuk találni, másoknak is megakarjuk mutatni a békeség, a tiszta öröm útját.

S ezt mindenikünk megteheti a maga körében, mint az alábbi történetből láthatjuk.

Valaki egy átkozódó ember mellett haladt el s elmulasztotta figyelmeztetni. Ezért nyugtalanította lelkiismerete s másnap reggel elment ugyanarra helyre, abban a reményben, hogy talán azon az uton fog munkába menni és találkozik vele. Valóban ott ment el az az ember s a mi barátunk megszólította.

— Jó reggelt barátom, éppen magára vártam!

— Tévedésben van uram, — felelt a megszólított, — nem ismerem önt.

— De én láttam tegnap este, amint munkájából hazatért s azért jöttem, hogy megint lássam.

— Félreértés van a dologban, mert nem emlékszem rá, hogy önt láttam volna.

— Nincsen, barátom. Hallottam tegnap este, amint Istentől kért.

— Most már világos, hogy téved, mert életemben soha semmit nem kértem Istentől.

— De igen, kért. S ha Isten tegnap este kérését meghallgatta volna, maga nem volna ma itt. Hallottam, amint Istentől azt kérte, hogy szeme világát vegye el és lelkét kárhoztassa el.

A férfi elsápadt és így szólt:
— Igen, csakugyan ezt mondtam.

— Nos, barátom az én feladatomban az volt, hogy ezt megmondjam és kérésem e reggelen az, hogy e pillanattól kezdve ép oly bensőséggel kérje Istent lelkének üdvösségéért, mint amilyen bensőséggel átkozódott tegnap este. S kívánom, hogy Isten ezt a kérését kegyelmesen hallgassa meg! [Spurgeon.]

Íme Isten munkatársának munkája. Nem egetverő, nagy tett. Nem halálmegvetés, nagy merészség, hanem szeretetből fakadó szavak kellene hozzá.

Ketten akarnak megnyerni téged, kedves olvasóm. Mindketten éretted nyujtják kezüket. Mindketten egészen a magukavé akarnak tenni. De amíg az egyik csak fájdalmat, önvádat és gyötrelmet adhat, a másik nyugalmat és békességet nyújt. Vigyázz, melyiknek teszel ígéretet! Ha pedig megláttad az igazságot és elfogadtad Isten jobbát, tetteid és szavaid soha ne szolgáljanak mást. S ha a kísértő ismét jön, fényes ajánlatot tesz, ha az egész világot akarná is neked adni s csupán azt kívánja, hogy neki légy segitőtársa, mondd, hogy semmit sem tehetsz érte, mert már másnak tettél ígéretet, mert erődöt, tehetségedet, egész életedet Neki adtad oda.

S haladjunk Vele mérhetetlen magasságok felé.

Mert Isten munkatársai vagyunk!

Szaplonczay Bertalan,
nagybányai ref. lelkész.

Gazdaközönség figyelmébe!

Üzletemet Piața Mihai Viteazul [volt Nagypiac-térre]

helyeztem át. Ujjonnan berendezet üzletemben, *valódi erfurti* konyhakerti és virág *magvak és fűszerárak* mindenkor kaphatók és megrendelhetők. — Postai rendelést forduló postával szállítok. —

Megbízhatóságát igazolja **DELL'ORTO** Oradea—Nagyvárad, *szolja 79 éves üzleti multja.* **Piața Mihai Viteazul [Nagypiac-tér]**

Sulyok István püspök ur körútja az egyházkerület Dél-vidékén.

Magasabb közegházi szükségnek tett eleget Püspök ur, midőn 1928 június 5-én elindult a Bánáiban és Arad-hegyalján fekvő gyülekezeteink meglátogatására. Közel két hetet töltött utban. Bár az időjárás elég mostoha volt, mégis naponként fáradságos utakat tett; naponként kétszer, háromszor prédikált, presbyteri gyűléseket tartott, küldöttségeket fogadott, látogatásokat végzett; közvetlen közelből ismerte

meg a létért küzdő egyházközségeink belső és külső életét, hogy egyházi főhatóságunk azután Püspök ur tapasztalatai alapján az egyházi és faji szempontból szükséges intézkedéseket megtehesse. Meglátogatott egyházközségek: *Karánsebes*, amelynek pásztor nélküli híveit Demeter Gyula főgondnok és Agoston gondnok hűséggel őrizgelik. *Lugos* szellemi és anyagi élete hűséges és gondos kezekben van. Sza-

Sulyok István püspököt bánáti körútjában az ujszentesi ref. egyház üdvözli a temesvári pályaudvaron

várfalvát, Nagybodófalvát: Igazfalvát, Bégamonostort az agrárlőrvény végrehajtása gazdaságilag nagyon is sulyosan érintette. *Nagyszentmiklós* kilenc év óta pásztor nélkül, a legközelebbi lelkes — *Temesváro*t — 60 kilométernyi távolságban. *Valkány* leányegyháznak van iskolája, de az egyházkerület támogatása nélkül nem állhat fenn. Az arad-hegyaljai gyülekezetek között *Gyorok* a kálvinizmus és a magyar fajiság öntudatos hordozója. *Pankota* és *Borossebes* fejlődésének anyagi nyomorúságok nem állanak útjában. A *Világosi* fiókegyház a fejlődés útján halad. A történelmi emlékekben gazdag *Borosjenő* új egyházközségünk csak egyházkerületünk támogatása mellett maradhat meg. *Csermő, Szentleányfalva* sebeire gyógyírként hatott Püspök ur látogatása,

sok jó tanácsa. A körút végső pontja *Arad* hegyen épített város, ahol a reformátusság apostoli missziót tölt be.

Ennek a körutnak kiegészítéseképpen jelent meg Püspök ur szeptember 30-án *Resicán*, hogy a nagy áldozatok árán emelt új iskola-imaház emeletes épületét fölszentelje. Ez a maroknyi gyülekezet példa lehet nagyobb gyülekezeteink előtt az áldozatkészségben.

Püspök ur áldásokban gazdag utjáról tett színes, megragadó és mindenütt a dolgok elevenjére mutató jelentése alapján egyházkerületünk elsőrendű feladatának ismerte el a bánáti, általában a missziói egyházak megmentését, fenntartását s *felhívta egyházközségeinket, hogy erre a célra társadalmi uton is minél jelentékenyebb összegeket gyűjtsenek.*

FELEMELKEDÉS.

Egy rendkívül mély életigazságot kifejező képet láttam a minap. — Egy állati altesttel ábrázolt remek emberi fej kezeivel fejtegeti lefelé törzséről a szőrös állati bőrt. Míg feje megélt kissé felemelkedve egy szárnyas angyal alak áll. Az emberiség tökéletesedésének, a vallás civilizáló hatásának mesteribb képét még sohasem láttam ennél. A vallás emeli ki az emberi lelket a baromi sorból, barlanglakó állapotából elébb az emberi méltóságra, onnan pedig az istenfűség dicsőséges magaslatára. Ugyhogy az emberi művelődés története tulajdonképpen a vallás története. Ezért a vallásban való visszaesés volta-képpen a civilizációban való visszaesést jelenti. Visszasüllyedést alacsonyabb, baromibb nivóra; aminek a vége rendesen pusztulás szokott lenni. Az emberek vallásos meggyőződéseik eltérő fokai szerint civilizációjuk minőségének is egész hosszú skálája lehet. Ezért olyan különbözők az emberek felfogásai is. A magasabb nivón állónak emberbaráti kötelessége, jóakaratu felvilágosításokkal magához emelni az alacsonyabb színvonalon állót. Nagyon jó példaadás erre az alábbi történet.

Nagy gyönyörűséggel szagolgatta az öreg ember az illatos virágokat:

— Olyan, mint egy parányi mennyország — jegyezte meg. — Mit is csináljunk ezzel a csokorral? — tűnődött magában. — Oda adjuk valami szegény betegnek, akinek nincsen ugysem virágos kertje — tette hozzá elszántan.

Mogorva társa vadulva ugrott fel erre és ki akarta kapni a csokrot az öreg kezéből. De az gyorsan félre rántotta előle. Majd szemrehányóan pirongatta meg:

— Mit akartál Ödön? Csak nem akartad összeroncsolni? Feleségem sirjára teszem ezeket az ibolyákat. Nagyon kedves virága volt az neki.

Majd a virágáros asszonyhoz fordult és megkérdezte:

— Mi az ára?

— Három lei csokra — felelt az asszony.

Mogorva társa megszólalt:

— Azért éppen egy fél deci pálinkát lehet kapni.

— Sokkal jobb neked pálinka nélkül — jegyezte meg indulatosan az öreg ember. Majd hozzá tette:

— Hogy van Borika?

Ödön arca elkomorult, vonakodva bökögte a szót:

— Nincs jobban. Irtóztatót szenved az a szegény gyerek. Egy deci-vel több pálinkát kell a rendesnél mindig meginnom, hogy kiverjem az eszemből a dolgot.

— Miért nem veszel neki inkább egy csokor virágot azon a pénzen? A virág illat biztosan üdítőbb lenne neki, mint a nehéz pálinka szag.

Ödön dühösen nézett az öreg emberre és morogva mondotta neki, hogy ne ártsa magát a más dolgába.

Gorombaságát azonban csakhamar megbánta. Főleg, amikor az öreg szánalommal tekintett reája. és felejtés végett eloldalgott a közeli korcsmába.

A fojtó, bűzös füst, ami arcába csapódott ott az ajtónyitáskor eszébe juttatta az öreg szavait. Csakugyan azt a gyilkos bűzt vitte ő haza minden nap?!... Szegény kis Borika!

Valami huzta kifelé. És a következő percben már az utcán volt megint.

Ibolyát!... Ibolyát!... Három lei csokra! — kiáltotta ott a szegény virágáros asszony rekedten.

Ödönre üdítőleg hatottak e sza-

vak. Hirtelen átment az asszonyhoz és megvett három csokrot tőle. Kilenc lei!... Másfél deci pálinka ára!... Azt hitte, nagy bolondot csinált.

Nagyon csendes volt a ház, mikor hazaért. Neje a piacon, gyermekei iskolában voltak. Annál jobb. Halkan nyitotta ki a szoba ajtót. Az ágyon ott feküdt tiz éves kis lánya. Második éve szenved már valami gerincgyulladásban. Megviselt kis arca csodásan felderült a virág láttára.

— Drága jó apuskám! Jaj de csoda szépek, kedvesek, bájosak! — tört ki beteg lelkéből a tuláradó öröm.

— Teneked hoztam — szólt az apa forró könnyel a szemeiben. Valósággal örömujjongásban tört ki erre a beteg kislány.

— Nekem?... Igazán nekem?... Óh köszönöm drága jó apukám! És elragadtatással csókolgatta hol a virágokat, hol az édesapját. Az apja pedig folytogatást érzett a torakában és gyöngéd szeretettel hajolt le kisleánya, göndör szőke fejére és megcsókolta azt.

— Ül le ide mellém — kérlette leánya.

Széket tett az ágy mellé, leült és szeretettel simogatta leánya kezét.

— Apukám! — szólalt meg a leány szégyenlősen. — Ugye most nem voltál a vendéglőben?

Az apa megriadt.

— Honnan tudod? — kérdezte kíváncsian.

— Ne vedd rossz néven tőlem apukám, de a *szagadról* tudtam meg. Tegnap este mikor megcsókolnál, borzasztóan rosszul lettem tőle. Máskor is így jártam mindig a csókod után. Mama nem tudta, mi lehet a bajom. Nem árultam el neki sohasem.

Könnyek szöktek az apa szemeibe. Mosdás ürügye alatt kiment a szobából. Kimondhatatlanul elszégyelte magát.

Pár nap múlva összetalálkozott öreg barátjával.

— Goromba voltam hozzád a minap — mondá neki töredelmesen. — Bocsáss meg érte!

— Régen el is felejtettem már — mondá az öreg jóízűn nevetve.

— Köszönöm. — Megvettem az ibolyát Borikának — tette hozzá Ödön.

— Pálinka helyett? — kérdi érdekelten az öreg.

— Igen! — felelte Ödön.

Melegen rázta meg az öreg Ödönnek a kezét:

Adj Isten, ne utóljára legyen így!

— Kimondhatatlan mély hatást tett rám a dolog, remélem mindig így lesz ezután.

— Segítsen az Isten feltett szándékodban. Vendéglő helyett eredj a templomba, akkor biztosan megállsz jó szándékodban.

— Félig-meddig kedvem is jött hozzá — felelt rá mosolyogva Ödön.

•••

Ilyen a lelki felemeltetés. Szépség, a jóság, a tisztaság, a virág eszközei annak. Mig a rútság, gonoszság, tisztátalanság, iszákosság huzza a lelket le az állati sor fertőjébe vissza, ahonnan a vallás már kiemelte egyszer.

Bokor Sándor,

feketegyarmati ref. lelkész.

Csak egyszer — az semmi?

Egyszer vétkeztek csak az Éden kertjében.

Egyszer hirdették a törvényt égzengésben.

Egyszer élt az Úr itt földi testben,

Egyszer halt meg, hogy minket megmentsen!

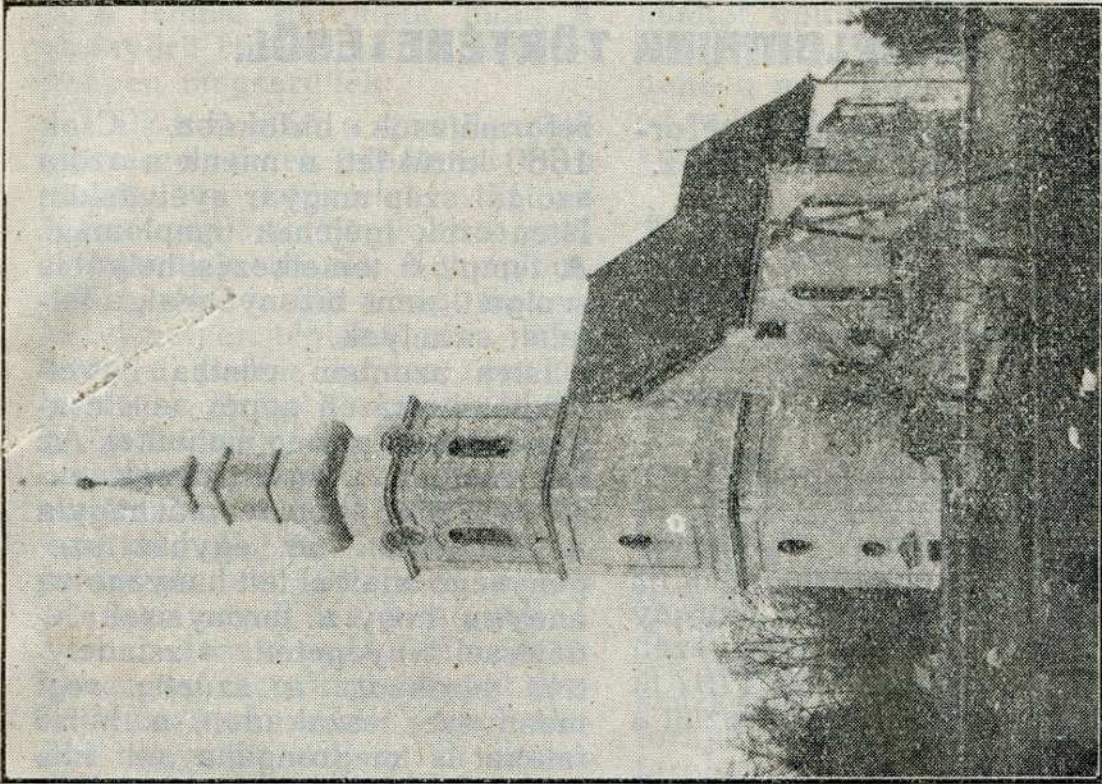
Egyszer van előtted a választás: Jézus-e vagy a bűn? — Mert nincs más!

Egyszer áll meg szivednek verése!

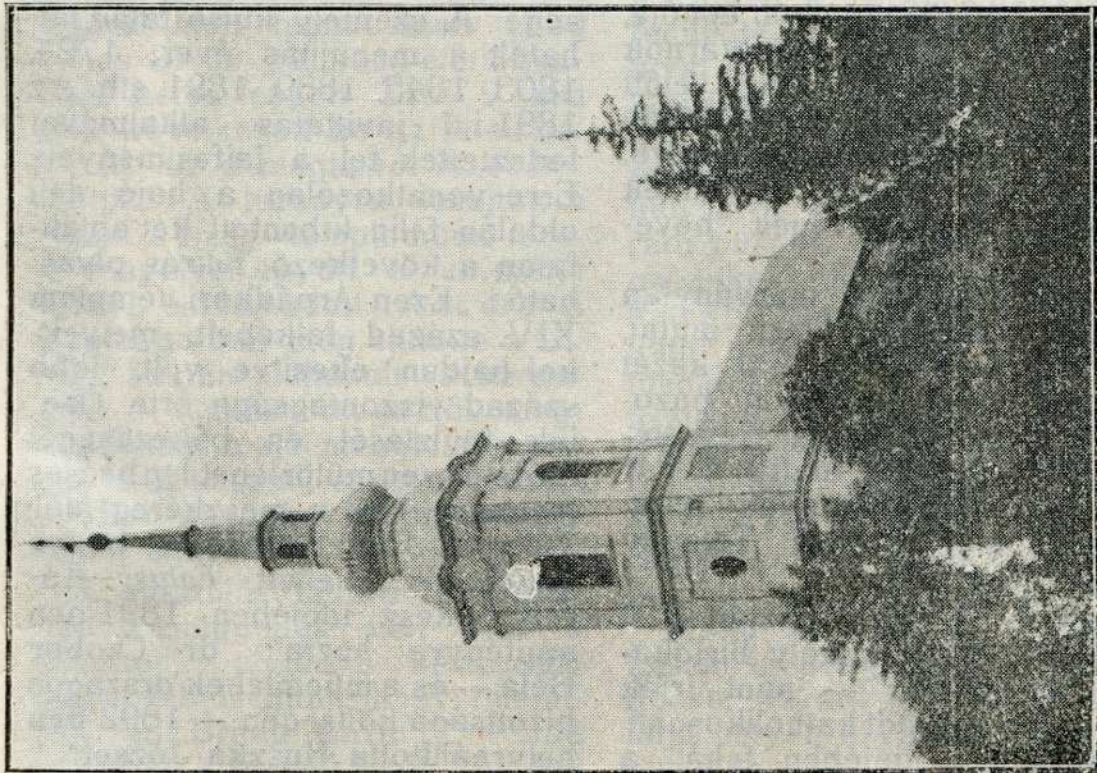
Egyszer lesz ítélet hirdetése!

Ki eszével tud számítást tenni,

Ne mondja, hogy „Csak egyszer — az semmi!”

A mezőtelegdi református templom.

A szalacsi református templom.

TEPLOSAINK TÖRTÉNETÉBŐL.

I. Adatok a mezőtelegdi református templom történetéhez.

Templomunkat Isten segítségével, az első magyar királlyal rokonságban állott Csanád nemzetiség egyik tagja *Telegdy István*, — kit a Dózsa lázadás alkalmával öltek meg Temesvár vidékén, — építtette.

Csucsives építvény, mely eredetileg torony nélkül állott, — melyet csak a múlt században emeltek mellé egyháztagjaink az 1793-ik évben, amint azt a torony alatti bejárat felett elhelyezett emléktábla mutatja. Az 1797-ik évben közadakozásból készült a toronyóra.

Nevezetes része a templomnak a falában most is álló két márványemlék. Egyiken a *Telegdyek* cimere, vivódó sólyom rajta, körül írás, mely azt mutatja, hogy *Telegdy István* a templom építője, ki magyar királyi kincstárnok volt, az emléket még 1514. előtt maga állította, de az évszámból csak az ezres, százas van kitéve, az utódoktól várván az emlék állíttatója halála évének bevésését.

A másik hasonló márványlap sisakos páncélos vitézt mutat, ki oroszán áll s bal kezét pallosán tartva, jobbával buzogányát emeli magasra. Készíttője nem nyugszik alatta s bár rajta írás nincs, bizonyos, hogy a templomot építtető *Telegdy István* ábrázolja.

Telegdy 1571-ben osztálylevelé szerint *Telegdy Mihály* birtokába jutott. E főúr — mint írják róla — megmaradt katolikusként, a reformáció idejében tehát a templom nem került mindjárt a

reformátusok birtokába. Csak 1680 körül lett a mienk s azóta szolgál szép magyar nyelvünkön Isten örök igéjének templomául. A templom temetkezési helyül is szolgált, amit bizonyítanak a felfalált sírhelyek.

Isten azonban mintha figyelmzetni akárná népét, sok csapással áldotta meg életünket. Az idő vasfoga a pusztulásnak évről évre több több nyomát hagyta a templomon. az egyház szégyensége miatt el lett hanyagolva annyira, hogy a toronysisak ledőléssel fenyegetett, a zsindelető elrohadt, a szüette régi mennyezet leszakadott, a külső falakat is megrongálta az idő. Az 1880-ik évben az egyház a toronysisakot és mennyezetet újból készíttette, a templom tetőt zsindeletette. Az 1891-ik évben ismét előállott a javítás szükségége. A szentély külső falán láthatók a megújítás évei: 1724, 1803, 1845, 1880, 1891 stb. Az 1891-iki javíttatás alkalmával fedeztetek fel a fafestmények. Erre vonatkozólag a hajó déli oldalán félig kibontott két ablakfalán a következő felírás olvasható: „Ezen Árpádkori templom XIV. század falképeit, melyekkel hajdan ékesítve volt, több század viszontagsága érte. Öseink műizlését és bőkezűségét hirdető ezen műtörténetileg becses festményeket a mészkegerek alól, *Telegdy József* presbyter buzgó támogatása mellett, *Falusy Károly* lelkész idejében 1891-ben napfényre hozta: dr. *Czobor Béla* — és a műemlékek országos bizottsága költségén — 1892-ben helyreállíttotta *Huszka József*“.

Még ez évi május 27-iki tűz

alkalmával az óriási hőségben és a lehulló gerendák miatt a gyönyörű festmények is jelentékenyen megsérültek.

1902-ben már a templomtető közveszélyesnek jelentetett ki s az egyház kénytelen volt az egész templomot nagyobb méretű javításnak vetni alá. A templomtető újból készült, a régi faszervezet helyett téglából más állított, új padok, orgona, óra létesült, az egész templom kívül-belől megújított. Ez időre vonatkozik a karzat alá helyezett emléktábla, melyen e felírás olvasható: „Ezt az Istenházát kijavították az 1903/904. évben felséges urunk és királyunk I. Ferenc József és a Műemlékek Országos Bizottsága anyagi hozzájárulásával néhai Váradi Dániel hagyatékából és a hivek áldozatkészségéből.“

Örült a mi szívünk, mikor szemléltük az így megújított Istenházát s íme a mi örömünk szomorúságára fordult. Századok viharát átélte templomunk 1909 május 27 én, püskösd előtti bűnbánó héten leégett. Este 9 óra után következett be az Isten ítélet, az ur a magasból tüzet bocsátott! A toronyra lesújtott a villám s szép templomunk szerevényeivel együtt, a szentélyt kivéve elhamvadott. Az óra a lángtengerben még elütötte a féltizet, azután aláhullott, a harangok a tüzközt maguktól megkondultak, majd megolvadva estek le. Elpusztult szép orgonánk is! Siró hangokat hallatva olvadtak el sipjai!

A pusztulás láttára a legnagyobb csüggedés vett erőt a lelkeken; aggódva kérdeztük, lesz-e lehetőségünk, hogy felépítsük az Úrnak házát?! Ámde hallottuk a biztató szót „ne félj én népem, mert én veled vagyok!“

Isten nem is hagyott el bennünket, épült a templom és mikor készen volt, boldogan hirdette a mi ajkunk „Ímé mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak“.

Baka Béla,
mezőtelegdi ref. lelkész.

II. A szalacsi református templom története.

Szalacs, régen szabad város, 1407-ben Zsigmond király által a váradi káptalannak adományoztatott. Ekkor két templommal rendelkezett: egyik a B. Szűz Mária, a másik Szt. György vértanu tiszteletére volt felszentelve. A B. Sz. M. tiszteletére felszentelt templomról már a XIII. században is említés tétetik. Két tornya volt és kolostorszerűleg faragott kőből góth stílusban épült. A Szt. Györgyről elnevezett templom régen elpusztult. A B. Sz. M. tiszteletére felszentelt templom pedig 1557-ben, mikor a község a Varkucs főúri család fennhatósága alá került a földesurral együtt az egész község lakossága a reformáció követője lett, a templom is az ő birtokukba ment át és ott van ma is. 1775-ben gróf Forgács Pál nagyváradi püspök megpróbálta ugyan az akkori időben felállított róm. kath. plebánia és a betelepített kath. hivek részére a reformátusoktól megszerezni. Telket és tisztességes összeget ajánlott fel a reformátusoknak, de ezek, noha templomuk elég rossz karban volt s egyik tornya hiányzott; semmi kincsért nem voltak hajlandók templomjuktól megválni.

Mikor az 1787. évi lelkészül megválasztott Keresztesi József, váradi prédikátor elfoglalja helyét, a vallásos buzgóság oly magas fokra hág a szalacsi hivek lelkében, hogy a kicsiny

templom megnagyobbításáról kell gondolkozni 1797 ápr. 20-án egyezséget kötnek Éder Jakab kőműves mesterrel, hogy a templomot nyugatról 7 öllel kitoldja s már május 11-én reggel 6 órakor sok nép jelenlétében leteszik a fundamentumot két írásos kővel együtt, melyre az alábbi szöveg volt bevésve: D. O. M. S. Az Isten megsziporítván Szalacson a maga népét: hogy ez is Őt szép renddel tisztelhesse az isteniszteletnek régi, szoros helyét megnagyobbította és ennek fundamentumát Keresztesi József prédikátor, Veress András építőmester, Buzi János és Zsigó Mihály kurátorok alatt 1797 május 11-én megvetette.

Alig fejezik be ezen munkálatot, az 1802-ik évben egyezséget kötnek a fentebb említett mesterrel a templom keletfelőli kibővítésére és új torony építésére.

Alig készült el azonban a torony, nemsokára martalékaulesik a pusztító tűznek. Ugyanis 1827 május 20-án vasárnap délután 2¹/₄ órakor villám sújtja s elégeti a tornyot, a harangokat pedig megolvasztja. Május 24-én áldozócsütörtökön már együtt ül a tanács s Főtiszt. Knapp András plébános javaslatára azt határozzák, hogy felkérjük a nemes káptalant, hogy míg a harangokat újra öntetik, adassa át a kath. toronyban levő legkisebbik harangot használatra s egyúttal segílyt is kérnek a káptalantól a károk pótlására. A harangot nem kapják meg. A toronytető faalkatrészének felépítésére kaptak az értölgyi erdőből 12 drb. szálfát.

A megolvadt harangokat újra öntette Zsigó István kurátor, a koronáját pedig öccse: Zsigó András. 1828 ápr. 7-én elhatározzák a torony kőfalának ideiglenes befedését és egy 10 ma-

zás harangnak az öntetését is. A szerződést meg is kötik nagyváradai mesterrel, de a harang csak 1829. év május havában készült el 11 bécsi mázsa 42 font súlyban. 1829 július 1-én reggel fél 5 órakor újabb szerencsétlenség éri a tornyot. A földrengés a torony északi és déli felső részét a harangszéken felől kettészakasztotta s az egész tornyot délre görbitette.

Ezt a csapást még ki sem heverték, amikor 1834 okt. 15-én dél előtt 8 órakor talán az előbbieket is felülmuló földrengés a templom menyezetét is beszakasztotta s a toronyba jóideig senki sem mert felmenni, hogy a harangokat meghuzza.

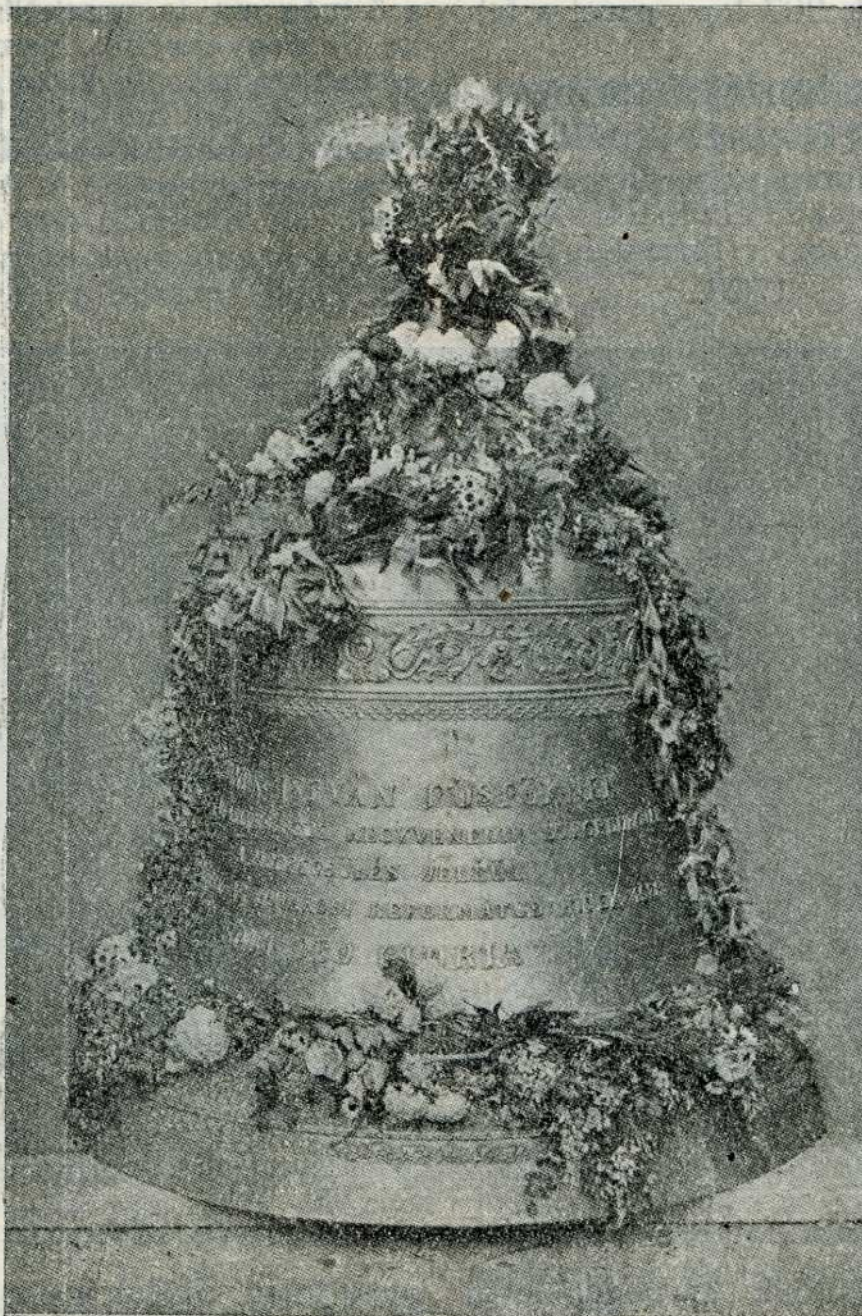
Az egyház hivei most már minden igyekezetüket a földrengés okozta károk kijavítására fordították. Isten segítségével s áldozatkészséggel rendbehozták tornyukat, templomukat, de a torony bebádogozva csak az 1870-ik évben lett egy fiatal buzgó egyháztag: V. Szabó János hagyományából.

1880-ik évben orgonát építtetnek debreceni orgonaépítővel. 1892-ben a hivek áldozatkészége egy harmadik haranggal ékesíti a tornyot.

1922-ben kijavittatják és befestetik a toronytetőt, 1924-ben a templomtető zsindelezését leveretik s horganyzott bádoglemezzel fedetik be.

1926-ban belülről a templomot kitakarittatják s a hadicélokra elrekvirált 2 harangjuk helyett újakat öntetnek. Most pedig a f. 1928-ik évben kívülről kijavittatják s hozatták rendbe a templomot, tornyot, hogy most már teljesen rendbehozva hirdesse az Istennek dicsőségét s a szalacsi református magyarok áldozatkészességét.

Hegedüs Albert,
szalacsi ref. lelkész.

Sulyok István püspök nevét viselő nagyobbik harang.

III. A nagyvárad-ujvárosi templom harangjai.

Az 1928-ik év pünköstje a nagyvárad református egyházba is elhozta azt az örömnapot, amit egy gyülekezetnek az új harangok felszentelése szerez. Valóra vált az ujvárosi presbyterek régi vágya: régi harangjuk, a jó öreg Kola két bugó szavu szomszédot kapott hadba szállt társai helyébe.

Egyik harang 1297 kgr., amelynek felirása ez:

SULYOK ISTVÁN PÜSPÖKNEK
nagyvárad lelkészége negyvenedik évfordulóján a megbecsülés jeléül készítették az ujvárosi református hivek. 1928.

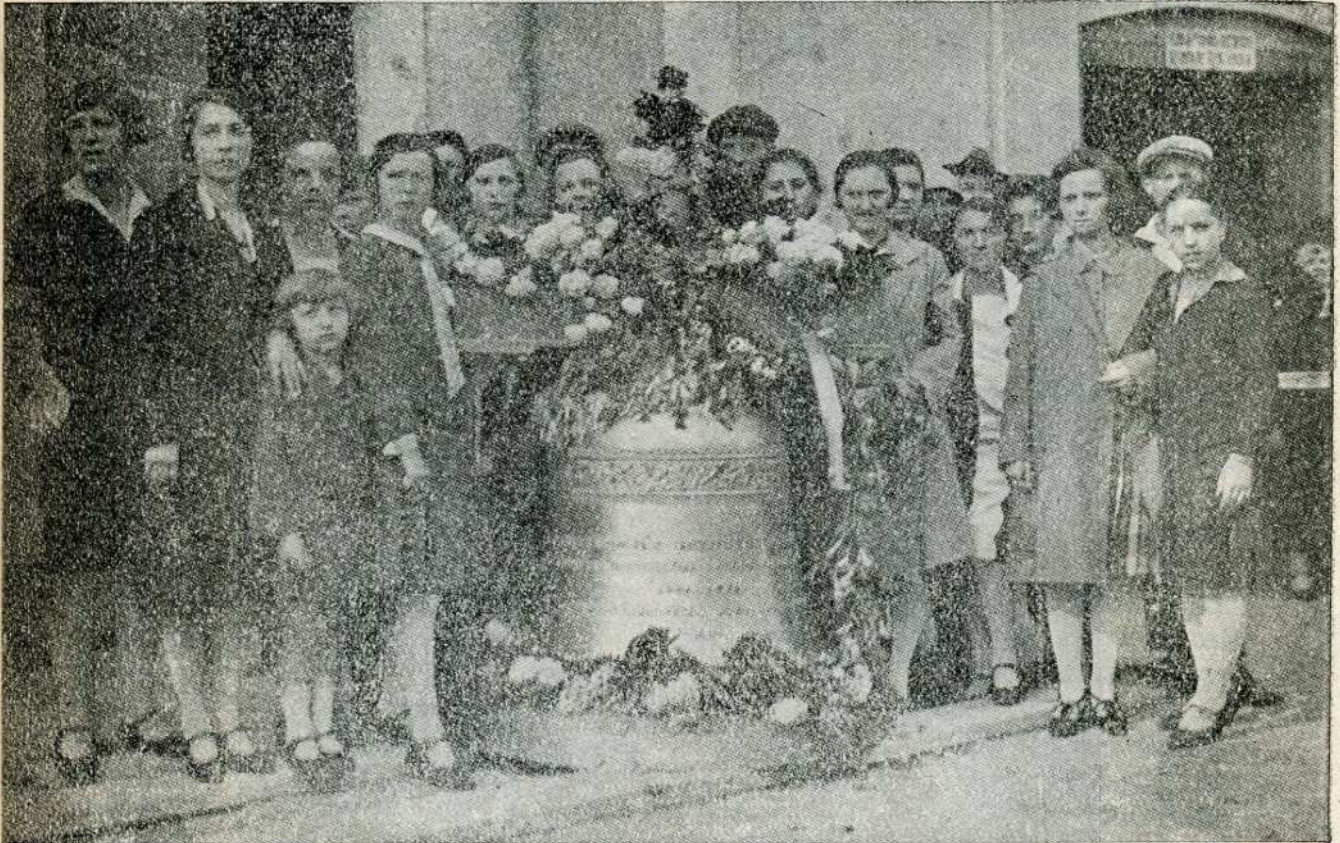
Soli deo gloria.

A másik 807 kgr., ezzel a fel-riással:

**A SZENTHÁROMSÁG
EGY ISTEN DICSŐSÉGÉRE**

a világháboru viharába sodort harang helyett készítették a nagy várad-ujvárosi református hivek
1928.

s ő még ma is munkálkodhatik az Ur kegyelméből, nemcsak e gyülekezetnek, de közel kétszáz gyülekezetnek hordozva gondjait vállain. Nehéz időkben áll egy nagy egyházkerület, a Máramarostól az Aldunáig terjedő egyházvidék hajójának kormányhidján, hogy vezesse a hajót örvé-

A kisebbik harangot az ujjvárosi leány biblia-kör tagjai megkoszorúzzák.

A nagyobbik harangot tehát annak bizonyosságául öntették, hogy hálás érzésekkel becsülik meg lelkipásztoruk *Sulyok István* püspök ur orcáját, aki immár negyvenedik esztendeje hirdeti közöttök Krisztus evangéliumát. Egykor ifjan, alkotásokra följazott erővel érkezett hozzájok s most fején a vénség szép és ékes koronájával munkál közöttük. Az idő, mely felette elsuhant, nem volt évek hasztalan sora. Minden év egy-egy lépést jelentett előre, munkában és alkotásokban. — Munkatársai, akikkel elindult, kildöltek mellőle a hosszú ut alatt

nyek felett, Scillak s Charibdisek között. Református egyházunk sok száz esztendő történetében pé dátlanul áll, hogy egy lelkipásztor azt a legmagasabb megbizást, amelyet egy református lelkész elnyerhet, abban a gyülekezetben nyerje el s abban viselje azt, ahol ifjan állott az Ur szőlőjének munkásai közé. Az Ur akarta így, hogy a nép, amelyre sötétség borult, lásson nagy világosságot, s akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyogjon fel azok felett. [Ézsaiás 9, 2.]

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület belmissziói konferenciái Nagyszalontán 1928 szeptember 14-16. napjain.

Egyházunk ébredésének beszélő bizonyosságai azok a konferenciák, amelyeken gyülekezeteink lelkipásztorai, tanítói, presbyterei sereglettek össze, hogy Krisztus orcája előtt, Szenilélektől megteljesedve tanácskozzanak az anyaszentegyház külső-belső megújulásának útjairól, módjairól. Ilyen tanácskozásokat tartottunk már 1927-ben Szalmároff, 1928-ban pedig Nagyszalontán. Mindkét helyen *Sulyok* István püspök elnöklelte alatt.

A szalontai konferenciák közül a legáldásosabb volt a *lelkészeké*. Az előadók nem voltak országos híri tudósok, de egyik-másik doktori címet érdemelt volna értekezésével. A tanácskozásban résztvevőket az egyház szeretete, az egymásnak szolgálás boldog öröme halotta át.

A *tanítók* most először gyülekeztek össze konferenciára. A mai időknek martyrjai, sok anyagi, szellemi szükségét látó, terhet hordozó munkásai egyházunknak, akik nélkül nagy feladatainkat nem oldhatjuk meg. Jól esett őket az építők között látnunk.

Krisztus leghűségesebb követői az asszonyok valának s a nők sem

maradhattak el a Krisztus testének, az anyaszentegyháznak szolgáló konferenciáról. Előbb bizalmasabb körben a *papnék*, majd az érdeklődő nők valamennyien *Pilder* Mária vezetésével keresték a Jézusban újjászületett női ideált.

Szeptember 16-án délután a nagy hajdu fészek városházának tágas dísztermét töltötték meg a közel- s távolból egybesereglett presbyterek, akik *Domahidy* Elemér főgondnok elnöklelte alatt sok gyakorlati kérdés felett folytattak hasznos, tanulságos, mély hatást keltő tanácskozást. A tanácsterem egyik faláról *Bocskay* István, a dicsőséges emlékü erdélyi fejedelem, Nagyszalonta alapítója, másik faláról a város legnagyobb szülőtte, *Arany* János, a magyar nemzet világhíres költője tekintett le a piros pozsgás, egészséges testü és lelkü presbypereinkre, mintegy intve őket, hogy legyenek hivek egyházukhoz.

Aki a konferenciákon megjelent, lélekben meggazdagodva tért haza. Kívánatos, hogy jövőre még többen találkozzunk és egyesüljünk a szent munkában.

Vagy — vagy.

Kétféleképpen lehet kezdeni a napot: imádsággal, vagy imádság nélkül.

Te, hogy szoktad kezdeni?

Kétféleképpen lehet eltölteni a vasárnapot: világi örömeinkben, vagy az Isten s az üdvösség szolgálatában. Te, hogy szoktad megünnepelni a vasárnapot?

Két osztálya van a földön az embereknek: igazak és istentelenek.

Te melyikbe tartozol?

Két hatalomnak szolgálhatsz életeddel: Istennek és Sátánnak.

Melyiknek szolgálatsz?

Két út vezet az időn át az örökkévalóságba: a széles és a keskeny. Te melyiken jársz?

Kétféle állapotban halhatnak meg az emberek: egyik részük meghal az Úrban, a másik meghal bűneiben. Téged melyik állapotban talál majd utolsó órád?

Kétféle fellámadás van: az igazak és igaztalanok fellámadása. Nos, — melyikhez tartozol?

Két jutalom van az utolsó napon: örök élet, vagy örök halál.

Melyiket fogod elnyerni?

A LATOR FELESÉGE.

Ama rettenetes pénteki napon Lea asszony, a Jézussal együtt keresztre feszített latrok egyikének, Ásernek felesége, ott állt a Koponyák hegyén, mint egy husz lépésnyire a keresztfától, egy friss levelű bokor mellett. Szegény asszony volt, foltozott ruhában, mezitláb s kétségbeesett arccal nézett a kinban vonagló áldozatok felé, kik közül az egyik, a jobbkez felőli, az ő nyomorult férje volt, a gyilkosság bűnében találtatott lator.

Pedig a szerencsétlen Áser alapjában véve nem volt rossz ember. De korán árvaságra jutván, kegyetlenül hányta vetette az élet, mignem suhanc fővel egy gőgös farizeus házába került harmadrendű udvarosnak. Mindennapi kenyere csak meg volt valahogy, — bár az is szűkösen — jó szót azonban nem kapott soha. A feljebbvaló cselédek szívtelenül ütötték, verték, mert eleinte ügyetlen volt, később meg elkeseredettségében nem tudott kedvükre tenni semmit. A farizeus maga és családjának tagjai pedig az ebekkel egyenlőknek tekintették cselédeiket, kiket csak arra valóknak tartottak, hogy ők, az urak, nehéz és elhordozhatatlan terheket vessenek a nyomorultaknak hátra. [Máté 23:4] A szolgák közt is az utolsó volt mindig, szomorú képű, fésületlen, toprongyos udvaros, kire rendszerint a legpiszkosabb munkákat bízták.

Egyszer olyan mulasztást követett el keserű kedvében, hogy nyomban kirúgták s a szerencsétlen Áser az utcára került. Utolsó filléreit nagy bujában el-

itta s mámoros fővel fölcsapott egy garázda banda tagjául. Mint ilyenek, egyszer jobb sora volt, máskor bezzeg gyalázatos, aszerint, hogy sikerült e valami gazul szerzett zsákmányon megosztania a bandának, vagy nem kellett-e bujdokolva menekülniök a poroszlók elől? Egy ilyen bujdoklás során Áser összetalálko-Leával, egy Nemeróth nevű szegény napszámos szép képű, dolgos kezű, szelid természetű leányával, kibe beleszeretett s kit csakhamar feleségül is vett. Lea habozott ugyan egy darabig, mielőtt kezét nyujtotta volna, mert ő, habár csak egyszerű és szegényes, de legalább nyugodt és tiszta családi életről ábrándozott leányálmái során — de Áser fogadkozott hogy ezután munkás, rendes ember lesz s bizony a rogyott inu öreg Nemeróth is szorította leányát, hogy ne szalassza el a kínálkozó „szerencsét“.

Áser azután egy darabig felhagyott a lator-élettel s napszámba járt, gazdag farizeusokhoz és felfuvalkodott papi fejdelmekhez — favágásra, szőlőmunkára s efélére. A derék Lea megelégedetten élt szegényes viskójukban, de boldogsága nem tartott sokáig. Áser egy alkalommal a nagy befolyású Robeomnál dolgozott — árkoltak a kert mellett, a nehéz sziklás talajban — s mikor az első pénteken eljött a hetibér fizetésének ideje, pénz helyett az álnok farizeus ilyenformán fizetett Ásernek:

— Ahá most látom, te az a gézengúz vagy, akit a poroszlók már régóta szemmel tartanak, gázságaidért! Pénzt vársz tőlem,

a becsületes embertől? Persze! Ostort a hátadra!...

És képmutató módon forgatván szemét, feladta Ásert a porosz-lóknak, akik börtönbe is vetették a szerencsétlent.

Hónapokig ült Áser egy nyirkos börtönoduban, mialatt szegény Lea csak úgy tudta magát rongyaiban fenntartani, hogy nehéz munkára járt — ha ugyan azt is kapott. Mikor Áser kiszabadulván, sötét arccal, bozontos szakállal, szurtosan, szakadozott ruhában beállított kis kunyhójukba, Lea, elfeledve minden gyötrelmet, boldogan borult ura kebelére. Áser meglátva lesóványodott, sápadt, köhögős feleségét, lobogó keserőséggel fakadt ki:

— Hát ez a becsületes igyekezet jutalma, hogy ide jutottunk? Bolond, aki kiméli ezt a hitvány, gőgös hadat, amelyik rajtunk zsarnokoskodik. Vesszenek.

Lea, aki istenfélő, jámbor aszszony volt, őszinte hive a galileai Mesternek, kinek tanítását többször, szinte rajongva hallgatta, míg Áser a dohos börtön fenekén sorvadozott — csitítani, vigasztalni próbálta férjét, de nem birt vele. Egy hét múlva Áser — nem tudván már türni a megint reájuk szakadt nyomoruságot, — újból együtt volt régi lator-ciboráival s nem sokkal rá résztvett egy jeruzsálemi gazdag kalmár kirablásában és meggyilkolásában. A többiek elmenekültek, de a banda feje, egy megátalkodott gaz lator és Áser hurokra kerültek s harmadnap már ki is volt mondva reájuk az ítélet: kereszthalál...

Leát földre sujtotta ez a szerencsétlenség, — a férjére s így az ő nevére is váró gyalázat. A kalmár megöletése előtt való napon, a hét első napján, még ő

is ott állt a Jeruzsálembé vivő országut mentén, mikor a Mester nagy örömrivalgások között bevonult a városba s egy nyíló bokorról hirtelenében egy nyáláb virágzó galyat szakítván, elébe szórta a nagy Prófétának s maga térdre esvén, átszellemlülve susogta:

— Áldott legyen, ki jött az Urnak nevében!...

... És ennek a ig öt napja s micsoda retteneteset fordult azóta a világ! Ime, kereszten függ, vért verejtékezve az ő boldogtalan ura, akit talán nem is anynyira a maga rossz szenvedélye, mint inkább az emberek gonosz-sága vitt bünbe — és ott függ a középső, legmagasabb kereszten az életnek fejedelme, a Mester, aki maga volt a tisztaság és ártatlanság, maga a jóság és a szeretet — valóban nem is földi ember, hanem az egy igaz Istennek fia...

Lea sápadtan, egész testében remegve állt a zöldelő csipkebokor mellett összekulcsolt kezekkel. Körülötte mormolva zuggott a tömeg — egy oldalt álló asszony-csoportból elfojtott, de felfeltörő zokogás hallatszott, — az őriző római katonák egykedvű arccal álldogáltak, hosszú lándsáikra támaszkodva, — a keresztfához közel, a Mesternek a fájdalomtól elalélt édesanyja s mellette a vöröshaju megtért magdali leányzó és a legkedvesebb tanítvány állott, búba mérülve, arcukra pergő könnyekkel — de Lea mindebből nem látott, nem hallott semmit. Mintha az ő lelke is a keresztre lenne feszítve — ott szenvedett, kinlódott, gyötrődött azokkal, kiket úgy szeretett s kik ezzel a gyalázatos halállal vivódtak.

Egyszerre, a keresztfák felől áramló szél emberi hangokat

hozott Lea fülébe. A Mestertől balkézt függő haramia látható erőlködéssel a Mester felé fordította eltorzult arcát s vonagló ajkairól szaggatott szavak hallatszottak:

— No hát... ha csakugyan te vagy az a krisztus, szabadítsd meg magadat és szabadítsd meg minket is, akik közé te számíltatol...

Hallotta-e a tömegből más is ezeket az istenkáromló szavakat — Lea nem tudta. De ő tisztán hallotta s lelke mélyéig megrendült. Ám e percben az ő férje keresztje felől hozott a tavaszi szél hangokat. Igen, igen, Áser beszél. És Lea szíve elszorult, mert félt, hogy az ő haldokló férje is káromlást fog szólni. De csalódott. Áser, fölemelvén mellére csüngő fejét s kinyitván lecsukódott szemét — szelíden dorgáló szavakkal fordult bűnös cimborájához:

— Hát nem féled az Istent, mivel hogy te kárhoztatás alatt vagy, velem együtt? Mi méltók vagyunk erre a büntetésre — de ez, aki itt közöttünk szenved, semmi méltatlan dolgot sem cselekedett...

Lea keblére szorítá összefont kezeit, ha más nem, de a csipkebokron ülő égi madár, amely most szárnyalt oda a magasból, meghallotta az ajkairól susogva röppenő szavakat:

— Óh hála, hála neked, én Uram, én Istenem!...

És látta, hogy a mester, jobb felé fordítván tekintetét, némán, de oly biztatón nézi az ő megszelidült lelkü férjét.

Ez pedig folytatta beszédét, most már a Mesterhez intézve azt:

— Óh Uram! Emlékezzél meg én rólam, szegény bűnösről, mikor majd indulsz a te országodba...

A Mester pedig — arcán földöntuli fénnel így válaszolt:

— Bizony mondom neked: Ma velem lészesz a paradicsomban...

Lea, szinte csudálatosképpen, oly tisztán hallotta mindezt, mint ha nem is husz lépésre állott volna a keresztfától s mintha nem is kinban haldoklóknak sutogó szavai lettek volna. Ezüstharang szavaként csendült a kérés és a biztatás az ő lelkében — ám a másik percben jajgatva omlott össze lelke mélyén a boldogság örömoszlopa.

— De mi lesz az én bűnös lelkemmel? — sikoltott föl a hangtalan szó, szívében, csak maga által hallhatólag. — Mi lesz velem — gyötrődött tovább kinek nem volt annyi erőm, hogy jó irányba fordítottam volna a rossz utra tévedettet, hogy el tudtam volna őt vezetni a Mester színe elé, okolni tanításain?!

Es ekkor Lea látta, hogy Jézus ismét megfordítván fejét, szemét egyenesen reá szegezi s hosszasan nézi őt tekintetét erősen az ő arcába kapcsolva.

— Reám néz, — ujjongott lelkében Lea, — csak én reám! S mintha intene is szemével!... Óh, én édes Mesterem, óh én Prófétám, én Üdvözítőm, — megváltasz ugy-e, engemet is?...

És megfélekedvén szabályról és törvényről, odarohan a középső keresztfához s mielőtt a római katonák megakadályozhatták volna, térdre omlott a kereszt lábánál és szoroson átkarolta a durván ácsolt cölöpöt.

Az őrzők nyomban ráestek, egyszerre ketten is megragadták vállait, a harmadik belemarkolt lebomlott hajába, felrántották a földről s odébb taszigálták. De ez a félpillanat, mit Lea a keresztre borulva töltött, ele-

gendő ahhoz, hogy a fölfeszített Jézus átszögezett lábának sebéből egy szivárgó vércsepp legördüljön s ráhulljon az asszony homlokára.

Lea megérezte a vércsepp melegét s most már hangosan ujjongva kiállt:

— Eltűdözhetek, — mit bánom én! Az én édes Megváltóm vére lemosta a bűneimet!...

— Eszelős, — mondta a római tizedes. — Kergessétek el.

— Eszelős, — visszhangzott a tömegben — s mindenki durván lökött egyett a sziklás hegyoldalban bukácsoló asszonyon.

Arcára, hátára ütlegek zudulnak, mezitelen lábát fölvérezték a kövek, haja minduntalan beleakadt a bokrok tüskéibe, — de mind nem fájt most neki.

— Az én Jézusom rám nézett! Vére homlokomra csöppent! Meg vagyok váltva!...

Lea úgy érezte, hogy a föld megindult lábai alatt, a kősziklák megrepedeztek körülötte és sűrű sötétség borult a világra. De

tudta mégis, hogy neki soha biztosabb támasztéka nem volt életében, mint a Megváltó keresztjéről feléje áradt szeretet és soha nagyobb fényesség nem világított be lelkébe, mint a jószágos Atya-Istenbe vetett hite.

Futva érkezett kunyhójukba s ott a testi fáradságtól és lelki izgalomtól kimerülve roskadt az ajtó mögött lévő nyomoruságos vacokra. Nyomban elaludt — és álmot látott.

Látta a mennyei paradicsom ragyogó birodalmában az Úristen fényes trónusát s látta, amint a Megváltó káprázatos glóriától övezve, fölérkezik a mennyekbe, kezén vezetve a szegény Ásért, az ő bűnös, de megtért férjét. Ő maga pedig, mint tépett ruhájú szegény asszony, halkán kopog az egek aranykapuján. Jézus meghallja, arra fordul, kinyitja a kaput s szeliden csengő hangon odaszól neki:

— Lépj be a te Uradnak örömebe...

Szász Károly

A KINCSTALÁLÓN.

— Hová mégy te, Barcsa Péter?

— Istenházába, kedves János bátyám.

— Bolond vagy te Barcsa Péter.

— Dehogyan vagyok bolond, kedves János bátyám.

— Már hogyné volnál bolond, mikor bozóton, vízmocsáron, vízen-sáron másfél óra járásról töröd magadat a templom után. S nem mindegy az, akár a mi csengellői templomunkba mégy, akár ide a szeperdiek keresztes templomába?

— Már én, kedves bátyám, csak a magunk templomába szoktam

járni. Ha messze van is, ha nehéz is az útja, nekem az Istenháza megér minden fáradságot.

— Még egyszer mondom, kedves Péter fiam, hogy bolond ember vagy. Ugyan mit találsz te a csengellői templomban olyan szép és érdemes dolgot, hogy ennyi járó földről töröd magadat utána? Nem volt neked elég az egész heti szántás? Bizony, jobb volna, ha lefeküdnél a padkára s kialudnál magadat. Hidd el fiam, a világ azért nem dőlne ám össze, ha Barcsa Péter nem ülne ott a csengellői templomban.

Hát nem énekelheted ki magadat idehaza, s nem imádkozhatol idehaza kedvedre, az édesanyád imádságos könyvéből, ha már olyan nagyon kívánczik a lelked az imádság, az éneklés után? Török hajt téged, tatár hajt téged az Istenháza után?

— Kedves János bátyám, nem hajt engem sem a török, sem a tatár, csak a saját szívem. Én nem hallom a csengellői harangokat, de azok jobban hívogatnak engem, mint azokat, akik hallják. Kedves bátyám, én megvallom, én akkor vagyok igazán boldog, ha együtt imádkozom mennybéli Atyámat az én csengellői atyámfiaival.

— Csengellői atyámfiaival? Péter, én még sohasem hallottam, hogy neked Csengellőn atyámfiaid volnának.

— Már pedig vannak, kedves bátyámuram. Csaknem az egész falu atyámfia. Mikor bemegyünk az Istenházába s a gyülekezetben rázendítjük: „Az Úr énnékem őriző pásztorom”, ők is úgy érzik, én is úgy érzem, hogy mi most valamennyien édes testvérek vagyunk és sokkal erősebb kötelék fűz össze, mint a földi atyafiság. Nem tudom én azt elmondani, kedves bátyámuram, hogy milyen boldogság nekem az Istenháza. Mikor ott együtt éneklünk, mintha maga a mennybéli Atya szállana le hozzánk, szegény emberekhez. A tiszteletes ur minden szavát értem. Az ének minden szavát érzem. Oh, milyen édes nekem az Isten szent beszéde, milyen boldogító a vigasztalása. Még a dorgálása is nagyon jól esik. Mindig úgy érzem a templomban, mintha a tiszteletes ur a mennybéli Atyától hozna a számomra üzenetet. Kedves bátyám, mi mind a ketten szomorú, szegény emberek

vagyunk, de tudom, hogy a kegyelmed szive is megkönnyebülne, ha minden vasárnap eljárhatna Istenházába.

— Minden vasárnap? Hová gondolsz, Péter? Látszik, hogy magasan jár az eszed, mint a pacsirta Elfelejtetted, hogy mindketten urasági cselédek vagyunk. Minden vasárnap Istenháza. Ez nincs benne a konvencióban. Megvallom neked Péter, hogy sokszor szeretném látni belülről a templomot. Hányszor jajdul meg a szívem, mikor a négykörös szekérrel elhajtok mellette. Jó volna egy kicsit bemenni, Isten szent orcája előtt leborulni. De látod, Péter fiam, én ettől már régen elszoktam. Harminc esztendeje eszem már az uraság kenyerét. Eleinte én is úgy voltam, mint te. Nagyon kíváncsotam a templom után. Sokszor bejártam Csengellőre. De azután lassankint elszoktam tőle. Közben a csontjaim is megöregedtek. Mikor vasárnaponként az atyafiak templomba mennek, én befordulok a lócán, s alszom egyet. Így van ez, s így is lesz, míg a világon élek.

Így beszélgettek egymással a fiatal Barcsa Péter, meg az őszbehajló Kerek János. Két szegény urasági cseléd. Beszélgetés közben észre sem vették, hogy fölértek a Darvas dombra. Lent a völgyben, mint valami fehérbe öltözött szép menyasszony, úgy állt előttük a csengellői torony.

Kerek János neheztelt magára, hogy a nagy beszélgetés közben ilyen messzire eljött. Eszébe jutott, hogy a fejlődését otthagytá a közös konyha közepén s egy percig aggódva gondolt arra, hogy a szomszéd vásott fiai ilyenkor ébrednek, s ki találják dönteni a tejet. De aztán megforgatta az eszében, hogy haza-

menni már késő volna, ha a tejet a szomszéd asszony fiai ki nem döntötték, akkorra az asszony biztos helyre tette. Ezen megnyugodott s így szólt Péternek:

— Gondoltam valamit, kedves fiam, Péter.

— Ugy mondja már, bátyám-uram, hogy mit gondolt.

— Azt gondoltam, kedves fiam, hogy ha már eddig csábitottál, itt sem válok meg tőled. Mulasztás miattam otthon nem esik. Veled megyek Csengellőre.

Igy érkeztek meg nagy szívbeli vidámsággal és örvendezéssel.

A templom előtt már gyülekezett a nép. Am ők nem vgyültek a tereferélő, mosolygó társaságba, de egyenesen a nagy karnak vették az utjukat. Már messziről kihallatszott az ének a templomból s az úgy vonzotta őket, mint vasat a mágnes. Bementek s mire a tiszteletes ur a templomban megjelent, 7—8 verset is végig énekeltek.

Az istenitisztelet gyönyörű szép volt. A tiszteletes úr beszéde mint a harmat, úgy hullott Kerek János öreg, kérges szívére. A szeme állandóan a lelkészen volt, hogy egy szavát, egy mozdulatát el ne szalassza. Aztán, mikor a beszéd véget ért, felsóhajtott, hosszasan, boldogan. Érezte, hogy ebben a házban, az ő mennybeli Atyjának házában, otthon van.

Mikor az istenitisztelet véget ért, nem a Darvasdomb felé vették az utjukat, hanem a temető

felé. A nagy bodzák alatt leültek a fűbe s Barcsa Péter szíves készséggel megosztotta a tarisznyája tartalmát az öreg Kerek Jánossal. Alig kezdtek enni, egyszer csak ott terem mellettük az öreg biró. Nézi őket, amint készülnek a szalonnázáshoz s végre megszólal:

Nem úgy, atyafiak. Láttam kegyelmeteket a templomban. Azt is sejtem, hogy miért dültek itt le a falatozásra. Biztosan meg akarják várni a délutáni szent szolgálatot is. Jöjjenek, legyenek addig az én vendégeim.

Igy lettek Barcsa Péterék a falu első emberének szívesen látott vendégei. Boldogan, diadalmasan érkeztek meg a pusztára alkonyat tájban.

Kerek János uram felesége már nagyban kereste akkorra a férjét. Senki sem tudta elgondolni, hová lehetett. Mikor odahaza elmondta, hogy milyen szépen, gyönyörűségesen telt el a mai nap, az emberek nem értették meg szokatlan szívbeli nyugalalmát, csendességét.

Pedig ez a szívbeli nyugalom, lelki csendesség csak állandósult Kerek Jánoson.

Lassankint az a hire támadt, hogy Kerek János és Barcsa Péter a darvasdombi bozótok között valami kincset találtak.

Amint hogy csakugyan kincset találtak, de nem a Darvasdombon, hanem valamivel odébb, a csengellői torony alatt.

Czeglédy Sándor,
ceglédi ref. lelkész.

Életünk annyira lesz szépé, amennyi jézusi fér el épen az élet sötét oldalában.

Mindenkiben annyira él Jézus, annyira ölt testet a mennyei élet, amennyi életet tékozolt el, amennyi áldozatot hozott, amennyi halált szenvedett Jézusért.

A REF. NŐSZÖVETSÉG.

A református egyház történetében mindig nagy szerepet játszott a nők nyújtotta segítség. A különböző kharitativ munkákban megnyilvánuló szolgáló szeretet, a templomaink padsorait a férfiakénál mindig nagyobb mértékben betöltő áhítatos lélek olyan élővizeknek forrásai voltak, ami gyakran üdítette fel annak az egyháznak a talaját, amit a férfiak igen sokszor hajlandók voltak csupán adminisztrációs községnek nézni. Tagadhatatlan, hogy az evangélium iránt a női lélek sokkal fogékonyabb s a Krisztus iránti szeretetből fakadó szolgálat közelebb áll hozzá, mint a kevésbé érzékeny, sőt rendszeren kemény és érdes férfi-lelkülethez. A református egyháznak voltak is mindig nagy számmal a Krisztus lábainál szomjas lélekkel ülő Máriaí, de még inkább serényen tevékenykedő Mártái, nem is szólva azokról a századok ködén át is tisztán tündöklő női arcokról, a Lorántffy Zsuzsánnákról, Bethlen Katákról, akik ugy is mint imádkozó, ugy is mint szolgáló személységek eszményi magasságban lebegnek fölöttünk. Előbb megüresített szívvel keresték a Krisztust és miután személyesen találkoztak vele, mint oltárra tett áldozat égtek el az Érette, a Néki való folytonos munkálkodásban.

Ha valaha, ugy most itt van az ideje annak, hogy minden református nő teljes tudatossággal álljon a Krisztus zászlaja alá. Anyaszentegyházunk visszhangzik a kiáltásoktól, amelyek részint sürgetik, részint megállapítják az evangéliumi keresz-

tyenség jelentkezését s tény, hogy ma nap-napután szemlélhetjük a Szentlélek Isten ujjászülő kegyelmének emberi lelkeken keresztül megmutatkozó áldásait.

Egyházunk megújodása azonban nem lesz teljes, ha annak munkálásából a református női társadalom nem veszi ki a reá eső részt. Ez a rész pedig óriási.

Nézzük csak közelebbről.

Nyilvánvaló az, hogy hiába teszünk mi bármit, hiába lesznek vasárnapi iskoláink, bibliaköreink egyesületeink, ha nem lesznek keresztyén családaink. A gyermeket senki sem tudja jobban Krisztushoz vezetni, mint az ő édesanyja. Ez az anyáknak kötelessége, de ugyanakkor legdrágább előjoga is. Társadalmunk közszelleme meglehetősen romlott. Ez a társadalom családokból van felépítve s világos, hogy amíg a családi életet a Krisztust megtalált női lelkek Isten dicsőségét tisztán tükröző közösségekké nem teszik, addig a sátán uralkodó tornácává vált társadalmi élet megjavításáról szó sem lehet. A családi élet megszentelése tehát az első, legfontosabb, de nem a legutolsó feladat, ami a magyar református nőkre vár. Az a helyzet, amibe a megváltozott viszonyaink nagy hullámverése juttatta egyházi és nemzeti életünk hajóját egyfelől óriásivá nőttette ennek a két tényezőnek keretein belül mindig meglevő munkákat, másfelől egészen új feladatokat teremtett. Elhagyatott és árva gyermekek felkarolása, aggok, betegek, szerencsétlenül jártak gondozása, elbukott nők mentése, általános leány- és nővé-

de'em, kulturális, vallásos és nemzeteti intézmények támogatása, vallásos estélyek, mulatságok, gyűjtések rendezése stb. mind olyan feladatok, amelyeket a sok helyen, főként városokban megalakult nőegyesületek mindig megláttak és meglehetősen szép eredménnyel meg is oldottak. A kifogásolni való legfeljebb csak az lehetett ezekben, hogy nem egységes és nem evangéliumi munka volt. Nem ölelték fel tervszerűen, — mert hisz' nem is teheték — az egész munkaterületet, mivel nagyon sok esetben csak egy két buzgólelkű nő szinte az összeroppanásig menő munkáját állta körül egy aktív munkára csak igen ritka esetben hajlandó tömeg és az alapja az egésznek az emberbaráti és nem a Krisztus iránti szeretet volt.

Bizony, sok esetben a molyan nemesebb sporttá, szerepelgetéssé s amatőr jótékonykodássá vált a munka. Helyénvaló akkor sem volt, ma azonban egyenesen vétkes hiba, elítélni való vétkes könnyelműség. Hiszen ezek a feladatok olyan óriásokká növekedtek, hogy reánk szakadással fenyegetnek. Soha annyi árva gyermek annyi nyomorék, annyi tönkrement existencia, annyi testileg, lelkileg, erkölcsileg beteg ember nem volt, mint ma. A rossz gazdasági, kereskedelmi viszonyok soha nem kényszerítették annyi nőt kenyérkereseti pályákra s nem tettek ki egyuttal az elbukás veszélyének, mint éppen a mi időnkben. Ki karolja fel az özvegyek, árvák, betegek, aggok ügyét, ki fogja meg a faluból városba került cselédleányok kezét, hogy megóvja őket a romlástól, a dolgozó nőket, ifjainkat, gyermekeinket ki vonja ki romlott világunk lelkének hatása alól?

Pedig ez még nem minden.

Állami iskolákba járó gyermekeinket ki tanítja magyarul énekelni és imádkozni, ki fog nekik beszélni Bethlen Gáborról, Bocskay Istvánról s a magyar gályarabokról, szórványainkban írni, olvasnitudás nélkül felnövő gyermekeinknek ki pótolja az iskolát, hanyatló népművészetünk fellendítésére ki indít mozgalmat, ki segít magyar református intézményeinket fenntartani? A felelet csak egy lehet. Egy Krisztus lelkétől áthatott egységesen megszervezett női társadalom.

Három dolgot lássunk meg azonban: 1. A szociális, kulturális tevékenységek helyett evangéliumi munkára van szükség. 2. Senkit sem lehet nélkülözni. 3. A szervezkedés feltétlen szükséges.

Ez azt jelenti, hogy a Királyhágómelléki Egyházkerületben is alakuljon meg az öszszes egyházközségekre, tehát a falvakra is kiterjedő evangéliumi nőszövetség s az erdélyinek a mintájára az egyes tagozatok az egyházmegyei, az egyházkerületi nőszövetségek az egyházkerületi nőszövetségbe tömörüljenek. Iskolákat fenntartani, árvaházakat, agg menedékházakat alapítani, cseléd-missziót folytatni, általában teljes munkát végezni csak ezen az úton lehet.

Egyházkerületünk minden református magyar asszonyát és lányát kell, hogy foglalkoztasson az Erdélyben már valósággá vált kerületi nőszövetség eszméje, hogy mikor jó a felhívás, mert bizonyára nem sokáig várat magára, senkit se találjon készületlenül.

Kiss Bertalan,
nagyváradi s. lelkész.

UJLAKY ISTVÁN

Első nagyváradi
ORTHOPÄD
specialista és
DIVATCIPÉSZ.

Bármilyen hibás lábakra is orthopäd
cipők felelősség mellett készülnek.

Oradea—Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand
[Rákóczi-út] 4. szám. Orsolya zárda-épület.

N
E
D
O
B
J
A
E
L

óráját ha rossz, vigye

SCHMUTZLER-hez

szakszerű elismert órajavító műhe-
lyében a legpontosabb és legmeg-
bizhatóbb javításokat kapja.

Nagy ékszer és óra raktár!

ORADEA, BAZÁR-ÉPÜLET.

Bernáth János
szücs mester

Strada Simeon Barnuțiu
[Damjanich-utca] 1/a. szám

Elvállalok mindennemű
szücs munkát, átalaki-
tásokat és javításokat.

Téli ruhát, szőnyeget
nyári gondozásra, teljes
értékbiztosításra vállalok.

„TAKARÉKOSSÁG”
Szegély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ödön-utca) 2.

Alakult 1899. évben. ☸☸☸ Telefon szám 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke

Lei 8.500,000

Taglétszám 3656.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel

Leszámitol váltókat

Folyósít jelzálogkölcönöket
 református egyházközségek-
 nek és magánosoknak.

Átutalásokat előnyösen telje-
 sit egyházközségeknek, lelké-
 szeknek és egyháztagoknak.

Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviselet a trieszti ADRIAI biztosító társaságot.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület

NÉVTÁRA.

Rövidítések: Ae = anyaegyházközség. P = posta. T = táviróhivatal. Vá = vasuti állomás. Lp = lekipásztor. Slp = segédlelkész. Fög. = főgondnok. Em. képv. = egyhalmi világi képviselő. Lsz = lélekszám. Tksz = tankötelesek száma. Tansz. = tanulók száma. Mny = magyar tannyelvű. Rny = román tannyelvű. Kt = kántortanító. Te = társ-egyház. Le = leányegyház. Fe = fiókegyház. Szórv = szórvány egyház.

A) Egyházkerületi tisztviselők:

Püspökök: Sulyok István, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Főgondnok: Domahidy Elemér, földbirtokos [Domahida].

Lelkészi főjegyző: Csernák Béla, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Lelkészialjegyző: Nagy Vilmos [Oradea—Nagyvárad].

Világifőjegyző: Dr. Harcsár Géza, ügyvéd [Szatmár].

Világi aljegyző: dr. Hadházy Kálmán.

Egyházkerületi ügyész: Dr. Thúry Kálmán, ügyvéd [Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi titkár: Dr. Szemethy Géza lelkész, [lakik Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi tanügyi előadóhelyettes: Kursinszky Kálmán, [Oradea—Nagyvárad]

Egyházkerületi tanácsbírák:

Lelkésziek: Boros Jenő, Debreczeni István [Sátmar—Szatmár], Papp József [Gentiu—Gencs], Takács Zsigmond [Petreu—Gálospetri]; Szabolcska Mihály [Timișoara—Temesvár]. — **Világiak:** Dr. Böszörményi Emil ügyvéd [Sátmar—Szatmár], Domokos László kuriai bíró [Oradea—Nagyvárad], Ajtai Nagy Gábor [Baia Mare—Nagybánya, dr. Olasz Béla ügyvéd [Oradea—Nagyvárad], Bónis Elemér földbirtokos [Érolaszi].

Egyetemes [koventi] főtörvényszék tagjai: **Rendes tagok:** Sulyok István püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Széll György esperes [Orasulnou—Avasujváros], Nagy Sándor e. m. gondnok [Ardeu—Erdőd].

B) Bizottságok:

Két egyházkerület közös ügyeit tárgyaló tizenkettes bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla lelkész, dr. Harcsár Géza világi főjegyző, dr. Thúry Kálmán e. ker. ügyész, Nagy Vilmos tanügyi előadó, Széll György, Végh József, Kassay

Béla esperesek, dr. Nagy Sándor Domokos László; Telegdi József egyházmegyei gondnokok.

Missziói bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Széll György, Kassay Béla esperesek, Boros Jenő Debreczeni István [Satu-mare—Szatmár], Papp József [Gentiu—Gencs] lelkészek, Zöld Mihály [Tormac—Végvár] esperes és az e. m. belmissziói előadók, dr. Nagy Sándor e. m. gondnok, dr. Hadházy Kálmán egyházker. vil. aljegyző világiak.

Tankönyvkiadó-bizottság: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla, Nagy Vilmos, dr. Thúry Kálmán, Kiss Lajos.

Segélyosztó-bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Domokos sk. tb., Csernák Béla ek. főj., dr. Thúry Kálmán e. ker. ügyész, Nagy Vilmos tanügyi előadó.

Nyugdíjintézet végrehajtó-bizottság Elnökség: Sulyok István püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla, dr. Thúry Kálmán, Nagy Vilmos, Kiss Lajos, Végh József, Kovács József pénztárnok, Vargha László számv.

Tanügyi-bizottság. Népiszkolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Végh József, dr. Varady Miklós, Havas Gyula, dr. Nagy Sándor, Debreczeni István, Telegdi József, Papp József, Telegdi László, Szilágyi Árpád, Kiss Lajos, Bartha István, Fábián István, Nagy Vilmos előadó.

Középiskolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla főjegyző, Takács Zsigmond tanácsbíró és az iskolák igazgató-tanácsainak elnökei és a tanárkarok képviselői.

Pénzügyi-bizottság: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla főjegyző, Domokos László e. ker. tanácsbíró, dr. Thúry Kálmán e. k. ügyész, Kovács József e. k. pénztáros, Vargha László számvevő.

L

Bánati egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Zöld Mihály [Végvár]. Gondnok Telegdi László földbirtokos [Tileagd—Mezötelegd]. Le készí főjegyző dr Szabolcska László [Temesvár]. Világi főjegyző Corray Ármin [Reica]. Lelkészi aljegyző Keresztes József. Világi aljegyző Vargha Móric [Csávós]. Pénztáros Kiss Imre [Mosnica]. Számvevő Streleczyk Sándor [Klopódia]. Em. ügyész Szeless Gyula törv.-széki t. elnök [Lugos]. Tanügyi előadó Zöld Mihály [Végvár]. Belmissziói előadó Nemes Elemér [Igazfalva]. Műszaki előadó Székely László [Temesvár]. Nyugdíj-intézeti előadó Zöld Mihály [Végvár].

2. Em. tanácsbírák Nemes Elemér, Sz. Szabó István, Szondy Géza, Domján Lajos, világi: Kiss István, Szeless Gyula, Bálint Miklós.

3. Egyhker képviselők. Lelkészi: Szabolcska László, világi: Szeless Gyula.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Id. Zöld Zoltán [Végvár], Lengyel József.

b) Egyházközségek.

1. Bégamonostor — Mânâstur ae. Krassószörény m., p. vá. helyben, táv. Bozsúr, lp. Gyökössy József, lsz. 192, tksz. 24, r. ny. áll. isk. 24. f. e. Kisszécsény, lsz. 104, tksz. 18.

2. Bunyaszekszárd — Bunea micu ae. Krassószörénymegye, p. Marosberkes—Birchiş, táv. vá. Manastur, lp. Tőkés Gyula lev. lelk., lsz. 565, tksz. 61, m. ny. áll. isk. 32, r. ny. áll. isk. 24. — Le. Vásáros—Targovest

3. Csávós—Ciavoş ae. Torontál megye, pt. helyben, vá. Gyér, lp. Imre Árpád, kt. Horváth Mihályné szül. Fodor Erzsébet, lsz. 111, tksz. 12, ref. isk. 12.

4. Dunaszentilona—San-Helena ae. Krassószörény m. p. Moldovaveche, lp. áll. üres, Beszolgál Streleczyk Sándor klopodiai l., lsz. 321, tksz. 30, r. ny. áll. isk. 30

5. Igazfalva — Dumbrava ae. Krassószörény megye, pt. Focsád—Făget, vá. Rachita, lp. Nemes Elemér, lsz. 1158, tksz. 183, r. ny. áll. isk. 183.

6. Karánsebes — Caransebeş ae. Krassószörény megye, pt. vá. helyben, lp. felügyelő l. Sz. Szabó István Lugos, lsz. 120, tksz. 16, r. ny. áll. isk. 16.

7. Kisperereg — Pergul mic ae. Aradmegye, t. vá. Pécska—Pecica, lp. Szondy Géza, kt. Lengyel József, Csath András, Baký Magdolna, lsz. 1735, l. tksz. 164, ref. isk. 164. — Leányegyház Németperereg — Pergul german t. Faragó Károly

8. Klopódia—Clopodia ae. Temes megye, pt. vá. helyben, lp. Streleczyk Sándor, lsz. 150, tksz. 31, r. ny. áll. isk. 31.

9. Lugos—Lugoj ae. Krassószörény m. pt. vá. Lugos—Lugoj, lp. Szombati Szabó István, lsz. 2100, tksz. 126, m. ny. áll. isk. 73, r. ny. áll. isk. 18, más fel. 35.

10. Mosnicza—Moşniţa ae. Temes m. p. helyt. táv. Temesvár, vá. Medves—Urzeni lp. Kiss Imre, k. Muszták Imre, lsz. 767, tksz. 104, r. ny. áll. isk. 104.

11. Nagybodófalva—Bodofalou ae. Krassószörény m., pt. Bálint—Balint, vá. Bodófalva—Nervincea, lp. Szöllősi Imre, k. Árkossy Sándor, lsz. 1516, tksz. 175, m. ny. áll. isk. 145, r. ny. áll. isk. 30, t. e. Bálint, Krassószörény m. lsz. 241, Szorványok, Bálint tanyák, lsz. 50.

12. NagylakPécska — Nădlac-Pecica, ae. társegy. Aradm., pt. Nădlac-Pecica, vá. Pecica—Pécska, lp. üresedésben, k. Szücs József, lsz. 135, tksz. 6, r. ny. áll. isk. 6, f. e. Pécska—Pecica, Aradm. k. Szücs József, lsz. 206, tksz. 9, r. ny. áll. isk. 9, f. e. Sajtény—Sevten, lsz. 10.

13. Nagyszentmiklós — Sân Nicolaul-mare ae. Torontálmegye, pt. vá. helyben, lp. áll. üres, lsz. 125, tksz. 38, ref. isk. 31, m. ny. áll. isk. 4, r. ny. áll. isk. 4.

14. Radnalippa—Lipova ae. Aradm. Temes m. pt. Lipova—Lippa, vá. Radnán és Lipován, lp. Pálur István, lsz. 340, tksz. 8, r. ny. áll. isk. 3, más fel. isk. 5.

15. Resica—Resiţa ae. Krassószörény m. pt. vá. helyben, lp. Keresztes József kt. k. Péter Béa lévita, lsz. 610, tksz. 45, tan. sz. ref. 41, r. ny. áll. isk. 4 f. e. Le. Füzes—Fizes, Levita lelkész Jancsó Vilmos.

16. Szemlak — Semlac ae. Aradm. megye, pt. helyben vá. Pécska—Pecica, lp. Balogh Gyula, kt. König András, lsz. 452, tksz. 41, tan. sz. ref. isk. 41.

17. Szigetfalu—Sculia ae. Temes m. p. Gătaia v. Gataia, lp. Bodnár László, t. Deésy Varga Anna, lsz. 316, tksz. 25, ref. isk. j. 25.

18. Szapáryfalva—Tipariae Krassószörény m. p. Costinul mare, vá. helyben, lp. Várady Attila, lsz. 1200, tksz. 172, m. ny. áll. isk. 172.

19. Temesvár — Timişoara ae. Temesmegye, pt. vá. helyben, lp. Szabolcska Mihály, Szabolcska László, lsz. 3800, tksz. 344, m. ny. áll. isk. 118, r. ny. áll. isk. 26, más fel. isk. 250.

20. Ujszentes—Uisenteş ae. Temes m. pt. vá. helyben, lp. Hamar György, kt. k. Varga Imre, lsz. 820, tksz. 48, m. ny. áll. isk. 48.

21. Végvár—Tormac ae. Temesmegye, pt. vá. helyben, lp. Zöld Mihály, k. kt. Zöld Zoltán, Nagy Árpád, Kádár Károly és Korsós Péter tanítók, lsz. 2030, tksz. 260, tan. sz. ref. isk. 250.

Bihari egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Vaday Béla lelkész (Élesd), gondnok Telegdi József (Mezőtelegd), lelkészi főjegyző Baka Béla (Mezőtelegd), világi főjegyző Soos István dr (Nagyvárad), lelkészi jegyző Kádár Miklós (P-ujlak), világi jegyző Vargha László bankig. (Nagyvárad), számvevő Fodor József (Fugyivásárhely), em. ügyész Czeglédy Miklós dr (Nagyvárad), nyugdíjintézet elnök Könyves János (B-szentjános).

2. Em tanácsbírák lelkészi részről Major Gyula Paptamási, Könyves János, Nagy Vilmos, Bodnár Gábor dr, Szücs László, Balajthy Jenő, világi részről: Udvarhelyi Béla, Szücs Aladár, Sarkady Sándor dr, Török Győző, Ujfalussy Sándor dr, Bartos Adorján.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről Major Gyula, Tarnóczy Lajos, világi részről: dr Sarkady Sándor, Udvarhelyi Béla.

4 Em. közgyűlési tanítóképviselők Nagy Mihály és Zöld István, Bancsik János.

b) Egyházközségek.

1. Bihar—iharea ae, Bihar m, pt vá Biharea, lp Tarnóczy Lajos, kt Zöld István, Kuki Zoltán, Nyiri Margit, Váry Rózsa, lsz 2370, ref tksz 316, ref iskj 196, r ny áll iskj 4.

2. Biharpüspöki—Episcopia ae, Biharmegye, pt vá Episcopia, lp Balajthy Jenő, kt Kabai Eszter, Herczeg Kálmán, Albísy Erzsébet, Kelemen Etelka m, lsz 3170, tksz 322, tan sz ref isk 264, r ny áll isk 58.

3. Biharszentjános—Sántion ae, Biharmegye, pt vá Biharpüspöki—Episcopia, lp Könyves János, kt Kalas Sándor lsz 1299, tksz 134, tan sz ref isk 78, r ny áll isk 2.

4. Bors—Borş ae, Biharmegye pt vá Episcopia—Biharpüspöki, lp Bagoly Bertalan, kt Nagy Mihály, lsz 977, tksz 90, ref 62, r ny áll isk 28.

5. Élesd—Aleşd ae, Biharm, pt vá helyt, lp Vaday Béla, k Karakas István, lsz 1058, tksz 109, r ny áll iskj 109.

6. Fugyi—Fughiu ae, Biharmegye, pt vá Fugyivásárhely—Osorheiu, lp Danka József, k Boros József, lsz 548; tksz 67, r ny áll isk 67.

7. Fugyivásárhely—Osorheiu ae, Biharm, pt vá helyt, lp Fodor József, lsz 1054, tksz 79, r ny áll isk 79.

8. Hegyközcsatár—Cetariu ae, Biharmegye, p táv Bihar—Biharia vá Nagyvárad és Bihar, lp Szücs László, kt Kulcsár Márton, Petri Piroska, lsz 1140, tksz 91, sz ref isk 76, r ny áll isk 4, más fel. isk. 2.

9. Hegyközkovácsi—Căuaceu ae, Biharm, pt vá Bihar—Biharia, lp Bó-

dogh János, kt Varga Ferenc, Barlabás-Ida, lsz 660, tksz 87, tan sz ref isk 55.

10. Hegyközpályi—Paleu ae, Biharmegye, p vá Nagyvárad—Oradea, lp Kovács Antal, kt Kelemen Pál, lsz 643, tksz 48, tan sz ref isk 48.

11. Hegyközszáldobágy—Săldobăgiu ae, Biharmegye, pt Hegyközpályi—Paleu, vá Nagyvárad—Oradea, lp Gyökössy József, kt Bujdosó Lajos, lsz 805, tksz 38, tan sz ref isk 38.

12. Hegyközujlak—Uilac ae, Biharmegye, pt vá Nagyvárad—Oradea, lp Szentimrey Dániel, kt Cina Sándor, Misiczai Ilona, lsz 1144, tksz 185, tan sz ref isk 83, r ny áll isk 2.

13. Kisszántó—Santăulmic ae, Bihar m, pt Nagyszántó—Santăulmare, vá Biharpüspöki—Episcopia Bihar, lp Farkas János, kt Simorfiné Szentpéteri Maria, lsz 504, tksz 52, tan sz ref isk 45, r ny áll isk 7.

14. Köröskisjenő—Ineu ae, Bihar m, pt helyben, vá Szakadát, lp Székely Ernő, lsz 575, iskolák államiak, r ny isk 68.

15. Mezőtelegd—Telegd ae, Biharmegye, pt vá Mezőtelegd—Telegd, lp Baka Béla, kt Kiss Béla, lsz 1814, tksz 226, tansz. ref isk 66, r ny áll isk 160.

16. Mezőtelki—Telechiu ae, Biharm, pt Örvénd—Urvind, vá Telki, lp Nyeste István, lsz 558, tksz 53, r ny áll isk 53.

17. Nagykakucs—Căciulmare ae, Biharm, pt vá Rév—Vad, lp hl Kulcsár Andor, lsz 283, tksz 31, r ny áll isk 31.

18. Nagyszántó—Santăulmare ae, Bihar m, pt vá Biharpüspöki—Episcopia, lp Tunyoghy János, kt Czeglédy Sándor, lsz 572, tksz 54, tan sz ref isk 45, r ny áll isk 7.

19. Nagyvárad—Oradea ae, Bihar m, pt vá helyben, lp Sulyok István, Csernák Béla, Kiss Károly, vall tan lelk. Varga Gedeon, slp Szabó Lajos, Kiss Bertalan, Kiss Ferenc, Sámy Gusztáv, k Juhász Károly, Vásárhelyi Sándor, kt Bancsik János, t. Csathóné Tóth Mária, Homolya Etelka, Papp Margit, Papp Ilona, Matkó Mária, Juhász Karolina, Kerekes Ida, Tatár Ilona, Tatar Erzsébet, lsz 19500, tksz 960, tan sz ref isk 381, m ny áll isk 478, r ny áll isk 28, más fel isk 73.

20. Nyüved—Niuved ae, Bihar m, pt vá Paptamási—Tamaseu, lp üresedésben, kt —, lsz 602, tksz 50, ref isk 45, r ny áll isk 5.

21. Örvénd—Urvind ae, Bihar m, p Örvénd, tv Élesd—Aleşd, vá Telegd, lp Biró Ferenc, kt Bogáti Mihály, t Holkó Anna, lsz 814, tksz 83, tan sz ref isk 83.

22. Paptamási—Tamaseu ae, Bihar m, pt vá Paptamási—Tamaseu, lp Major Gyula, kt Zsigó Károly, t Kálmán Etelka, lsz 843, tan sz ref isk 91, ref isk 89, r ny áll isk 2.

23. **Pelbãrthida** — **Parhida** ae, Bihar m, pt Nyüved—Niuved, vá Paptamási—Tamaseu, lp Holkó József, Kiss Erzsébet, Isz 341, tksz 34, tan sz ref isk 31, r ny áll isk 3.

24. **Pósalaka** — **Pușlaca** ae, Bihar megye, pt va Telegd—Tileagd, lp Babicsák József, kt Bulbuk Ilona, Isz 485, tksz 54, tan sz ref isk 54.

25. **Pusztaujlak** — **Pustauilac** ae, Bihar m, pt va Telegd—Tileagd, lp Kádár Miklós, kt Sándor Lajos, Isz 555, tksz 60, tan sz ref isk 60.

26. **Rév**—**Vad** ae, Bihar megye, pt va Rév—Vad, lp Kulcsár Andor, Isz 819, tksz 82, tan sz r ny áll isk 53.

27. **Siter**—**Sisterea** ae, Bihar m, pt Szalárd, va Bihar 15¹/₂ km, lp Barcsa Mihály, kt Eördögh Imre, Eördögh Imréné szül. Bodnár Margit, Isz 1111, tksz 92, tan sz ref isk 86.

28. **Szalárd**—**Salárd**, ae, Bihar m, pt Szalárd—Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp Surányi Lajos, l. h. Nils István, kt Juhos Lajos, Isz 1781, tksz 202, r ny áll isk 202.

29. **Jákóhodos**—**Hodiș** ae, Bihar megye, pt Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp dr Bodnár Gábor, Isz 1100, tksz 109, tan sz r ny isk 109.

30. **Váradless**—**Leș** ae, Bihar m, pt va Váradless—Leș, lp Hodor István, Isz 121, tksz 14, r ny áll isk 14. — L. e. Váradpósa—Pusa, Bihar megye, tksz 8, r ny áll isk 8 m.

III.

Érmelléki egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. **Esperes Végh József** lelkész [Érmihályfalva] Gondnok Pappszász Lajos [Ciocai—Csokaly] Lelkészi főjegyző Kalmár István [Bályok]. Viági főjegyző dr Gulácsy Sándor [Székelyhid]. Lelkészi aljegyző Hegedüs Albert [Szalacs]. Viági aljegyző: Farkas Loránd [Csokaly]. Számvevő Szabó Zoltán [Székelyhid]. Pénztáros Takács Zsigmond [G. Petri]. Em. ügyész dr Geltért Sándor [Margitta]. Tanügyi előadó Varga Béla [Szentjobb]. Nyugdíjintézeti előadó Takács Zsigmond [G. Petri].

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről Takács Zsigmond, Lengyel Pál, Kiss Sándor, Jakab József, Szabó Zoltán, viági részről Fráter István, Farkas Gábor, Bonis Elemér, Kozma Lajos, dr Koczó Jenő.

3. Egyházr. képviselők lelkészi részről Szabó Zoltán, Kalmár István viági részről Bonis Elemér, dr Gulácsy Sándor.

4. Em. főgyűlési tanítóképviselők Sziágyi Árpád, Csóka Lajos, Erdey Gábor, Kocsis József.

b) Egyházközségek.

1. **Albis**—**Albiș** ae, Bihar megye, p tav va Albis—Albiș, lp Kalas István, kt Kemecsei György és Ujvárosi Rozália, Isz 943, tksz 102, ref isk 70, r ny áll isk 32.

2. **Apátkeresztur**—**Cristur** ae, Bihar m, va helyben, pt Abramul—Vedresábrány, lp Csuka Ferenc, k Nagy Lajos, Isz 259, tksz 35, r ny áll isk 33.

3. **Asszonyvásara**—**Târgușor** ae, Bihar megye, pt va helyben, lp Bakos József, kt k Csóka Lajos, Tamó Anna Isz 803, tksz 76, tan sz r f isk 71, r ny áll isk 5.

4. **Bályok**—**Balc** ae, Bihar megye, lp Kalmár István, kt k Katona Jenő, Lázár Mária, Isz 1077, tksz 80, ref isk 74, r ny isk 6.

5. **Berettyószéplak** — **Sușlac** ae, Bihar megye, lp Tamassy Géza, kt k Kocsis József, Ebergényi Iren, Isz 1297, tksz 91, ref isk 90, r ny áll isk 1.

6. **Bihardiószeg** — **Diosig** ae, Bihar megye, lp Fias Kázmán, t Kiss Lajos, Nagy Piroska, Szántó Béla, Végh Irma, Asók István, Isz 3815, tksz 280, t sz ref isk 175, r ny isk 50. — Le Jankafalva 370 lélek Bihar megye.

7. **Biharfélegyháza** — **Rosiori** ae, Bihar megye, lp Egei István, kt Bagics Lajos, Váry Margit, Isz 1093, tksz 82, ref isk 67, r ny áll isk 20.

8. **Biharvajda**—**Vaida** ae, Bihar megye, pt Biharfélegyház—Rosiori, va Gyapoj—Deapoi, lp Kovács Gábor, t Hógye Sándor, Isz 638, tksz 95, ref isk 32, r ny áll isk 43.

9. **Csokaly**—**Ciocaia** ae, Bihar m, pt helyben, va Székelyhid—Săcueni, lp Simon Imre, kt Koós Mihály, Isz 865, tksz 72, ref isk 60, r ny áll isk 12.

10. **Érábrány**—**Abramul de sus** ae, Bihar megye, lp Debreczeni László, kt Lukács Lajos, Isz 374, tksz 35, r ny áll isk 35.

11. **Éradonv**—**Adoni** ae, Bihar m, pt helyben, va Valea lui Mihai, lp Laczák Dezső, kt Szabó Lajos, Isz 474 tksz 36, ref isk 35, r ny áll isk 1.

12. **Érbogyoszló**—**Budislau** ae, Bihar megye, pt Albis, va Apátkeresztur, lp Jakab József, kt Kovács Ferenc, Sitye Gyula, Isz 1007, tksz 101, ref isk 29, r ny isk 22.

13. **Erkeserü**—**Chesereu** Szilágy megye, va Valea lui Mihai, lp Orosz Lajos, kt Virág Sándor, P rsztner Mária, Isz 1168, tksz 85, ref isk 85, r ny áll isk 0.

14. **Erköbölkut**—**Cubuleut** ae, Bihar m, va Székelyhid, Săcueni, lp Varga Béla, kt Erdei József, ifj. Zöld Mihály, Isz 1270, tksz 109, ref isk 94, r ny áll isk 15.

15. **Érmihályfalva**—**Valea lui Mihai** ae, Szilágy m, pt va helyben, lp Végh József esperes, lp Saja Sándor,

kt Taar Ferenc, Pálffy Irén, Kassay Ida, Pálffy Gizella, Isz 3668, tksz 290, ref isk 245, m ny áll isk 45.

16. Érolaszi — Olasi ae, Bihar megye, pt vá Székelyhid—Săcueni, lp Dajka István, kt Csóka Barna, Isz 684, tksz 52, ref isk 47, r ny áll isk 5.

17. Érsemjén — Simion ae, Szilágy megye, pt vá helyben, lp Szathmáry Károly, kt Ádám Lajos, Balogh József, Isz 1199, tksz 124, ref isk 104, r ny áll isk 20.

18. Értarcsa—Tarcia ae, Szilágy m, pt vá Valea lui Mihai, lp Molnár József, kt Bacza Illés, Isz 458, tksz 39, ref isk jár 39.

19. Gálospetri — G. Petres ae, Szilágy m, pt vá Valea lui Mihai, lp Takács Zsigmond, kt Mussy Imre, Isz 760, tksz 71, ref isk 71.

20. Hegyközszentimre—Sântimreu ae, Biharmegye, pt Slard, vá Bdiószeg, lp Ludmann Lajos, kt Gerda Ilona, Isz 1242, tksz 124, ref isk 84, r ny áll isk 1.

21. Hegyközszentmiklós—Sânmiclau de Munte ae, Biharmegye, pt vá Székelyhid—Săcueni, lp Silye Gábor, kt Varga Mihály, Kircsy Erzsébet, Isz 1066, tksz 150, ref isk 77, m ny áll isk 14.

22. Kiskereki — Cherechiu ae, Bihar m, pt vá Kiskereki, lp Lengyel Pál, t Steinmetz Imre, Szebeni József, Isz 907, tksz 76, ref isk 62, r ny áll isk 14.

23. Kóly—Coiu ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Dibáczy József, kt Koós Lajos, Isz 1200, tksz 95, ref isk 60, m ny áll isk 28.

24. Magyar-kéc—Cheț ae, Bihar m, pt vá Margitta, lp Kulcsár Dezső, kt Szentés Béla, Isz 604, tksz 43, ref isk 43.

25. Margitta—Marghită ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Balogh Ferenc, kt Kántor Péter, Bod Lajos, Kántor Péterné, Matta Ferencné, Isz 2704, tksz 203, ref isk 141, r ny áll isk 54.

26. Micske—Mișca ae, Biharmegye, pt helyben, vá Vedresábrány, lp Füzessy Géza, kt Mátyási István, Isz 1038, tksz 216, ref isk 31, r ny áll isk 153.

27. Ottomány—Otomani ae, Szilágy m, pt helyben, vá Valea lui Mihai, lp Cs. Nagy Dániel, kt Kósa Karoly, Kovács Karolina, Isz 812, tksz 91, ref isk 81, r ny áll isk 10.

28. Piskolt—Pișcolt ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Szabó Lajos, kt k Erdey Gábor, Szilágy Irma, Isz 1061, tksz 116, ref isk 67.

29. Poklostelek — Poclusa de Barcau ae, Bihar m, pt helyben, vá Abramuf, lp Kiss Sándor, k László Ferenc, Isz 562, tksz 84, r ny áll isk 61.

30. Szalacs—Salacea, ae, Szilágy megye, pt helyben, vá Érmihályfalva, lp Hegedüs Albert, kt Tóth Miklós, Jakab Lajos, Keszy Ilona, Lengyel Eszter, Isz 1789, tksz 204, ref isk 200, r ny áll isk 4.

31. Székelyhid — Săcueni ae, Bihar m, pt vá helyben, lp Szabó Zoltán, kt Szilágyi Árpád, Soos Dezső, Polgári Vilma, Debreczeny Ferenc, Isz 2990, tksz 191, ref isk 172, m ny áll isk 19.

32. Szentjobb—Sanioab ae, Bihar megye, pt helyben, vá Bdiószeg, lp Sallay Lajos, kt Váradi Ferenc, Isz 366, tksz 27, ref isk 27.

33. Tóti—Tăuteu ae, Biharmegye, pt vá Margitta, lp Kovács Lajos, kt Berényi Sándor, Koosvári Berta, Isz 1061, tksz 187, ref isk 109, r ny áll isk 78.

34. Vedresábrány — Abramul inferior ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp üresedésben, Isz 168, te le Monospetri Bihar m, kt Kovács Sándor, Isz 310, tksz 34, ref isk 34, r ny áll isk 12.

IV.

Nagybányai egyházmegye.

a) Tisztviselek:

1. Esperes: Széll György lelkész (Avasujváros), gondnok: üresedésben, lelkészi főjegyző: Bogdán Lajos (Pettyén), világi főjegyző: dr Ajtai Nagy Gábor (Nagybánya), lelkészi aljegyző: Visky Ferenc, világi aljegyző: Bunna István (Szatmár), pénztáros: Nagy Lajos (Felsőbánya), em. ügyész: dr Harcsár Géza (Szatmár), tanügyi előadó: Magoss Ferenc (Mikola), nyugdíjintézeti előadó: Bogdán Lajos (Pettyén).

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről: Magoss Ferenc, Boros Jenő, Gy. Kovács József, Oláh Sándor (Szamoskrassó). Két hely üres. Világi részről: Boross Zoltán, dr Nagy Sándor, dr Helmezy József, Kovács Ákos, dr Farkas Antal, Madarassy László.

3. Egyházker. képviselők lelkészi részről: Bogdán Lajos, Sárközy Lajos, Bodnár Béla. Világi részről: dr Holmezy József, Tabajdy György, Kovács Ákos.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők: Kádár Károly.

b) Egyházközségek:

1. Adorján—Adrian ae, Szatmármegye, pt vá Sárköz—Livada, lp dr Koronka Pál, kt Tóth István, Isz 375, tksz 35, tan sz ref isk 35.

2. Amacz—Amaji ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár—Săltmar, lp Siető Pál, kt Kajdi Lajos, Isz 366, tksz 49, tan sz ref isk 49.

3. Apa—Apa ae, Szatmármegye, pt vá Apa, lp Gulya Géza, k Szeőke József, Isz 596, tksz 61, tan sz m ny áll isk 61.

4. Aranyosmeggyes — Mediaş aurit ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Szabó József, k Bagossy Endre, lsz 354, tksz 45, tan sz isk 0, r ny áll isk 19, le, Szalmárgörbed — Romaneşti Szatmármegye, kt Dénes László csz lsz 231, tksz 24, tan sz ref isk 24.

5. Atya — Atea ae, Szatmármegye, pt Plesul mare, vá Szatmár, lp Sáfár Imre, kt Soós János, lsz 358, tksz 29, tan sz ref isk 29.

6. Avasujváros — Oraşul nou ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Széll György esperes, slp. Kádár Miklós, kt Katona Szeréna, Hady Margit, lsz 1578, tksz 142, tan sz ref isk 80, r ny áll isk 62.

7. Batiz — Botiz ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Dávid Sándor, kt Osváth Géza, lsz 364, tksz 22, tan sz ref isk 22, r ny áll isk.

8. Csengerbagos — Boghiş ae, Szatmármegye p Szamosdob t. vá Moftinul-Mare — Nagymajtény, lp Mogyorós Sándor, kt Berényi Sandor 568, tksz 44, tan sz ref isk 44.

9. Dabolcz — Dabolţ ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi, lp id Kürthy Károly, t. Gellért Gyula, lsz 444, tksz 55 tan, r ny áll 55.

10. Egri — Agriş ae, Szatmármegye, p helyben, t vá Mikola, lp Visky Ferenc, kt Kádár Károly, Biki Sandor, lsz 777, tksz 902, tan sz ref isk 8.

11. Felsőbánya — Baie sprie ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Nagy Lajos, kt Hajdu Sándor, lsz 347, tksz 35, tan sz ref isk 35, fe Kapnikbánya lsz 49.

12. Halmi — Halmeu ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi, lp ifj Kürthy Károly, kt Szabó Lajos, lsz 945, tksz 84, tan sz ref isk 63, r ny áll isk 5.

13. Hirip — Hrp ae, Szatmármegye, p Szatmárhegy, t vá Szatmár, lp Orosz Ernő, kt Szücs Béla, lsz 57, tksz 49, tan sz ref isk 42, r ny áll isk 17.

14. Hosszmező — Câmpulung la Tisa ae, Máramarosmegye, pt vá helyt, lp Nagy Endre, kt k Rácz Béla, Lengyel Ilona, lsz 1100, tksz 139, tan sz ref isk 129, r ny áll isk 10.

15. Józsefháza — Iojib ae, Szatmármegye, pt vá Aranyosmeggyes — Mediaş aurit, lp Bara József, kt Zilahi Demeter János, lsz 348, tksz 38, tan sz ref isk 37, r ny áll isk 1.

16. Kakszentmárton — Martineşti ae, Szatmármegye, pt vá Sätmar, lp Szabó Endre, kt Lengyel Margit, lsz 581, tksz 42, tan sz ref isk 43.

17. Kisbábony — Babeşti ae, Ugocsa-megye, p Halmi, tlv Halmi, pt vá Halmeu, lp Tóth Gábor, kt Tóth Zoltán, lsz 398, tksz 28, tan sz ref isk 25.

18. Kiskolcs — Culciul mic ae, Szatmármegye, p helyben, t vá Sätmar, lp Cacsályi Zsigmond, kt Szlávik Mihály, lsz 518, tksz 56, tan sz ref isk 50, r ny áll isk 6.

19. Kispeleske — Pelişor ae, Szatmármegye, p Bereu — Szárazberek, t vá Sätmar, lp Molnár Lajos, kt Molnár Ambrus, lsz 324, tksz 18, tan sz ref isk 25.

20. Kőszegremete — Remeteaoaş ae, Szatmármegye, p Avusujváros, t vá Avasujváros — Oraşul nou, ip Kovács Károly, kt k Libik Árpád, Ölyüs Juliánna, lsz 680, tksz 102, tan sz ref isk 88.

21. Lázári — Lazuri ae, Szatmármegye, p helyben, t vá Szatmár — Sätmar, lp Öry Tamás, kt Borbély Sándor, lsz 339, tksz 31, tan sz ref isk 31.

22. Máramarossziget — Sighetul-marmajiei ae, Máramarosmegye, pt vá helyt, lp —, slp Öry Zoltán, kt Kelemen Ernő, Szekies Ilona, lsz 1407, tksz 131, tan sz ref isk 120 más fel. isk. 9, r ny áll 2.

23. Mikola — Micula ae, Szatmármegye, vá helyt, lp Magoss Ferenc, kt k Mandy Bertalan, lsz 812, tksz 110, tan sz ref isk 52, r ny áll isk 49.

24. Misztótfalu — Tăuţii de jos ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Kiss Sándor, lsz 374, tksz 40, r ny áll isk 40.

25. Nagybánya — Baia-mare ea, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Szaplóczay Bertalan, slp Spánczay Árpád, kt Veress Ferenc, Szabó Viola, lsz 1556, tksz 106, tan sz re, isk 79, r ny áll isk 27. — L. e. Erdőszáda — Arduşal, Szatmármegye, kt Katona Szeréna, lsz 58, tksz 12, ref isk 12, r ny áll isk 12.

26. Nagybocksó-i (missiói kör) — Bocicoiul-mare ae, Máramaros-megye pt vá Máramarossziget, lp Takács Lajos, lsz 162.

27. Nagykolcs — Colciul-mare ae, Szatmármegye, pt vá Sätmar, lp Gyöngyössy Bálint, lsz 428, tksz 47, tan sz 47.

28. Nagytarna — Tarna-Mare ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi — Halmeu, lp —, lsz 520, tksz 12, tan sz r ny áll isk 12.

29. Ombod — Ambud ae Szatmármegye pt vá Szatmár, lp Gy. Kovács József, kt Szőke József, Tassi Verona lsz 816, tksz 76, tan sz ref isk 76. — L. e.

30. Óvári — Oar ae, Szatmármegye, pt helyben, vá Sätmar, lp Fehér Bertalan, kt Barta Bálint, Vadnay Erzsébet, lsz 1021, tksz 104, tan sz ref isk 103, r ny áll isk 1.

31. Patóháza — Patau ea, Szatmármegye, pt vá Aranyosmedgyes — Mediaş aurit, lp Barkász Imre, kt Máluaßsyné, Kiss Ilona, lsz 387, tksz 38, r ny áll isk 38.

32. Pettyén — Petin ae, Szatmármegye, pt vá Sätmar, lp Bogdná Lajos,

kt Czegényi Sándor, Isz 356, Iksz 27, tan sz ref isk 27. Szalmárpátfalva, — Paulesli, Szalmármegye, kt Koos Zoltán, Isz 188, Iksz 22, tan sz ref isk 22 m.

33. Pusztadaróczi — Pusta-daróljutui ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár—Sálmár, lp Selyebi Géza, kt Bilkay Emma, Isz 256.

34. Sándorhomok—Nisipeni ae, Szalmármegye, pt vá Sálmár, lp Csüry Miklós, kt Adorján Gusztáv, Isz 328, Iksz 38, tan sz ref isk 38.

35. Sárköz—Livada ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Sziky Ádám, kt Peleskey Margit, Isz 57, Iksz 44, tan sz ref isk 44, r ny áll isk 2.

36. Sárközüjlak—Livada nou ae, Szalmármegye, pt Sárköz, vá Livada—Sárköz, lp Szabó Károly, kt Sarkady Nagy Ferenc, Isz 148, Iksz 5, r ny áll isk 3.

37. Szamosdara—Dara ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár—Sátmar, lp Csizsár István, kt Bilkay Emma, Isz 345, Iksz 36, ref isk 36.

38. Szamosdob—Doba ae, Szalmármegye, pt helyt, vá Sálmár, lp Gyöngyössy Bálint, kt Borosy István, Isz 246, Iksz 47, tan sz ref isk —, r ny áll isk 47.

39. Szamoskóród—Corod ae, Szalmármegye, pt Kiskolcs, vá Sátmar, lp Kürthy Dezső, k Ács Elek, Isz 286, Iksz 34, r ny áll isk 34. — L. e. Dobrácsapáti — Apátán, Szalmármegye, Ferenczy Károly, Isz 157, Iksz 25, Iksz ref isk 25.

40. Szamoskrassó—Carase ae, Szalmármegye, pt helyben, vá Szalmár, lp Oláh Sándor, kt Tóth Kálmán, Ladányi Ilona Isz 847, Iksz 103, tan sz ref isk 69, r ny áll isk 29.

41. Szárazberek — Bercu ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár, lp Joó Kálmán, kt Oroszlán István, Isz 479, Iksz 62, tan sz ref isk 62.

42. Szalmár—Sátmar ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Boros Jenő, Debreceai István, slp Kocsmár Boldizsár, Bartus Jenő, kt Csecskedy Károly, Beregi István, Karikás Sándor, Asztalos Boriska, Saja Ida, Csajkos Gyuláné, k Isz 6312, Iksz 559, tan sz ref isk 312, m ny r kath. isk 48, r ny áll isk 190.

43. Szalmárhegy—Vilke sálmáruhui ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Peleskey Sándor, slp Szabó Tibor, k Sipos Béla, Isz 1152, Iksz 188, r ny áll isk 188. — L. e. Erdőd—Árded Szalmármegye, Isz 202, Iksz 12, tan sz ref isk 12.

44. Szalmárnémeti—Sátmar ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Sárköz Lajos, slp Szendrei Dénes, k Saja Sándor, Isz 5100, r ny áll isk 348, ref isk 158, r ny áll isk 191.

45. Szalmárudvari—Odorau ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Juhász Péter, kt Jenei Juliánna, Isz 308, Iksz 28, tan sz ref isk 27. — L. e. Berend—Berindán, Szalmármegye, kt S. Nagy Ferenc, Isz 308, Iksz 40, tan sz ref isk 20, r ny áll isk 20.

46. Szinérváralja — Seini ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Szabó Endre, kt Török Bernát, Isz 802, Iksz 60, tan sz ref isk 41, r ny áll isk 41. — L. e. Apahegy—Vilke Apei, Szalmármegye, kt Fábriáné Kis Maria, Isz 260, Iksz 53, ref isk 37, r ny áll isk 8, más fel isk 8.

47. Tamásváralja — Tamáseni ae, Ugocsamegye pt vá Halmi—Halmeu, lp Bodnár Béla, kt Adorján Mihály, Isz 473, Iksz 51, tan sz ref isk 51.

48. Turterebes — Turulung ae, Ugocsamegye, pt helyben, vá Halmi—Halmeu, lp Szep Kálmán kt üresedésben, Isz 324, Iksz 26, tan sz ref isk 20, r ny áll isk 2.

49. Vámfalu — Vama ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Kolozs Vince, k Monoky Sándor, Isz 686, Iksz 85, tan sz r ny áll isk 85.

50. Velés—Velis ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár, lp Szarka Károly, k Nagy András, Isz 610, Iksz 65, tan sz r ny áll isk. 65.

V.

Nagykárolyi egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Havas Gyula Börvely, gondnok: dr Nagy Sándor Erdőd, lelkesítő főjegyző: Papp József, világi főjegyző: dr Bodoky Zoltán, számvevő: Papp József, pénztáros: Rácz Elek, em. ügyész: dr Kölcsey Ferenc Domahida, tanügyi előadó: Takács Ferenc Szaniszló.

2. Em. tanácsbírák lelkesítő részről: Takács Ferenc, Rácz Elek, M. Szabó Miklós, Papp József. Világi részről: Kacsó Károly, Gáspár Pál, dr Falussy Árpád és Sziágyi Kálmán.

3. Egyhker képviselők lelkesítő részről: Papp József. Világi részről: Gáspár Pál.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselek: Bartha István és Ottmayer Gyula.

b) Egyházmegyék:

1. Bere—Berea ae, Salajmegye, pt vá Szaniszló—Saniszlau, lp felügy.: Tárcy Géza, kt Kupán Róza, Isz 435, Iksz 46, tan sz ref isk 44, r ny á isk 2.

2. Börvely—Bervenii ae, Salajmegye, pt Nagykároly, vá helyben, lp Havas Gyula, slp Vörös Zoltán, kt Bartha István, tanító Czirják Ferenc, Kulcsár Ilona, Isz 1098, Iksz 140, tan sz ref isk 140.

3. Csomaköz — Ciumești ae, Salajmegye, p t áv vá Szaniszló—Sanislau, lp Tárca Gyéza, lsz 110, tksz 8, ref isk 5, r ny áll isk 3.

4. Dobra—Dobra ae, Szatmár m. p t áv Alsószopor Vásártér—Supurul de jos, lp Szabó István, kt Forizs Mihály, tan. Szabó Ilona, Forizsné Thamássy Erzsébet, lsz 1585, tksz 172, tan sz ref isk 138.

5. Domahida — Domănești ae, Szilágy m., pt áv helyben, lp Szabó Lajos, kt Korrknay Ilona, lsz 1440, tksz 60, tan sz ref isk 60.

6. Dengeleg—Dindești ae, Szilágy m, p Nagykaroly, áv Resighea Reszege, lp Borbély Sándor, lsz 267, tksz 17, r ny áll isk 17.

7. Érendréd—Andrid ae, Szilágy m. p helyt, áv Resighea—Reszege-Piskoll, lp Gargya Géza, kt Szaletzky Miklós, t — lsz 800, tksz 72, tan sz ref isk 72.

8. Érkörtvélyes — Curtiușeni ae, Szilágy m. pt áv helyt, lp Kovács Lajos, kt Molnár József, t Radványi Mihály, lsz 1583, tksz 155, tan sz ref isk 123, r ny á i 32

9. Gencs—Genciu ae, Szilágy m., pt áv Nagykaroly, lp Papp József, kt Dancs Sándor, t Vadnay Margit, lsz 955, tksz 78, tan sz ref isk 78.

10. Géres—Ghiriș ae, Szatmár m., p helyt, t áv Ardud, lp — kt Ács István, t Cseh Olga, lsz 990, tksz 84, tan sz ref isk 84.

11. Iriny—Irina ae, Szatmár m, p Portelec, áv Nagykaroly—Careii-mari, lp Veres Imre, kt Bene Andras, t lsz 567, tksz 59, tan sz ref isk 59.

12. Kaplony—Căplăni ae, Sălajmegye, pt áv Nagykaroly, —Careii-Mari, lp Lovász Béla, kt Benkő Blanka, lsz 318, tksz 26, tan sz ref isk 26.

13. Királydaróc—Craindoroff ae, Szatmár m., pt helyt, áv Nagymajtény—Mostinul-Mare, lp Mandi Szabó Miklós, lsz 307, tksz 41, tan sz r ny áll isk 41.

14. Kis majtény—Mostinul-Mic ae, Sălajmegye, pt áv helyt, lp Racz Elek, kt Oltmayer Gyula, lsz 502, tksz 66, tan sz ref isk 66.

15. Krasznaszentmiklós—Sanmiclaus ae, Sălajmegye, pt Nagykaroly, áv Nagymajtény, lp Veress László, lsz 350 tksz 28, r ny áll isk 28, le Esziro—Israu Sălajmegye.

16. Nagykaroly—Careii-Mariae, Sălajmegye, pt áv helyt, lp Gönczy Sándor, slp Tóth István, kt Bakó István, t Vadnai Irma, Tyukodi Ilona, lsz 3018, tksz 188, ref isk 157, r ny áll isk 24, más fel isk 7.

17. Szaniszló—Sanislaus ae, Sălajmegye, pt áv helyt, lp Takács Ferenc, kt Juhász Ferenc, lsz 545, tksz 45, tan sz ref isk 45, r ny áll isk 40.

VI.

Nagyszalontai egyházmegye.

Tisztviselők;

1. Esperes: Kassay Béla Tenke, egyh. gondnok - Szabó Zoltán Arad, lelkészi főjegyző: Arad Aladár, Gyanta, világi főjegyző: dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, lelkészi aljegyző: Kun Zoltán Pankota, világi aljegyző: Rovács István Nagyszalonta, számvevőszéki elnök: Ráczy Cyula Nagyszalonta, pénztáros: Bolyán Pál Erdőhegy, egyházmegyei ügyész: dr Kapéry Béla Nagyszalonta és dr Bernát Lajos Tenke, Tanügyi előadó: Nagy Zoltán Belényesujlak Számvevőszéki előadó; Juhász András Várasfenes. Missziói előadó: Bokor Sándor.

2. Egyházmegyei tanácsbírák lelkészi részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Fogarassy Balint Ágya, Bolyán Pál Erdőhegy, Balogh Mátyás Nagyzerind, Bokor Sándor Feketegyarmat, Szakács Dénes Köröstárkány. Világi részről: gr. Tisza Kálmán Csegöd, dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, Miskolczi Jenő Illye, Mészáros Dániel Arad, Fráter Emil Nagyszalonta, dr Sarkady Dániel Nagyszalonta. Tb. tanácsbíró: Csécsi Imre Arad.

3. Egyházkerületi képviselők lelkészi részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Bolyán Pál Erdőhegy. Világi részről: Mészáros Dániel Arad, dr Sarkady Dániel Nagyszalonta.

4. Egyházmegyei közgyűlési tanítóképviselek: Seres László és Mikó Pál Nagyszalonta.

b) Egyházközségek.

1. Ágya—Adea ae, Aradmegye, pt helyben, áv Chișineu, lp Fogarasi Bálint, kt Nagy Péter, Szabó Dániel lsz 1701, tksz. 134 ref isk 131, m. ny. áll. isk. —

2. Ant—Ant ae, Biharmegye, p helyt, t áv Tamáshida—Tamásda, lp Balogh Mátyás, kt Movik Gyula, lsz 1066, tksz 134, tan sz ref isk 41, r ny áll isk 54.

3. Arad ae, Aradmegye, p t áv helyt lp Csécsi Imre, slp Palay Lajps, fg Szabó Zoltán nyug. tábornok, lsz 6000, tksz 760 tan sz m ny áll isk 715, r ny áll isk 32 más felek. 15.

4. Árpád—Arpasi-Decebal ae, Biharmegye, p t áv helyben, lp Boros Gábor, kt Kálnoky István, Koós János, lsz 1428, tksz 169, tan sz ref isk 115, r ny áll isk 53.

5. Belényes—Beiuș ae, Biharm. p t áv helyben, l p Bokor Sándor, kt Varga László, lsz 803, tksz 43, tan sz ref isk 40, r ny áll isk 3.

6. Belényessonkolyos — Sun-
cuiş ae, Biharmegye, p t Finiş, vá Hely-
ben, lp Kecskeméti Kálmán, k Kerékgyártó
Mihály, l sz 483' tksz 42, m ny áll isk 42,
L. e. Körösjanosfalva Biharmegye, tu. tksz
31, m ny áll isk 32.

7. Belényesujlak — Uileac de
Beius Biharmegye, p t vá Helyben, lp
Nagy Zoltán, kt Masztics János, lsz 911,
tksz 84, tan sz ref isk 82, r ny áll isk 2.

8. Bélzerénd — Luntreni ae, Arad
megye, p t Vadász, vá Tamásda, lp Igyártó
Sándor, kt Juhász László, lsz 555, tksz 71
tan sz ref isk 71

9. Borosjenő — Ineu ae, Aradm.,
p t vá helyben, helyettes lelkész
Boltján Pál erdőhegyi lelkész, k — lsz
400, tksz 12, r ny áll isk 12.

10. Borossebes — Sebiş ae, p t
vá helyt, lp Szabó József, t Kiss Ilona lsz
301, tksz 46, ref isk 23, r ny áll isk 20
más fel 2.

11. Csermő — Cermeiu ae, Arad-
megye, p t vá helyt, lp Bodnár Lajos, k
Bodnár Ilona, lsz 319, tksz 21, r ny isk
19, m ny áll isk 2.

12. Erdőgyarak — Ghiarac ae,
Biharmegye, p t vá helyt, lp Bugyi János,
kt Király László, Csósz Lajos, lsz 1442,
tksz 144, tan sz ref isk 99 r ny áll isk 24

13. Erdőhegy — Pădureni ae,
Aradmegye, p t vá Chişineu-criş, lp Boltján
Pál, kt Kilin Sándor, Faragó Jolán, lsz
1600, tksz 120, ref isk 120.

14. Feketegyarmat — Iarmata-
neagră ae, Aradmegye, p t Magyzerénd
vá Livada, lp Bokor Sándor, kt Török Sán-
dor, Molnár Ferenc, lsz 1811, tksz 130,
ref isk 130.

15. Feketetót — Tăut ae, Biharm.,
pt Fefelebátor, vá helyt, lp Nagy Dániel,
lsz 295, le Feketegyőrös lsz 28, Fekete-
bátor lsz 105, tksz 28, r ny áll isk 28.

16. Gyanta — Ginta ae, Biharmegye
p t vá helyt, lp Ar dai Aladár, k Boros
Péter, lsz 1257, tksz 112, vegyes ny áll
isk 112, le Kisháza — Cheşea, Biharmegye,
hl Várkonyi Imre, tksz 10, r ny áll isk 10
fe Tenkeszéplak lsz 130, tksz 5, r ny áll isk 5.

17. Gyorok — Ghioroc ae Arad-
megye, p t vá helyt, lp Wesmás Károly, kt
Hirsch J., lsz 320, tksz 28, tan sz ref isk 28.

18. Köröslárkány — Tarcaia ae,
Biharmegye, p t vá Belényes, lp Szakács
Dénes, kt Erdélyi Gyula, t Papp Ilona,
lsz 1264, tksz 120 120, tef isk 120 le Kis-
nyégerfalva Aiharmegye, p t vá Beiuş, kt
Vidics János, lsz 276, tksz 36, ref isk 26,
r ny áll isk 10.

19. Magyarcséke — Ceica ae,
Biharmegye p t vá helyt, lp Turóczy Gyula
lsz 525, tksz 25, r ny áll isk 19, más fel 6.

20. Magyarremete — Remete ae,
Biharmegye, pt vá Belényes, lp Szal-
máry István, k Balla János, lsz 861. tksz
116, m ny áll isk 92, r ny áll isk 10.

21. Mezőbajj — Boiu ae, pt vá llye
lp Szücs Antal, kt Madaras Károly, Kiss
Julia, lsz 1300, tksz 110, ref isk 110.

22. Nagyszalonta — Salontia ae,
Biharmegye pt vá helyt, lp Bőszörményi
Lajos, Dohy Árpád, slp Liss Géza, kt —
t Szentessy Elek, Seres László, Mikó Pál
Medgyesi Gyula, Szabó Lajos, Bordás Imre
Ladányi Károly, Szalmári Istvánné, Szabó
Lajosné, Kornya Juliánna, lsz 13113, tksz
764, tan sz ref isk 504, r ny áll isk 260.

23. Nagyzerénd — Zerindul ae,
Aradmegye, pt helyt, vá Tamásda és Livada
lp Balogh Mátyás, kt Csósz Ferenc, Juhász
Lajos, Puskás Ilona, lsz 2042, tksz 160,
ref isk 113, r ny áll isk 47.

24. Pankota — Pâncota ae, Arad-
megye, pt vá helyt, lp Kun Zoltán, kt Bakó
Magdolna, lsz. 402, tksz 65, tan sz ref isk
40, r kath isk 4, r ny áll isk 4.

25. Szentleányfava — Sânleani
ae, Aradmegye, pt Arad, vá Glogovat, lp
Nánássy Dániel, k — lsz 590, tksz 61, m
ny áll isk 5A, r ny áll isk 14.

26. Tamáshida — Tâmaşda ae,
Biharmegye, pt vá helyt, lp Ungváry Gyula
kt B. Kiss Ferenc, lsz 800, tksz 77, tan sz
ref isk 59, r ny áll isk 18.

27. Tenke — Tinca ae, Biharmegye,
pt vá helyt, lp Kassay Béla, kt Vass Lajos
Téby Béla, Báthory Julia, lsz 1708, tksz
178, tan sz ref isk 167, r ny áll isk 7.

28. Vadász — Vădas ae, Aradm., pt
helyt, vá Livada puszta, lp Vass Jenő, kt
Nagy Sándor, Nagyné-Danszky Mária, lsz
1478, tksz 176, tan sz ref isk 168.

29. Várasfenes — Finis ae, Biharm-
megye, pt vá helyt, lp Juhász András, kt
Nagy Gyula, Makai Ilona, lsz 1506, tksz
118, tan sz ref isk 118.

II.

Tanintézetek.

I. Nagyvárad református leány-
nevelő-intézet (tanítónőképző, ir-
ternátus és polg. leányiskola).

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Olasz Béla.

Helyettes elnök: Csernák Béla.

Tagok: Sulyok István, dr Thúry Kál-
mán, Domokos László, dr Szőke Ferenc,
Kiss Károly, dr Szeghalmy Sándor inté-
zeti pénztáros, dr Sarkady Sándor, dr Soos
István, K. Gálbory Erzsébet intézeti igaz-
gató, Joós Viola tanár, értekezletli jegyző.

II. Szatmárnémeti-i ref. főgimn.

a) Főgimnáziumi igazgatótanács.

Elnök: Dr Vajay Károly ny. polgármester.

Tagok hivatalból: Boros Jenő, Debreczeni István, ref. lelkészek: dr Hántz Jenő igazgató, Sárközi Lajos lelkész.

Választott tagok: Széll György esperes, Asztalos Sándor, dr Böszörményi Emil, Balogh József, Pető György, dr Lénárd István, Bagothay Sámuel, Birta István, Bunna István és Markos Imre tanárok.

Jegyző: Birta István.

Pénztáros: Bunna István.

b) A tanári kar.

Igazgató: dr Hántz Jenő.

Rendes tanárok: Bagothay Sámuel vallás tanár, Bunna István, Gecsey Jenő, Helyettes tanár: Nagy Béla szakvizsgát tett tanárjelölt. Óraadó tanárok: Cholda Gy. dr Schöber Emil, Tamás Sándor, Saja Sándor. Bejáró hitoktatók: Frischmann Mayer izr. tanító, Gönczy Pál g. kath. lelkész, Rigó János ág. h. ev. lelkész, dr Láng

Ferenc r. kath. lelkész. Weisz Emánuel statás quo ante izr. vallásu hitoktató. Hivatalszolgák: Kallós Ferenc és László Lajos.

III. Szatmári ref. felsőleányiskola.

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Vajay Károly.

Tagok: Bakcsy Gergely volt főgimn. igazgató, Bakcsy Domokosné Korbuly Irén, Balog József, Debreczeni István, Boros Jenő, Demjénné Molnár Ilona intézeti igazgató, dr Hadady Lajos, dr Harcsár Géza, Horváthné Nyárády Berta, dr Lénárd István, Marlininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilkoffer Ida tanárnok képviselők, Sárközy Lajos lelkész az intézet pénztárosa.

b) Tanári testület.

Igazgató: Demjénné Molnár Ilona.

Rendes tanárok: Bakcsyné Korbuly Irén, Horváthné Nyárády Berta, Marlininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilkoffer Ida, Széll Julia.

Szolid és megbízható óras üzlet!**Feltűnően olcsó árak!**

Arany, ezüst ékszerek.

Ezüst evőeszközök,
asztali disztárgyak.

Ezüst cigaretta szelencék.

Ezüst gyermek evőkészletek.

Arany, ezüst és nickel,
zseb és karkötő órák.

China-ezüst asztaldiszkek

Elsőrendű alpaca evőeszközök.

Elsőrangú, teljesen meg-
bízható órajavitó műhely**Szilágyi Géza**

Alapítva 1886.

Oradea—Nagyvárad,

Bul. Reg. Ferd. [Rákóczi út] 4.

Szabó Dénesmodern
fényképészeti műterme
OradeaStrada General Moşoiu (Kert-utca)
2. szám [Bihoreana Bank épület].Műtermi, valamint specialis
exterieur és interieur fölvé-
telek, úgy nagyítások, bár-
mily nagyságban tökéletes
kidolgozásban szolid árak
mellett készülnek.Művészek és műkedvelők nagy
árkedvezményben részesülnek.**FÖLVÉTELEK**a legújabb gyártmányu lámpák
mellett este 8 óráig készülnek.

Posta-, távirtda- és Telefon TARIFÁK

Érvényes 1928. január 1-től.

	Belföld		Austria, Csehslovákia, Itália, Polonia, Ungar.		Egyéb külföldre	
	L.	b.	L.	b.	L.	b.
1. Levél						
20 gr.-ig helyben	4	—	—	—	—	—
20 gr.-ig vidéken	5	—	7	50	10	—
40 " "	7	—	13	50	16	—
60 " "	9	—	19	50	22	—
80 " "	11	—	25	50	28	—
100 " "	13	—	31	50	34	—
további 20 gr.-ként 2000 gr.-ig	2	—	6	—	6	—
2. Levelezőlap, postai						
képes levelezőlap	2	—	4	50	6	—
3. Nyomtatványok						
50 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
100 " "	2	—	4	—	4	—
150 " "	3	—	6	—	6	—
200 " "	4	—	8	—	8	—
további 50 gr.-ként 2000 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
4. Üz'eti papírok						
250 gr.-ig	5	—	10	—	10	—
300 " "	6	—	12	—	12	—
350 " "	7	—	14	—	14	—
további 50 gr.-kint 2000 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
5. Áruminták						
100 gr.-ig	3	—	4	—	4	—
150 " "	4	—	6	—	6	—
200 " "	5	—	8	—	8	—
250 " "	6	—	10	—	10	—
300 " "	7	—	12	—	12	—
további 50 gr.-ként belföldre 550 gr.-ig, külföldre 500 gr.-ig.	1	—	—	—	—	—
	—	—	50	2	2	—
6. Ajánlási díj az 1—6 alatti díjakon felül.						
	10	—	10	—	10	—
7. Értesítő a kézbesítésről						
Ertesítő a kézbe utólag kérve	10	—	10	—	10	—
8. Reklamáció						
	10	—	40	—	40	—
9. Ünnepi és éjszakai pótdíj						
Posterestante pótdíj, érkezésnél	5	—	—	—	—	—
	10	—	10	—	10	—
10. Segélybélyeg						
más helységekbe szóló leveleknél és levelezőlapoknál	—	—	25	—	—	—
11. Az összes küldemények a feladáskor bérmentesítendőek, ellenkező esetekben tértiként kezeltetnek. A hiányosan bérmentesítetteket a rendeltetési helyen a hiány kiegészítésével terhelik de minimum						
	2	—	4	—	4	—
12. Csomagok.						
Minden kg.-ért vagy ennek töredékéért 10 kg. súlyig	8	—	—	—	—	—
Terjedelmesek	12	—	—	—	—	—
Kézbesítési díj 5 kg.-ként	4	—	—	—	—	—
Ertesítő az érkezésről	4	—	4	—	4	—
13. Értékdíj csomagoknál és értékleveleknél						
1000 leiig	—	—	—	—	—	Lei 3.—
2000 " "	—	—	—	—	—	6.—
3000 " "	—	—	—	—	—	9.—
4000 " "	—	—	—	—	—	12.—
5000 " "	—	—	—	—	—	15.—
minden további 1000 lei, 10000 leiig	—	—	—	—	—	Lei 3.—
Minden további 1000	—	—	—	—	—	Lei 1.—
14. Utánvételi díj						
100 lei-ig	—	—	—	—	—	Lei 1.—
101—500 lei-ig	—	—	—	—	—	" 3.—
501—1000 lei-ig	—	—	—	—	—	" 5.—
1001—10.000 lei-ig	—	—	—	—	—	" 10.—
15. Postautalvány belföldre						
Ürlap 3 lei	—	—	—	—	—	—
5000 lei-ig minden 100 lei v. annak töredéke	—	—	—	—	—	Lei 1.—
5001—10.000 lei-ig minden 1000 lei vagy annak töredéke	—	—	—	—	—	Lei 5.—
Távirati utalványoknál ezen felül külön díj	—	—	—	—	—	10 lei
16. Házhoz kézbes. díj utalványoknál feladáskor fizet.						
1—200-ig	—	—	—	—	—	Lei 1.—
201—1000-ig	—	—	—	—	—	" 3.—
1001—5000-ig	—	—	—	—	—	" 5.—
5001—10.000-ig	—	—	—	—	—	" 10.—
17. Táviró tarifák szódíj:						
Belföld	—	—	—	—	—	Lei 2.—
Ujságtávirat	—	—	—	—	—	" 1.—
Segélydíj:						
Belföldi táviratokért	—	—	—	—	—	Lei —.50
Külföldi táviratoknál	—	—	—	—	—	" 1.—
Dringend a díj háromszorosa.	—	—	—	—	—	—
Ünnepnap pótdíj belf. 5 Lei.	—	—	—	—	—	—
Külföldre küldött táviratok szódíja a svájci frank agiója szerint változik.	—	—	—	—	—	—
18. Telefon díjtételek						
Beszélgelési díjak 3 perces egységenként:	—	—	—	—	—	—
Helyben	—	—	—	—	—	Lei 5.—
A megye területén	—	—	—	—	—	" 20.—
A szomszédos megyékkel	—	—	—	—	—	" 40.—
A többi megyékkel	—	—	—	—	—	" 60.—
és —.50 bani segély díj.	—	—	—	—	—	—
Sürgős beszélgetésekért háromszoros díj szedendő.	—	—	—	—	—	—

BÉRES
nyomda
telefon **6-22**
száma

Kertgazdasága **Szigethy József** virágüzlete

Aranyéremmel kitüntetve.

A r a d i - m ű ú t Oradea-Nagyvárad Str. Gen. Moşoiu

Termel és szállit:

Gyökneses, magas, szomoru és futó rózsákat, Canna, Judica és Dalia gumókat, Kaktusz és egyéb pozsgás növényeket, gyümölcsfa, diszbokor s Thuja orientalis csemetéket, valamint házi kertek és parkok részére különféle évelő növényeket

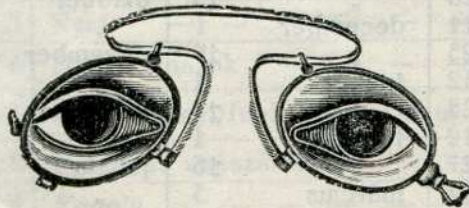
Készit és szállit:

Menyasszonyi, koszorus lányi és egyéb alkalmi csokrokat, névnap, születésnap alkalmára különféle arangmákat és diszes virágmunkákat, mű- és élővirág koszorukat stb. stb. a legizlésesebb kivitelben, úgy helyben, mint vidékre. — Továbbá délszaki növények a legszebb kivitelben

mindenkor a legjutányosabb árban.

Petry Árpádné

órás és látszerész
fényképcikkek nagyraktára

Oradea—Nagyvárad

Bulev. Regele Ferdinand
(Rákóczi-út) 7. szám.
Szent István-palota.

SZÁNTAY kalapgyára

Oradea—Nagyvárad
Str. Rimanóczi-utca 5.

Női- és férfi kalapokban a helyi gyártmányok között a legelső

Fest, tisztit, vasal.

Az állatok betegségére való szavatosság.

Az eladó jótállani köteles:

Teheneknél:		Napig	Sertéseknél:		Napig
Francia kórságért	— — — —	30	Borsóka-kórért	— — — —	8
Lovaknál:					
Taknyosságért	— — — —	15	Bőrféregért	— — — —	30
Kehességért	— — — —	15	Havi vakságért	— — — —	30
Csőkönyösségért	— — — —	30	Fekete hályogért	— — — —	30
Buta-csiréért	— — — —	30	Rozsféregért	— — — —	30
Juhoknál:					
Himlőért	— — — —	8	Férges tüdőnyavalyáért	— — — —	60
Rühért	— — — —	8	Mételey és májrohadásért	— — — —	60

A háziállatok vemhességi ideje vagy ellési naptár:

	A vemhesség középtartama	A vemhesség tart	
		legkevesebb	legfeljebb
Lovak	340 napig	330 napig	419 napig
Tehenek	285 "	240 "	321 "
Juhok és kecskék	154 "	146 "	158 "
Disznók	120 "	109 "	153 "

A vemhesség kezdete	A vemhesség vége			
	lovaknál	teheneknél	juh és kecskéknél	disznóknál
január 1	december 6	október 12	június 5	április 30
" 16	" 21	" 27	" 18	május 15
február 2	január 7	november 13	július 5	június 1
" 15	" 20	" 26	" 18	" 14
március 1	február 3	december 10	augusztus 1	" 28
" 17	" 19	" 26	" 17	július 14
április 1	március 6	január 10	szeptember 1	" 29
" 16	" 21	" 25	" 16	augusztus 15
május 1	április 5	február 9	október 1	" 28
" 16	" 20	" 24	" 16	szeptember 12
június 1	május 6	március 12	november 1	" 23
" 15	" 20	" 26	" 15	október 12
július 1	június 5	április 11	december 1	" 28
" 15	" 19	" 25	" 15	november 11
augusztus 1	július 6	május 12	január 1	" 28
" 17	" 22	" 28	" 17	december 14
szeptember 1	augusztus 6	június 12	február 1	" 29
" 16	" 21	" 27	" 16	január 13
október 1	szeptember 5	július 12	március 3	" 28
" 10	" 14	" 21	" 12	február 6
" 21	" 25	augusztus 1	" 24	" 18
november 1	október 6	" 12	április 3	" 28
" 15	" 20	" 26	" 17	március 14
december 3	november 7	szeptember 3	május 5	április 1
" 15	" 19	" 25	" 17	" 13
" 30	december 4	október 10	június 1	" 28

A kottlás tart a tyukoknál 19—24 napig, rendszeren 21 napig; a pulykánál 26—29 napig; a vadaknál 28—33 napig; récéknél (kacsánál) 28—32 napig és galamboknál 17—19 napig

A tenyésztésre legalkalmasabb életkor.

A csődör	4 - 16, évig	a kanca	5--14, évig	} Ha jó ivadékok elegendő számban lesznek utánuk tovább is
A bika	2-6,	a tehén	2-6	
A kan	1-4,	a koca	1-4	
A kos	2-6,	az anyajuh	2-6	

Növendékállatok szoptatási időtartama.

	Hónap
Ló- és szamárcsikók	3-6
Báránok	3-4
Malacok	2-2 ¹ / ₂
Borjúk	2 ¹ / ₂ -5 ¹ / ₂
Kecskegidák	2-2 ¹ / ₂

Alomszükséglet egy napra.

	Kilogramm
Lónak	2-3
Marhának (szárazlakarmányozásnál)	2 ¹ / ₂ 5 ¹ / ₂
" (zöld)	6-8
Juhnak	1 ¹ / ₁₀ -3 ³ / ₁₀
Sertésnek	1-2

Sószükséglet egy napra.

	Gramm
Lónak	20-30
Marhának	20-30
Juhnak	5-10
Sertésnek	5-10

Vizszükséglet egy napra.

	Liter
Lónak	24-30
Marhának	30-40
Juhnak	5-10
Sertésnek	5-10

A gazdasági termékek súlyvesztése az elraktározás ideje alatt.

9-12 hónap alatt a beszáradás következtében súlyából veszít

a buza és rozs	1-2% -ot
az árpa és zab	2-3 "
a hüvelyesek	2-5 "
a burgonya	8-10 "
a répa prizmában	6-10 "
a széna	8-10 "
a repce	6-8 "
a lófogu csöves tengeri	8-15 "
a közönséges magyar tengeri	7-11 "
az apró, keményszemű tengeri	5-7 "
100 kg. csöves tengeri, fajta szerint változóan, 75-90 kg. lemorzsoltt szemet ad.	

Vadász-naptár.

Az érvényes új törvény alapján összeállítva. — A sötét mezők a tilalmat jelentik.

Folyó szám	A vad neve	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
		1	Szarvas bika (Tehén állandóan tiltva)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	Dámvad (Tehén állandóan tiltva van)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	Zerge, mindkét nem	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	Ózbakk (őztehén csak külön miniszteri engedély alapján lehető)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	Nyul	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	Daru és tuzok	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	Siket- és nyirfajd mindkét nem	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	Fácán és császármadár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	Fogoly	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	Vadgalamb, fürj, gerle	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
11	Rucák, hattyu, vadliba	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
12	Szalonka, vízi szalonka, mindenféle más vízi vad, kivéve a lörvény 25. §-ában említetteket	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
13	Medve, vaddisznó, borz, farkas, vadmacska, görény és az összes ragadozó állatok	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
14	Mindenemű éneklő madár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

A nyulakra vonatkozó vadászati tilalom miniszteri rendelet szerint január 1-től szeptember 30-ig tart, mely intézkedés azonban ideiglenes jellegű.

Gazdasági teendők az év minden szakában.

Január. Ház körüli teendők. Az új cselédek szolgálatba lépnek: mindeniket megismertetjük a maga kötelességével. — A gazdaságunk körül szükséges faanyagot e hónapban haza hordatjuk. — A gazdasági eszközök, gépek javítását be kell fejezni. — A télire eltett zöldség- és főzelékfélét többször kell megvizsgálni, a romlottakat kiválogatni. A burgonyát meg kell tisztogatni a burgonyahajtásoktól.

A szántóföldön. A szántóföldekre ebben a hónapban trágyát hordatunk.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgosan kell keresni és pusztítani a hangya- és hernyó fészkeket. — A gyümölcsfákat mohától és más alkalmatlanságoktól tisztogatni kell. — Nemesítő- és oltógalyakat legjobb most beszerezni; azokat a használatig nedves pincébe tesszük el.

A szőlőben. A szőlőt is tanácsos trágyázni. Gondoskodni kell elegendő szőlőkarókról.

Zöldséges kert. A zöldséges kertben a trágyát szét kell teríteni. — A melegágyakat déltájban szellőztetni kell, éjjelre pedig befedni szalmával vagy gyékénnyel. — Korai salátát, cukorborsót, kalarábét, uborkát el lehet vetni.

Házi állatok. Az istállókat szorgosan kell szellőztetni. — Ha a tyukokat malátával, pörkölt zabbal etetjük, annál hamarabb kezdenek tojni.

Méhes. A köpüket melegen kell tartani; az egereket szorgalmasan irtani.

Február. Gyümölcs- és faiskola. A magról kelt fiatal fákat, ha az időjárás alkalmas, ki kell ültetni. — Némely gyümölcsmagvakat, például diót, mandulát igen jó e hónapban elvetni. A metszést idejekorán kell kezdeni, mielőtt még a tavaszi nedvkeringés beáll a fákban. — Nemesítő- és oltógalyak gyűjtését folytatjuk. — A fák minden

tisztátalanságtól megszabadítandók. — A fák környékét trágyázni kell.

Zöldséges kert. Az előbbi hónapokban kezdett munkákat folytatjuk. — A melegágyakat szaporítani kell. — Most lehet vetni: kelt, kalarábét, korai káposztát, fejes salátát, zellert sárgarépát, petrezselymet, parajt, paradicsomot, uborkát. Napos időben a melegágyakat szellőztetni kell.

A szőlőben. A trágya szétterítetik. — Enyhe időben lehet eszközölni a metszést, ha az még őszszel végre nem hajtattott volna. — Utakat, árkokat javítani, eső által elhordott földet pótolni kell.

A réten. Gondosan el kell egyengetni a vakondturásokat.

Házi állatokat. A szarvasmarhákat jól kell táplálni, hogy erőt gyűjtsenek a közelgő tavaszi munkához.

Méhes. A teendők ugyanazok, mint az előbbi hónapban.

Március. Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát meg kell kapálni és minden gáztól megtisztítani. — Gyümölcsmagvakat még mindig lehet elvetni s a kikelt palántákat elültetni. — Cseresznyefákat, pöszmétebokrokat igen jó e hónapban ültetni. Jókor nyíló fákön és bokrokon a galyak metszését még lehet eszközölni. — Az eddig meg nem trágyázott fákat most meg kell trágyázni. A gyümölcsösben a legfőbb teendők egyike a párosítás és hasítékba oltás, szóval a nemesítés.

Zöldséges kert. Száraz kóróktól, gáztól s minden tisztátalanságtól gondosan tisztogatni kell a kertet. — A zöldségágyakat meg kell ásni. — Az őszi ásatást föl kell frissíteni gereblyélés által. — Naposabb részeken vessünk korai burgonyát, kalarábét, kelt, salátát, hónapos retket, sárgarépát, petrezselymet stb. — Ahol számóca van, meg kell kapálni. — A melegágyak gondosan szellőztetendők.

A szőlőben. A fagyok elmúltával folytatni lehet a külső munkát. Magas fekségű szőlőkben, ha az időjárás megengedi s a metszés az előbbi hónapban már megtörtént, nyitni lehet.

Szántóföldek. Szántás, vetés, boronálás a fő munka. Köles, len és kender alá meg kell trágyázni a földet.

A réten. E hónapban tisztogatás legyen a munka.

Méhes. A méhek szép időben e hónapban már megkezdik a kijarást. Ügyeljünk, hogy a méheknek mindig elegendő táplálékuk legyen.

Április. Gyümölcs- és faiskola. Oltás és nemesítés. — A gyümölcsöst gyim-gyomtól giz-gasztól tisztogatni kell, Száraz időben locsoltassunk. — A még megmaradt hernyófészkeket most a főideje, hogy elpusztítsuk, szintugy a már petéikből kikelt apró hernyókat is. — Az őszi barackfákat megnyesni, ha ez már előbb meg nem történt. — Sövények ültetésére most van a legalkalmasabb idő.

A szőlőben. Legfőbb teendő, ha még meg nem történt volna, a nyitás és metszés. Most van az ideje a tőkék karózásának, ugyszintén a kötözésnek is. — Szőlőveszélyeket még most is lehet ültetni.

Zöldséges kert. Mindennemű zöldség- és főzelékneműeket lehet ültetni. — A melegágyakban kikelt palántákat kiültetjük a szabadba. — Száraz időben szorgalmasan öntöztetni kell a veteményeket. — Vakondokat, hangyákat és más férgeket pusztítani kell. — A melegágyak szorgosan szellőzendők.

Szántóföldek. A vetések bevégeztettek. — Ajánlatos a tavaszi vetéseket meghengereztetni.

A réten. E hónapban nem kell öntözni. — A kaszálónak hasznára válik, ha vasboronával felszaggatjuk.

Házi állatok. A baromfiak e hónapban költenek, az apró jószágokra tehát nagy gond fordítandó. — A

pulykafikat csak szép, napos időben kell szabadba eresztetni.

A méhek. e hónapban megkezdik a szorgalmas munkálkodásukat. — Tisztántartásukra ügyeljünk, ellenségeiket pusztítsuk,

Május. Gyümölcs- és faiskola. A maggal bevetett és fiatal fákkal beültetett ágyakat szorgalmasan öntözni kell. — Vadsarjakat le kell vagdosni, mert azok csak a fának termő erejét huzzák el. — Mihelyt a fák hajtani kezdenek, eszközölni kell a szemzés általi oltást és pedig először a körténél, almánál, azután a keménymagu gyümölcsfáknál. A szemzésre legalkalmasabb a szép reggeli idő. — A mult esztendőben szemzett fákról most már le lehet a kötéléket szedni. — A hernyókat és ártalmas férgeket folytonosan pusztítani kell.

A szőlőben. Első virágzás előtt meg kell történni az első kapálásnak. — Kapáláskor a földet jól fölforgassuk. — Kapálásra legjobb a száraz idő. — A cüdvékat ki kell gyomlálni.

Zöldséges kert. A késői vetemények magvait elvetjük. — A kertet szorgosan öntözni kell. — Még szorgalmasabban gyomlálni, tisztogatni minden gasztól. — Borsó, bab mellé karókat kell dugdosni. — A melegágyban levő dinnyepalántákat e hónap vége felé már ki lehet ültetni, ha az időjárás is kedvező. — A földi epret bőven kell öntözni.

Szántóföld. E hónapban már el lehet vetni a kölest, lent másodszor, a lóherét, mákot. — A káposztaültetés kezdődik. — A burgonyaföldeket meg kell kapálni.

Magtárakban. A gaponát szorgalmasan forgattassuk.

Méhes. A méhek rajzani kezdenek. — A rajokra vigyázi kell és befogni. — A kasokat a pókhálótól tisztogatni kell. — Ügyeljünk méheink nagy ellenségeire, az éjjeli lepkékre amelyeket tüzzel-vassal pusztítsunk.

Junius. Gyümölcs- és faiskola. Száraz időben a magágyakat és fiatal fákat szorgalmasan öntözzük. — A faiskolát tisztán kell tartani, gyomlálni és gyakran megkapálni. Jövő magvetés alá előre lehet ágyakat ásni. — A párosított fákról a kötéseket le kell szedni. — A fiatal fákat kössük karókhöz. — A vadágakat levagdossuk. — Fák tövétől a fűvet irtani kell. — A hernyókat pusztítsuk. — Vigyázzunk, hogy a verebek s más madarak a gyümölcsben ne garázdálkodjanak.

A szőlőben. E hónapban legelső teendő az ugynevezett törés, vagyis letördelése a fölösleges vesszőknek, ami legnagyobb elővigyázattal történjék. — Azután jön a szőlővesszőknek a karókhöz kötözése. — A barázdákat gyomlálni kell, hogy így elkészüljön a második kapálásra.

Zöldséges kert. Az őszi és téli szükségletre még mindig lehet teremtenie. — A főzelék-ágyakat kapálni és gyomlálni kell. — burgonyabokrokat, mihelytannyira növekedtek, feltőtjük. — A melegágyak ablakait és tetőit véglegesen el lehet távolítani. — A már használatra alkalmas zöldség- és főzelékneműeket főlsszedjük és vagy a magunk használatá a fordítjuk, vagy pedig eladjuk. — Az öntözés, kivált ha eső nem jár, mindennapi teendő.

Szántó föld. A lenvetést be kell végezni, s lehet még nedves földbe vetni árpát, kölest, lóherét, kerek-répát stb. — A dohányültetésre is most van a legkedvezőbb idő. — A burgonya és káposzta feltöltetik. — Az őszi vetés alá szánt ugarokat most ajánlatos felszántani.

A réten. Széna- és lóherekaszálásnak most van az ideje. — A lekaszálat forgatni kell, nehogy megfülledjen.

Az aratáshoz is készülni kell. — A szükséges eszközök rendbehozatnak és ha kell, kijavíttatnak.

Házi állatok. Vigyázni kell, hogy

a jószág ne legeljen nedves helyeken, mert könnyen felfuvódik. — A csikókat el kell választani a szopástól. — A kappanok is most heréltetnek.

Méhes. A méhes tisztántartására nagy gondunk legyen. — Tartsuk szem előtt a főntebbi utasításokat.

Julius. A ház körül. Cseresznye és meggy télire befőzetnek vagy aszaltatnak. — Apró uborkát, zöld babot és egyéb ilyenfélét szintén lehet már télire célszerűen elrakni.

Magtárakban a gabonát forgatni kell.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgalmasan kell gyomlálni és száraz időben öntözni. — A hernyók pusztíttatnak. — Jófajta gyümölcsmagok gondosan leszedetnek. — Egyes ágakat, melyek nagyon rakva vannak gyümölccsel, fől kell támogatni.

A szőlőben. E hónapban történik a második kapálás, mit a második kötözés követ. — A megtárgult karókat újra le kell verni.

Zöldséges kert. E hónapban főleg az öntözéssel és a gyomlálással kell foglalkozni. — Téli használatra szánt zöldség- és főzelékneműeket még mindig lehet vetni. — Az érett magvakat gondosan egybe kell gyűjteni. — Bab, hagyma, stb. kapálandók. — Az üres ágyakat újra fel kell ásni és beleültetni. — A dinnyeültvényeket feltöltjük és szorgalmasan öntözzük.

Szántó föld Az ugarföldek másodszor felszántatnak, trágyáztatnak és boronáltatnak. — Káposzta és dohány megkapáltatik. — Az érett kendert levágjuk és csomókba rakjuk. — Őszi és korai árpának, búzának és rozsnak aratása e hónapban kezdetét veszi.

Augusztus. A ház körül. Az érett gyümölcsök télire eltéttetnek, befőzetnek vagy aszaltatnak. — A gyűjtött magvakat osztályozni kell.

Magtárban a gabonát forgatattuk. **Gyümölcs- és faiskola.** A párosított és oltott galyakról le kell

szedni a kötést, ha ugyan ez már eddig is meg nem történt. — A vadhajtásokat a fákról le kell metszeni. — A gyümölcsmagvak gyűjtését folytatjuk, de csak jófajta és teljesen érett magvakat teszünk el. — Új ágyakat készítünk a gyümölcsmagvak elültetésére. — A hernyókat fészkektől együtt pusztítsuk. — A darazsfészkeket is irtanunk kell. — Az érett gyümölcsök gondosan leszedetnek. — A jövő évben ültetendő fák számára már most lehet gödröket ásni.

Zöldséges kert. A foglalkozás csaknem ugyanaz, mint az előbbi hónapban. A vetemények teljesen megért magvait gondosan össze kell szedni és eltenni. — A dinyaeket ajánlatos gyakran megforgatni, hogy így a nap melegétől minden oldalról érve, teljesen megérhessenek. — A különféle zöldségeket és veteményeket naponkint lehet fölszedni saját használatra vagy eladásra. — A veteményágyakat öntözni és gyomlálni kell.

Szántóföld. Főfoglalkozás az aratás és cséplés. Az ugarföldnek boronálását folytatjuk és harmadszor is felszánjuk. — A káposzta és répaföldeket óvni kell a hernyók pusztításától.

Házi állatok. A marhákat legelés végett a tarlóra hajtjuk, miáltal jó csomó takarmányt takarítunk meg.

Szeptember. A ház körül. A cséplést folytatjuk. — A télire szánt egészséges gyümölcsöket száraz, szellős helyen szalmára rakjuk el. — A gyümölcsök befőzése és aszalása folyton tart.

Gyümölcs- és faiskola. A faiskolától kell ásni és gondosan tisztogatni gyim gyomtól. — Az érett gyümölcsöket folyton szedjük. — A ősszel ültendő fák számára el kell készíteni a gödröket. — A bőrmagu gyümölcsfákat e hó vége felé már át lehet ültetni. — Az alma- és körtemagok vetése Szent Mihálynapkor kezdődik. — A moh-

tól is tisztogatni kell a fákat; körülöttük a földet fölászni és locsolni.

A szőlőben. E hónapban van a harmadik, az ugynevezett érés alá való kapálás. — A fölösleges leveleket a tőkéről le kell szaggatni, különösen azokat, melyek a fürtöktől elvonják a nap melegét; de ezt a munkát ahhoz értő ember végezze. — Ilyenkor kell megjelölni a terméketlen tőkét, hogy azok helyére szüret után másokat ültessünk.

Zöldséges kert. Az úrcs ágyakat fel kell ásni és trágyázni. A gyökérféléknek néhány nappal, mielőtt azokat a földből kiszedjük, zöldsüküket le lehet vágni és állataink táplálására fordítani. — Az érett hüvelyes veteményeket is leszedjük és eltezzük télire. — Az ágyakat, melyek télen át palántával beültetve maradnak, még egyszer ki kell gyomlálni, az egymáshoz közel lévő palántákat ritkítani.

Szántóföld. A zab, búkköny, dorsó, lencse és köles aratása folyton tart. — Vetés alá szántunk. Buzát, rozsot és őszi árpát vetünk. — A burgonyát e hónapban fölszedjük.

Házi állatok. A juhokat fürösztetni és nyírni kell. — A hizlalásra szánt sertések most már ólba fogatnak. — Ködös időben a marhát nem kell az istállóból kiereszteni.

Méhes. A méhek sejtjeit e hó vége felé már föl lehet metszeni.

Október. A ház körül. Folytatjuk a gyümölcselrakást és aszalást. — A kutakat meg kell tisztítani az iszaptól. — Sárgarépa és petrezselyem a pincében homokba rakatnak. — A cséplés szorgalmasan folyik. — Len és kender megtörölik és gerebélyeztetik.

Gyümölcs- és faiskola. A gyümölcsmagvakat az elkészített ágyakba elültetjük.

— Tavasszal vetendő gyümölcsmagvakat most elkészítjük. — A pöszméte bokrokat, ha már leveleiket elhullatták, föl lehet szedni és átültetni. — A fák töve körül a

föld felásatik s lehet már trágyázni is. — A fiatal fákat, melyeket a fagytól féltünk, be kell kötözni, szalmával, gyékényel, ronggyal, stb. — Jó a fák derekát és vastagabb ágait bemeszelni, miáltal sok ellenségtől szabadítjuk meg; hernyóktól, mohtól, nyulak rágásától stb.

A szőlőben E hónapban főfoglalkozás a szüret. — A szüretet, amennyire lehet, az időjáráshoz kell alkalmazni; legjobb száraz időben. — A szőlőfürtöket tisztán kell leszedni, holmi gaz, tisztátalanság ne kerüljön a puttonyba. — Szüret után a gyenge hegyvesszőket és leveleiket le kell szedni s hazavinni, hol juhoknak, kecskéknak kedvenc tápláléka lesz.

Zöldséges kert. A még eddig föl nem szedett gyökérféléket, fejes káposztát stb. most már föl kell szedni s elrakni télire. Kedvező időjárás alkalmával lehet vetni korai répát, petrezselymet, salátát, spenótot, hagymát stb. Az üres ágyakat, még mielőtt a fagy beállana, jól mélyen föl kell ásni, a megtrágyázandókat megtrágyázni. — A veteményekre az őszi ásás és trágyázás igen jó hatással van.

Szántóföld. Az őszi vetést folytatjuk. — A tavaszi vetés alá szánt földet megforgatjuk. — A még kúnn levő termények betakarítanak. — Trágyát hordunk a földekre.

Méhes. A méhek most már téli pihenőre készülnek. Ezt elő kell segíteni, a kasokat kívülről sárral betapasztani, hogy azokhoz semmiféle méhellenség ne férhessen.

November. A ház körül. A télire elrakott zöldség- és gyökérféléket meg kell szellőztetni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Betakarítjuk a télire való tűzifát. — A csűrökben folytatjuk a cséplést, ha ugyan még nem volt a befejezve

Gyümölcs- és faiskola. A főteendő e hónapban a tisztogatás. — Nagy időben mostantól kezdve foly-

ton lehet takarítani; a november és decemberben párosított fák sokkal korábban és bujábban hajtanak ki, mint az előbb vagy utóbb párosítottak. Ha még nem volnának, most meg kell ásni a gödröket a tavasszal elültetendő fák számára.

A szőlőben. Miután a szüret véget ért, a karók felszedetnek. — Ha szükségesnek mutatkozik, most kell a szőlőt megtrágyázni. Hidegebb éghajlat alatt idejekorán be kell földni a szőlőket, még mielőtt a fagyok beköszöntենek. Melegebb éghajlat alatt a szőlőket nem szükséges beföldni.

Zöldséges kert. A mi munkát a múlt hónapban el nem végeztünk, azt most kell teljesíteni. — A kertben szorgalmasan kell ágyakat ásni és a földeket megforgatni. — A melegágyakba most lehet vetni salátát, hónapos retekét és más eféléket.

Szántóföld: Az őszi vetés bevégeztetik. — Folytatjuk a fölforgatást és trágyázást.

Házi állatok. A szarvasmarhákat nem szabad többé kiereszteni az istállóból.

Méhes. A méhkasokat, ha nagyon hideg idő jár, be kell földni, hogy a méhek a hideg ellen védve legyenek.

December. A ház körül. Cséplés, lentörés, tilolás, tollfosztás és kukoricamorzsolás képezik a főteendőket. — A télire eltett gyümölcsöket gyakorta meg kell tekinteni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Szintugy a zöldségféléknél is.

Gyümölcs- és faiskola, zöldséges szántóföld. A teendőök ugyanazok, melyek az előbbi hónapban.

A szőlőben folytatjuk a döntést és trágyázást.

Az istállót melegen kell tartani, de néha szellőztetni. Tisztaságra ügyeljünk.

Az erdélyi, bánáti, máramarosi és körösvidéki vásárok jegyzéke.

Ha valamely vásár ünnepnapra, esetleg vasárnapra esik, akkor az a rákövetkező napon tartatik meg.

Aknasugatag—Ocna Șuga-
țag (Máramaros vm.), ápr. 24.
és okt. 26. napját magába
fogaló hétfőn és kedden.

Alunor—Alămor (Alsó
Fehér vm.), márc. 5., szept.
4. Kirakóvásár előtt egy
napi állatvásár.

Acsil—Alcil (Arad vm.),
április 24, július 11, okt. 26.
Ha ezen napok nem hétfőre
esnek, úgy ezen határnapokat
megelőző hétfői napon.

Alibunár—Alibunar pün-
köst és Mária mennybeme-
netele napján, ónapjár szerint.

Aloszopor—Soporul de Jos
(Szilagy vm.), gyertyaszentele
utáni első csütörtökön; Péter
és Pál, Szent Mihály napján,
Advent utáni csütörtökön.

Atvinc—Vințul de Jos (Alsó
Fehér vm.), jun. 24, nov. 25.
Kirakóvásár előtt 2 napi állatv.

Arad—Arad, Judica vagy
fekete vasárnapot megelőző,
péntektől június 29. nap után
következő pént. megelő. és nov.
5 napi tartalommal és pedig
a megjelölt pénteki és szombati
napokon kizárólag állat-
vásárok, vasárnap, hétfő, keddi
napon kirakóvásár.

Aranyosmedgyes—Medișa
(Szatmár vm.) fehér vasárnap
hetében; nagyhetben; áldozó-
csütörtök, jun. 24, aug. 8, nov.
5. és dec. 24. hetében kedd,
szerda és csütörtökön. Ha e
napok ünnepre esnek, a meg-
előző hét napjain.

Árpás—Arpașteu, július 6,
október 11.

Avaslekenca—Lechnița
(Sátmár), márc. 1. és jul. 6-át
magába foglaló hetek hétfő
napján.

Avasujváros—Orașul nou
(Szatmár vm.) márc. 11-ét,
május 1-ét, június 18-át, aug.
15-ét, okt. 25-ét magabafoglaló
hétben hétfőn és kedden. Első
nap állatvásár.

Avasfelsőfala—Negrești
(Szatmár vm.), a márc. 19-ét
megelőző és szept. 8. után
következő hétfőn.

Balázsfalva—Blaj, virág-
vasárnapot megelőző szombat,
jul. 2, dec. 6. Kirakóvásár
2 nap, előtte 3 nappal állatv.

Balinc—Balinț (Krassó-
Szörény vm.), ápr. és szept.
első csütörtökjén kirakó és
állatvásár. Jun. és dec. 1.
csütörtökjén állatvásár.

Bánffyhungad—Huedin,
jan. 25, husvét és pünköst
előtti kedd, jul. 26, szept. 21,
nov. 25, hushagyó kedden és
karácsony előtti kedden egy
nappal előbb állatvásár. Ked-
den helivásár.

Bavanis'e (Temes m.), febr.
28, máj. 21, okt. 26, nov. 20.

Beél—Belin (Bihar m.),
április 1, június 1, szept. 1-ét
magába foglaló 1. és 3-ik he-
tében állatvásár és szerdán
kirakóvásár.

Belényes—Beiuș (Beled),
febr. 18. és 19, máj. 5 és 6,
aug. 4 és 5, nov. 10 és 11.
hetében csütörtökön és pént.

Bél—Beliu (Bihar m.) márc.
1, jun. 1, szept. 1 és okt. 1.
magukban foglaló hetek ked-
jén és szerdáján.

Béltek—Belchiugul Codru-
lui, lásd Kraszna-Béltek.

Berek—Brețcu, jan. 25,
aug. 7, szept. 26.

Berzászka—Bărzasca
(Krassó-Szörény m.), május
26—27, jul. 25—26, okt. 6—7,
november 7—8.

Berzova (Arad m.), márc.
21, jul. 6, okt. 26. napját meg-
előző hétfőn.

Beszterce—Bistrița, ham-
vazó szerda utáni vasárnap,
hétfőn és kedden országos
állatvásár, május 17 és 18.
Bertalan nap után és Katalin
nap előtt szerdán, marhavásár
3 nappal előbb.

Bácsi, ápr. 21, szept. 15.
Bethlen—Beclan, április
5—6. pünköst utáni vasárnap
és hétfő, Kisasszony-nap előtt
és Katalin-nap utáni vasárnap
és hétfőn első nap állatvásár.

Bihardioszeg—Diosig, már-
cius 3, május 1, szeptember
2, december második hetében,
mindig szerdán és csütörtökön
úgy az állat-, mint a kirakó-
vásár.

Bikszád—Bicsad, (Szatmár
megye), július 12, augusztus
25, szeptember 19.

Bitak—Bileag, március 22.

Billéd—Biled, (Torontál-m.)
március 26, június 15, októ-
ber 8, vasárnap vagy meg-
előző vasárnapon.

Boksánbánya—Boeșamou-
tană, Sz. Péter, Feketevasár-
nap előtti szombatokon, szept.
1 után, Szt. Nepomuk napján.

Bolkács—Bălcaciu, márc.
15, 16, 17, 18, november 6,
8, 8, 9, utolsó nap kirakóvásár.

Bonchida—Bonțida, Laetare
utáni nap, június 30 és okt.
21, megelőző egy nap állat-
vásár.

Borgóprund—Borgoprund,
április 14, marhavásár 2 nap-
pal előbb, okt. 30, a marha-
vásár 3 nappal előbb.

Borosjenő—Ineu, Sz. János
napja, Sz. Illés hete és Pa-
raszkeva előtti vasárnapon ó
napjár szerint.

Borsa—Borșa, (Márama-
ros vm.), június 1, szeptem-
ber 13, magukban foglaló
hetek hétfői napján és azon-
kívül minden év április 15 és
december 1-ét magába fog-
laló hét hétfőjén állatvásár.

Borsa—Borșa Cojana (Ko-
lozs vm.), február 24, május
6, október 4, megelőző 1 nap
állatvásár.

Bozovics—Bozovicia, ja-
nuár és április első keddjén,
áldozócsütörtök előtti kedden,
október elseje utáni kedden.

Borossebes—Şebiş, új naptár szerint ápr. hóban György, szept. Mihály napot magába foglaló héten minden szerdán, ó-naptár szerint dec. Szt. Mihály hetében szerdán. Kirakó és állatvásár egy napon.

Borzás—Bozias, okt. 24.

Brad—Brad (Hunyad vm.), március, június, szeptember és december hónapok 3 csütörtökén, kirakó és állatvásár egy napon.

Brassó—Braşov (Brassó vm.), április második hetének szerda napján állatvásár, egy héttel Urnap után hétfőn, kedden és szerdán állatvásár, Lukács után csütörtökön kirakóvásár, a marhavásár a megelőző hétfőn, kedden és szerdán. A Lukácsnap marhavásár napjain egyszersmind 3 napig tartó országos nyers-termény-, gabona- és velőmagvásár. Csütörtökön és pénteken helivásár, előző nap állatfelhajtással. Minden 3. hétfőn szept. hóban luxuslővásár. Más értesülés szerint augusztus 16-án, ha ez ünnep, akkor az előző napon luxuslővásár.

Butyin—Buteni (Arad vm.) ó-naptár szerint Gyertyaszentelő, Urnap, Szent János fejvétel és Karácsony első hetén a vásárok a határnapokhoz legközelebb eső hétfőn tartanak.

Butyin—Butin (Temes vm.) április 24, június 24, október 15, november 30. Ha e határnapokra róm. kath. vagy ó-hit sátoros ünnep esik, egy héttel később.

Buza—Buza (Szolnok-Deboka vm.), január 10 és 11, április 22 és 23, július 28, október 26 kirakodó- és állatvásár ó-naptár szerint, nagybőjtben minden szerdán marhavásár.

Buziás—Buzias, jan. 23, április 24, jul. 25, okt. 1.

Csákova—Ciacova (Temes vm.), nagybőjt közepette; június 29, augusztus 15, Szent Mihály, Szent Márton napja.

Csetád—Cetad, március 12, május 1, október 15.

Csege—Ceghe, Kirakóvásár hushagyó kedden, pünköst harmadik napján.

Cséffa—Cefa, ápr., aug. és dec. hó első csüt. után.

Cserjános, április, június, szeptember 20.

Csermő—Cermeiu, (Arad vm.) virágvasárnap, Péter és Pál utáni vasárnap, Demeter nap utáni vasárnap.

Czege—Ţaga, hushagyó kedden és pünköst 3. napján.

Czikmántor—Ţicmandru, március 31-től április 2-ig, szeptember 14—26, december 28—30.

Deés—Dej, március 1, június 1, aug. István király-nap előtti héten és december 13, m. fogl. hetekben kedden és szerdán, kedd helivásár (barom), péntek csak kirakó.

Delta—Deta, márc. 25, jul. 15, szept. 12, nov. 30.

Déva—Deva, jun. 14, máj. 13, aug. 3, okt. 30, megelőző 3 napon át állatvásár.

Dézna—Dezna (Arad vm.), március 19, május 14, szept. 10. Ünnepnap esetén a megelőző hétfőn.

Dicsőszentmárton—Dicioşanmárton, márc. 1, máj. 1, jul. 24, okt. 15, megelőző 3 napon át baromvásár.

Ditró—Ditrau, január 31, febr. 1—2, április 28—29—30, július 14—15—16, november 22—23—24.

Dobra—Dobra, (Hunyad vm.) szept. 21, nov. 8.

Dognácska—Dognecea (Krassószörény vm.) szept. 8.

Dragomér—Dragomireşti, vizkereszt előtt, Péter és Pál után, Szent Mihály után eső hétfői napokon. Hetiv. hétfőn.

Drág—Drag (Kolozs vm.), husvét előtti nagycsütörtökön, a júliusi és augusztusi vásárokat megelőzőleg 2—2 nap, a többi előtt 1 nap állatvásár, jul. 6, augusztus 18, nov. 7.

Dragus—Drăguş, február 27—28, július 21 állatvásár.

Egeres—Aghires, febr. 1, május 3, augusztus 1, nov. 3.

Egerhát—Arghihat, január 1—2, gör. kath. husvét megelőző szerda és csütörtök, július 31, augusztus 1. Gör. kath. kisboldogasszony (kisasszony) napján és előtte való napon. Első napon állatvásár.

Egeres—Igriş, augusztus 28 előtti vasárnap.

Előpatak—Válcel, aug. 17, 18, 19.

Egerszeg—Cornăţel, márc. 31, ápr. 1, aug. 1—2.

Erdőd—Arded (Szatmár vm.) febr. 2 után, husvét előtt, pünköst előtt, jul. 2, szept. 14, nov. 1, dec. 16 utáni csüt.

Érmihályfalva—Mihályfalău (Bihar vm.), március 14, jun. 27, szept. 6, dec. 12, az állatvásár a kirakóvásárt megelőző napon tartatik.

Erzsébetváros—Ibaşfalău, jan. 27. Gyümölcsoltó boldogasszony utáni nap; Áldozó csütörtök utáni nap, július 5, szept. 21, november 20, megelőző 3 nap marhavásár.

Erdőszáda—Ardusat, március és június első hetében, augusztus harmadik és nov. második hetében levő pénteken; helivásár péntek.

Erendréd—Andrid, ápr. 10, okt. 15, s ha ezek nem keddre esnek, akkor következő kedd.

Étyek, május 8—10, szept. 9—10. napokat magába foglaló hét szerda és csütörtökön.

Étesd—Aleşd, márciusban Mátyás nap utáni szerdán és csütörtökön: június havában Alajos nap előtti héten, csütörtökön és pénteken; szept. havában Máté nap hetében csütörtökön és pénteken; dec. havában Luca hetében csütörtöki és pénteki napokon és pedig az állatvásárral, a vásár első napján szarvasmarha és ló, a vásár második napján sertés-, juh- és kecskevásár.

Facsád—Făget, Keresztelő Szent János, Szent Tódor, Virágvasárnap, Szent Péter, Szent Mária, Szent Duru és Szent Miklós előtti 4. napon.

Farkaslaka—Lupeni, május 8, augusztus 19, november 12. A kirakóvásárt megelőző 2 napon állatvásár.

Feketehalom—Codlea, április 25, szeptember 30, megelőzőleg egy-egy nap állatv.

Feketetót—Tăut, jan. 25. előtti hétfőn, április 5, július 15 és okt. 16 napjait követő hétfőn kirakó és állatvásárok.

Felkenyér—Vinerea, husvét utáni péntek és dec. 28.

Felmér—Felmer, ápr. 1—2, szept. 1—2 állatv.

Felsőbajom—Boian, április 1, augusztus 1, ezt megelőző 3 nap állatvásár.

Felsőbánya—Baia-spie, jan. Vizkereszt m. fogl. héten, Ker. járó héten, jul. Apost. oszlása és okt. Szent Ferenc nap hetében hétfőn és kedden.

Felsőszáláspatak—Sălășul de Sus, május 5, október 11.

Felsővisó és Középvíró—Vișeu de Sus (Vișeu Mijlocie). (Máramaros vm.) gör. kath. Szent György, Szent Illés és Szent Demeter napokat követő hétfő és kedd, márc. 5, szept. 10 állatvásár.

Felvinc—Vinful de Sus, „Oculi” vasárnap utáni hétfőn: márc. 20, jun. 8, aug. 24 és nov. 19. Megelőző 3 napon át marhavásár.

Feltót—Tanfi, április harmadik és szept. első hétfőjén. Kirakó- és állatv. egy napon.

Ferenchalom—Feren dia (Torontál vm.), március 1. szomb., augusztus 16 követő szombaton.

Fogaras—Făgăraș, Pünköst utáni csütörtök, szept. 9, dec. 6. Minden vásár négy napig tart, az illető napot megelőzőleg két nap baromvásár.

Gátalja—Gătaia, jan. 20, ápr. 20, jul. 20, nov. 20.

Gernyeszeg—Gârnești, január 14, máj. 15, aug. 16, nov. 19. Megelőző 3 nap állatvásár.

Gerend—Grind, július 26, október 7.

Görcsöny—Gârceeni (Szilágy vm.), márc. 19, jun. 24, szept. 21, nov. 25.

Gyálu—Gilău, július 24, dec. 11.

Gyamata (Temes megye) január 16, április 20, július október 20.

Gyéres—Ghiriș, február 3, jul. 8, okt. 21.

Gyimesalsólok—Lunca de Jos, márc. 30—31, okt. 29—30 és következő napokon kirakóvásár.

Gyulafehérvár—Alba Iulia, a husvét előtti kedden, július 26, szeptember 30, december 17. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Kedden és szombaton helivásár.

Gyorok—Gioroc, márc. 15, szeptember 29, vasárnapi napon, Kirakó- és állatvásár egy napon.

Hadad—Hodod, ujév 2-ik hetében, Gerg., Áld. csüt., Szt. László, Mária Magd. és Demeter hetében hétfőn és kedden, eiső nap állatvásár.

Hagymáslápos—Lăpușel, Gyömölcsoltó boldogasszony és Szent Miklós napokon.

Halmi Halmeu (Szatmár megye), január 1, március 1, április 24 és pünköst előtti hétfőn és kedden; s azokon a hetek hétfőjén és keddjén, melyek magukban foglalják jul. 13, aug. 14 és nov. 30-at.

Hátšzeg—Hafeg, febr. 15, aug. 28, Gyertyaszentelő boldogasszony, illetve Nagyboldogasszony napja, febr. 15. megelőző 3 napon baromv., aug. 22—24 juh., aug. 25—27 szarvasmarhavásár, hétfőn helivásár állatfelhajtással.

Havasmező—Poienile, ó-pünköst, Ó-Illes előtt egy héttel hétfőn és kedden, október 13-át megelőző hét hétfőjén és keddjén, azon esetben, ha október 13 vasárnapra esik, úgy ugyanazon hét hétfő és kedd napján. Vasárnap csak kirakóvásár.

Héjjasfalva—Hașfalău, március 28 és december 2. Megelőző napon állatvásár.

Homoród—Homorod, március 15—17, jul. 4—6, nov. 15—17 állatvásár, termény és házi iparcikkokkal.

Hosszufalu—Satu-lung, Hamvazó szerda utáni, Áldozócsüt. utáni, jul. K. Sz. János utáni és szept. Szent Ker. felmagaszt. utáni péntek.

Jakabfalva—Iacobenii, ápr. 22—24, okt. 26—28, két nappal előbb állatvásár.

Jaszenova (Temes megye), május 21, szept. 11.

Józseffalva, április 15, jun. 20, szept. 29. vasárnap és hétfő.

Kacza—Cața, május 7, szeptember 16, megelőzőleg egy nap állatvásár.

Kákófalva—Cacova, Szent György, Mihály, Mária el. csütörtökön.

Kakova—Cacova, (Krassó-Szörény m.), máj. 1—2, nov. 2.

Kal—Cal, január 19—22, máj. 22—25, okt. 1—4.

Kapnikbánya—Capnic, Szt. József és Szt. Mihály napján kirakóvásár, helivásár szomb. *Kányád—Uliașul*, ápr. 4, 5, 6, 7, augusztus 14, 15, 16, 17, november 4, 5, 6, 7, utolsó nap kirakóvásár. Juhv. ápr. 3, nov. 3.

Kápolnás—Căpălnaș, máj. 6, márc. 22, jul. 7, szept. 29, nov. 21.

Kápolnásfalva—Căpălnița, jun. 28, a kirakóvásárt megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kápolnokmonostor—Capolnic Mănăștur, febr. 26, jun. 1, aug. 26 és december 6-át magába foglaló hét keddjén állatvásár, szerdáján kirakóv.

Károlyfalva (Temes megye) márc. 19, 20, 21, jun. 10, 11, 12, szept. 20, 21, 22, nov. 7, 8, 9. Ha a vásár első napja nem csütörtöki napra esik, akkor az illető vásár mindig a halánapot követő csütört. naptól kezdve lesz tartandó. Állatvásár az első két napon, kirakóvásár az utolsó napon.

Kecel—Căfel, máj. 27, jun. 27, szept. 1.

Kendilóna—Lona, jan. 23, május 24.

Kékes—Cheuchiș, (Szolnok-Doboka m.), április 6, október 30.

Kémer—Camăr, máj. második hetében hétfő és kedd, november 1-et megelőző hétfő és kedd.

Keresd—Criș, január 16.

Keresztes—Cristiș, május 29, szept. 12.

Kézdivásárhely—Târgul-săcuiesc, január 3 és május 2 után hétfőn, Simon Juda napján. Megelőzőleg 3 nap állatvásár.

Királyfalva (Temes megye) július 7, nov. 17.

Kisjenő—Chișinău (Arad vm.), Szentgyörgy (ápr. 24.) előtti szombaton és vasárnap, szept. 29-ét megelőző szomb. és vasárnap és december első helének szomb. és vasárnapján. Szombaton állatvásár, vasárnap kirakóvásár. Jul. 2-át megelőző hétfőn és kedden állatvásár. Kedden helivásár állatfelhajtással.

Kibéd—Chibed. febr. 16, május 19, december 2. Megelőző 3 nap állatvásár.

Királydaróc—Crai-daroff, február 2, április 9, május 28, július 23, szeptember 9, nov. 12, dec. 24, hetivásár, csüt. állatvásárral.

Kiskapus—Copsa-mică, (Nagyküüllő m.), ápr. 21—22 juhvásár, 25—27 állatvásár, 28-án kirakóvásár, aug. 21—22 állatvásár, 23-án kirakóvásár.

Kisselyk—Șeica-mică, június 24, november 11, az utóbbit megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kiszetó (Temes m.), június 18, október 15.

Kolozs—Cojocna, február 10, husvét utáni szerdán, november 5. Hétfőn hetivásár.

Kolozsvár—Cluj, jan. 10, márc. 12, jun. 13, szept. 1, nov. 2, máj. 5. juhvásár.

Koltó—Coltău, jan. 6, ápr. 24, jun. 24, szept. 29.

Korond—Corund, jan. 18, máj. 13, jul. 4, aug. 25.

Körödszentmárton—Coroii Sânt-Mărtin, márc. 15, aug. 1, okt. 30.

Koruja, máj. 19—20, szeptember 8—9.

Komlód Comlod (Bánát), március 5, július 15, szept. első vasárnapján.

Kovászna—Covasna, febr. 11, máj. 2, jul. 22, nov. 11.

Köboldogfalva—Sânta Maria de Piatră, jan. 12, husvét után 4 nap.

Körösbánya—Baia de Criș, március, június, szeptember és december hó 3. szerdáján.

Köröspatak—Crișeni, Mátyás nap, jun. 16, okt. 4.

Krassóvár—Crașova, (Krassó-Szörény v.), ápr. 23—24, első nap állatvásár, jun. 28—29, aug. 14—16 csak kirakóvásár.

Krassó—Crassău, (Szt. márc. m.), máj. 2, jul. 2, szept. első és nov. második kedden.

Kraszna—Crasna, jan. hóban eső harmadik hétfő és kedd, április, július és október hónapokban eső 2-ik hétfőn és kedden.

Krasznbélték—Belchiugul Codruului, febr. 10, március 31, május 19, július 21, szept. 22, november 10, dec. 22.

Kurtya—Curtea (Krassó-Szörény m.), jun. 2, szept. 26.

Lajosfalva—Cârlibaba nouă jan. 25, máj. 25, Kereszt felm.

Lekence—Lechința, (Szt. márc. m.), március 1, július 6.

Lekence—Lechința, (Beszterce-Naszód m.), márc. 1—2, április 25—26, június 1, szept. 20—21. Marhavásár 2 nappal előbb.

Lippa—Lipova, Szt. György Szent Illés, Kisasszony és Szt. Mihályt előző vasárnap. Megelőző pénteken és szombaton állatvásár.

Lövete—Lueta, január 13, 14, 15, ápr. 3, 4, 5, jul. 30, 31, aug. 1, okt. 13, 14, 15. Utolsó napokon kirakóvásár.

Lugos—Lugoj, február 10, május 10, július 2—4 és okt. 21. — Megelőzőleg péntek, szombat és vasárnap.

Lupsa—Lupșa, január 14, május 4, szeptember 19, megelőzőleg 3 nap marhavásár.

Magyarláros—Lăpușul, január 18—19, május 13—14, jul. 6—7, szeptember 26—27, első nap állatvásár.

Magyarnemes—Nimigea ungurească, jan. 15, május 4, augusztus 14, november 13.

Máramarossziget—Șighet, hetivásár kedd és péntek állatvásárral; bőjt első hétfő és kedd napjain, ónaplár szerinti pünköst hétfő és kedd, Illés-napok magába foglaló hét hétfő és kedd napjain, ha pedig Illés vasárnapra esik, a következő hét hétfőjén és keddjén, október 13-át magába foglaló hét hétfőjén és keddjén, ha október 15 vasárnapra esik, a következő hét ugyanazon napjain, december 2 ik felének első hétfőjén és keddjén. Ezen hétfő és keddi napok csupán a marhavásárokról vonatkoznak, kirakóvásárok mindenkor az egész vasári héten tartanak. Szeptember 1—2 napjain kirakó és marhavásár tartatik olyformán, hogy ha a fenti napok valamelyike vasárnapra, vagy római, illetve gör. kath. ünnepre esnek, a vásár a vasárnapot, v. ünnepet követő napokon tartatik. Minden év november 5—6 napjain kirakó és állatvásár.

Magyarszentpál—Sânpaul (Kolozs m.), július 28.

Mária-Radna—Maria-Radna, áldozócsütörtök és ónaplár szerint október 6-át megelőző pénteken kirakó és állatvásár egy napon.

Margitta—Mărghita, jan. 6, április 24, július 15, szept. 14, nov. 5-ét magában foglaló hetek szerdáján és csütörtökjén állatvásár, pénteken kirakóvásár, az első két napon mindenkor állatvásár, a harmadik napon kirakóvásár.

Marosvásárhely—Târgul-Mureș, orsz. állatvásár jan. 13, 14, 15, 16, virágvasárnap előtti hétfő, kedd, szerda és csütörtökön. Urnap után való péntek, szombat, vasárnap és hétfő, aug. 31, szept. 1, 2, 3, november 7, 8, 9, 10. Országos kirakóvásár: január 17, virágvasárnap előtti péntek, Urnap utáni kedden, szeptember 4 és november 11.

Marosvécs—Brancovenesti, július 2.

Mehádia—Mehadia, jan. 22, április 6, július 11, okt. 16.

Mercifalva—Carani (Temes m.), április 20, augusztus 10.

Mezőbozón—Budiul de Cămpie, az ónaplár szerinti pünkösti ünnepek után következő napon. Megelőző 3 nap állatvásár.

Mezőtelegd—Tileagd, ápr. harmadik és december első szerdáján kirakó és állatv.

Misztótfalu—Tăuții de Jos, (Szt. márc. megye) máj. 3. és nov. 25. magába foglaló hetek hétfői és keddi napjain, első nap állatvásár.

Módos—Modos, márc. 25, jun. 26, szept. 1, okt. 26-át megelőző vasárnapokon.

Moror Minor, (Beszterce-Naszód vm) május 31, szept. 27. vásártér hiánya miatt betiltatott.

Monora—Mărarede, jun. 5, okt. 28. Egy nappal előbb állatvásár.

Monestor—Mănăștur, február 26-át tartalmazó hét keddjén, június 1, augusztus 26, december 6. Kedden heti v.

Moravica (Temes m.), ápr. és okt. hónapok első vasárnapján.

Móricföld—Morifeid, febr. máj., aug., nov. 3—4.

Nádas—Naiășul șasesc. febr. 5, ápr. 28, okt. 30. (ün-
nep eselén a következő nap.

Nagybánya — Baia-Mare,
Oculi vasárnap után, Urnap
után, augusztus Sz. István
után és nov. Márton nap után,
mindig hétfőn és kedden,
minden év január 3-ik vásár-
napját követő hétfőn állatv.,
kedden és szerdán kirakóv.

Nagybaromlak—Motșdorf
márc. 16, pünköst után har-
madik nap, nov. 2.

Nagybárd—Borodul-mare,
(Biharmegye) Gergely nap
(márc. 12) utáni hétfőn, Péter
és Pál napját magában fog-
laló hét hétfőjén, Boldogasz-
zony napját (aug. 15) és
Márton napját (nov. 11.) ma-
gában foglaló hetek hétfői
napján kirakó és állatvásár.

*Nagybočskó—Bâcșăul-
mare,* hetivásár szerdán és
pedig kirakóvásár sertésfel-
hajlással.

*Nagyborosnyó—Boroșneul
mare,* febr. 16, máj. 15, aug.
25, nov. 19, ha ünnep, a kö-
vetkező napon.

Nagydisznód — Cignadie,
jun. 30, aug. 29.

Nagyenyed—Aind, jan. 25,
máj. 8, aug. 19, okt. 16, három
nappal előbb állatvásár. Éven-
kint május 1-től 7 napon át
juhvásár.

Nagyfalu—Nașfalău (Szi-
lágymegye), Vízkereszt utáni
héten, szerdán és csütörtökön,
márciusi böjt közepének he-
tében, Szent György napot
(április 22) magában foglaló
héten, július harmadik heté-
ben, szept. harmadik hetében,
november második hetében,
valamennyi vásár a megjelölt
hetek szerda és csütörtök
napján tartatik.

Nagyhalmagy — Hălmaġiu,
nagyböjt első hetében, virág-
vasárnap előtti héten, Péter
és Pál hetében, Kisasszony
és Borbála napokat magába
foglaló heteken, minden szom-
baton kirakó- és állatvásár.

Nagyida—Inda-mare orsz.
kirakóvásár máj. 21, jul. 24,
szept. 12, okt. 16, dec. 22.

Nagyilonda—Ilonda-mare,
febr. 9—10. máj. 1—2, okt.
15—16. Első nap állatvásár,
második nap kirakóvásár.

Nagykapus — Copșa-mare,
aug. 24, 21—22-én állatvásár.

Nagykomlós—Comloș,
márc. 5, jun. 15, szept. 1.

Nagykároly—Careii-mare,
hétfő és péntek általános,
február 4, április 15, június
3, július 1, szeptember 16,
november 5, december 9-ét
m. fogl. hetekben hétfőn.

Nagylak—Nădlac, ápr. 24
és szeptember 29-ét magában
fogl. hetekben, mindig szom-
bat és vasárnap. A január
6-ika után következő legkö-
zelebbi, valamint július hó
2-ik szombatján és vasárnap.

*Nagymajtény—Moftinul
mare,* febr. 5, ápr. 16, máj.
15, jul. 10, szept. 18, nov. 6,
dec. 11.

Nagypalád (Szatmármegye)
febr. 14, máj. 9, aug. 1, okt.
24. Ha e napok ünnepre es-
nek, az előtte való hétfőn

*Nagysármás — Șarmașul-
mare* (Kolozm.), január 17,
ápr. 20, okt. 10, megelőzőleg
2 napon állatvásár.

*Nagysomkut — Somcuta-
mare,* Oculi vasárnap előtti
szerda és csütörtök, Urnap
előtti szerda és Urnap, aug.
20, nov. 11 előtti szerda és
csütörtök; első nap állatv.

Nagyszalonta—Salonta, a
febr. 15, ápr. 15, jul. 15 és
nov. 15-ét magába foglaló
héten pénteken és szombaton,
az állatvásár mindenkor az
első napon tartatik meg.

Nagyszeben — Sibiu, Víz-
keresztnap utáni hétfőn, máj.
3, szept. 14, megelőző 7 nap
állatvásár.

Nagytárna — Târna-mare
(Szatmárm.) febr. 16, ápr. 1,
máj. 1, jul. 26, okt. 28 és
dec. 11. napokat m. foglaló
hetek hétfőjén és keddjén.

Nagyvárad—Oradea, hétfő
és kedd általános vásár, péntek
csupán kirakóvásár. Márc.
12, jun. 21, szept. 8, dec. 8-át
magába foglaló héten mindig
pénteken kezdődnek s a kö-
vetkező sorrendben tartatnak
meg: pénteken és szombaton
sertés- és juhvásár, vasárnap,
hétfőn, kedden termény-, ha-
romfi-, sertés- és lóvásár;
vasárnap, hétfőn, kedden,
szerdán, csütörtökön és pén-
teken általános vásár.

*Nagyzerénd—Zerindul-
mare* (Aradmegye) jan. 14,
szept. 1.

Nagyzsombor — Jimborul,
jan. 20, húsvét és pünköst
harmadnapján, nov. 22.

Nagyzsám (Temesmegye),
Szt. György és Szt. Mihály
előtti vasárnap.

Naszód—Năsăud, máj. 27,
Szt. Pertalan után következő
2-ik szerdán, nov. 8, 2 nappal
előbb állatvásár.

Németbogsán — Bocșa,
(Krassó Szörény-megye) Fe-
ketevásárnap előtti héten, má-
jus: Szt. János napját magába
foglaló héten, Péter és Pál
ünnepe után, szeptember 18-
után, mindenkor csütörtökön,
pénteken és szombaton.

Németszentpéter, aug. 16,
ha vasárnapra esnek, úgy rá-
következő hétfőn.

Nickyalva — Nișhidorf
(Temes m.) május 23, aug. 7,
egy nap állatvásár.

*Nyáradkarácsony—Crăcia-
nești,* augusztus 27.

*Nyárádszereda—Mercuria
Niraj,* február 21—24, július
29—30, okt. 1—4, dec. 7—8,
szerdán hetivásár.

Óbesenyő—Beșeneva mare,
május 16, aug. 15, okt. 15.

Oklánd—Ocland, április 28-
és okt. 27, a kirakóvásárt
megelőző 2 napon állatvásár.
Minden csütörtökön heti ki-
rakóvásár.

Ómoldova—Moldova veche,
április 21, augusztus 27-én
állatvásárok.

Ópécška—Pecica română,
a február 2-át és július 24-ét
megelőző szombat, vasárnap,
hétfő.

Óradna — Rodna veche,
febr. 26. megelőző szombat,
június és október hó utolsó
szombat, május 4, aug. 10 és
dec. 18 előtti szerdán, 2 nap-
pal előbb állatvásár, május
és aug. — 3 nappal előbb
állatvásár.

*Oravicafalu—Oravița ro-
mână,* március 25—26, július
27—28.

Orsova (Ó)—Orșova, má-
jus 1—3, szept. 17—19 és
állatvásárok.

Ósinka—Șinca veche, ápr.
29, okt. 24 állatvásár, követ-
kező napon kirakóvásár.

Orcifalva--Cocota, (Temes-megye) ápr. 24, szept. 8.

Oravica--Oravița, (Román) márc. 25, július 25.

Pankota--Pâncota, május 3, aug. 1, okt. 15, kirakó és állatvásár 1 nap.

Pâncélcseh -- Pantceu, június 23--24, szept. 9--10, első nap állatvásár.

Papole--Păpăuți, febr. 14 utáni, pünköst előtti, aug. 19 utáni és okt. 29. utáni hétfőn.

Párdány--Pardani (Torontál megye) május 16.

Panlis (Temes m.), május 5, október 1.

Pécska (Magyar)--**Pecica** (Ungurească) május 9 és szept. 14-et megelőző szombat, vasárnap és hétfő, szombaton állatvásár.

Perjámos--Periamoș, ápr. 24, június 15, szept. 24.

Petres--Petriș (Beszterce-Naszód m.), ápr. Hugó és október Simon Juda napján.

Petrozsény -- Petroșeni, május 15., okt. 15. kirakó és állatvásár.

Piskolt (Bihar m.), márc. 1. és szept. 1. előtti szerdán.

Pusztakamarás--Cămărașul deșert, orsz. kirakó és gyümölcsvásár július 8.

Radna: lásd Óradna és Mária-Radna alatt.

Resicabánya--Reșița, (Krássó-Szőrény m.) Virágvasárnap előtti pénteken, illetve előtte való pénteken.

Román-Oravica--Oravița Románia, márc. 25, július 25.

Románlapos -- Lăpușul Româneșc, (Szolnok-Doboka m.) mindig ónaplár szerint Újévnapján, Gyümölcsoltó Boldogasszony és megelőző napon, Pünköst 2-ik és 3-ik nap, Kisasszony nap és a megelőző napon, első nap állatvásár.

Rozsnyó -- Râșnov (Brassó m.), jan. 25, jul. 12, előző egy nap állatvásár. Állatvásár minden szerdán.

Sarmaság--Șarmășag április és június második, aug. és okt. 3-ik heteiben szerda és csütörtök. Hétfőn hetivásár.

Sárköz--Livida, hetivásár kedden, február 16, május 15, július 20, szept. 20 és december 6. napját magába foglaló hetek hétfőjén és keddjén.

Segesvár--Sighișoara, márc. 15--17, jun. 23--25, nov. 3--5; 2 nap állatvásár, márc. 12. tenyészállatvásár.

Selénd -- Șilindia, (Arad m.), május 25, okt. 2, dec. 13-t követő vasárnap. Állatvásár a kirakóvásárral egy napon.

Simánd -- Șimandul de Jos, febr. 13, május 15 és szept. 13. hetében vasárnap és szombat állatvásár.

Simon--Șimon, aug. 9, november 21.

Soborsin--Șoborșin, február 14, május 3, aug. 18, dec. 3, kirakó és állatvásár egy napon.

Somkerék -- Șinterea, febr. 2--3, jun. 23--24. Első nap állatvásár.

Sósmező -- Poiana Seratu, április 1-ét tartalmazó héten szerdán és csütörtökön, május 19--20, július 14--15, okt. 25--26. Első napon baromvásár, mindkét nap kirakóvásár, szerdán hetivás.

Sóvárád--Sărată, jan. 7--8, május 7--8, aug. 29--30, december 19--20.

Stájerlak -- Ștaierdorf, Anina, Szt.-háromság vasárnapján, október második vasárnapján.

Sütelmed -- Silineghiu, január 13--14, Pünköst második és harmadnapján, aug. 27--28. Kedd hetivásár.

Szamosujvár--Gherla febr. 3--5, ápr. 29--30, máj. 1, jul. 23--25, okt. 26--28.

Szászkabánya--Săscă Montană, május 6-át megelőző pénteken és szombaton, ha azonban május 6 péntekre esik, úgy az napon és a következő szombaton; július 6--7-én, szept. 21-ét megelőző pénteken és szombaton, ha azonban szept. 21. péntekre esik, úgy aznapon és a következő szombaton.

Szászrégen--Reghinul Săsesc, febr. 11--19, máj. 1--12, jul. 30, aug. 10, okt. 15--23, utolsó nap kirakóvásár.

Szálárd--Sălard, február és aug. 1 előtti szerdán.

Szamoskrassó--Cărașeu, május és július második keddjén, szept. első keddi és nov. második keddi napján.

Szászsebes -- Sebeșul Săsesc, Mühlbach, január 29, április 24, aug. 24, előzőleg 3 nap állatvásár, ápr. 6--8, aug. 10--12 juhvásár, május 30--31 állatvásár.

Szatmárnémeti--Sătmămar, febr. 2, márc. 19, máj. 1, jul. 2, szept. 29, nov. 21. magában foglaló hetek keddjén és szerdáján, 1 nap állatv.

Székelyhíd -- Săcueni (Biharmegye), febr. 19, máj. 1, június 24, szept. 29, nov. 25, dec. 25, magába foglaló hetekben pénteken. Ezenkívül husvét és pünköst előtti héten szerdán, csütörtökön és pénteken. 1 nap állatv.

Székelyszeresztur--Cristur, febr. 21--22, máj. 1--4, jul. 4--7, szept. 8--11, 3 nap állatvásár, márc. 1-én tenyészbikavásár, márc. 2-án tehén és üszővásár, minden szombaton hetivásár állatfelhajlással.

Székelyeve (Temes-megye) jun. 1, szept. 28, orsz. állatvásár.

Székeljudvarheiy--Odorheiu. Bőjköz utáni szerda és csütörtök, Urnapja utáni hétfő és kedd, október 4--5, december 21--22, három nap állatvásár, ha akár a kirakó-, akár a marhavásár első napja ünnep, akkor a vásár a következő napon kezdődik, ápr. 10--12, szept. 28--30 juhvásár.

Székesut (Temesmegye) jan. 25, jul. 27, okt. 23. Orsz. vásárokat nem tartja meg.

Szemlak -- Semlac, Judica vasár. előtt két héttel és Péter és Pál előtt 2 héttel vasárnap és hétfőn, október harmadik vasárnapján és a rákövetkező hétfőn.

Szentgyörgy -- Sântgeorgiu (Beszt. Naszód megye), febr. 1, máj. 8, aug. 1, nov. 1, 3 nappal előtti állatvásár.

Szentjobb--Sâmbob, (Biharm.), ápr. és aug. első hétfő orsz. kirakó- és állatv.

Széplak—Seplak (Bihar-megye), a böjt második hetében, Szt. György előtti héten, Lőrinc napját magába foglaló héten, okt. első hetében, minden kedden kirakó- és állatvásár.

Szilágycseh—Cehul Silvaniei, hushagyó kedd utáni szerdán és csütörtökön, husvét előtt másfél héttel szerdán és csütörtökön. Aug. második hetében szerdán és csütörtökön, Urnapja utáni szerdán és csütörtökön. Lukács-nap utáni szerdán és csütörtökön. Karácsony hetét megelőző szerdán és csütörtökön. Péter és Pál utáni szerdán és csütörtökön.

Szilágynagyfalu—Nasfalău, orsz. állatvásár Vizkereszt utáni hét szerdáján, márciusi böjtközepe hetének szerdáján, Szt. György napját magában foglaló hét után következő szerdán, jul. harmadik hetének szerdáján, nov. harmadik hetének szerdáján, nov. második hetének szerdáján. Kirakóvásár mindig a fenti szerdák után való csüt.

Szilágyosmlyó—Șimleul Silvaniei, március, június, szeptember, december 20-át tartalmazó hetek csütörtök és péntekén. Március 23—24, június 22—23, szept. 21—22, dec. 21—22. Péntek helivásár.

Szinérváralja—Seini Félix, április, Gyula, július, Ince és okt. Teréz napokat magába foglaló héten hétfőn és kedden.

Szinye—Sina (Dés mellett), orsz. kirakóvásár jan. 15, márc. 26, június 27, október 15.

Szolcsva—Șelciova, ápr. 15—16, máj. 20.

Tasnád—Tășnad, Băfint hetében pénteken, husvét előző nagycsütörtökön; máj. Szaniszló, jul. Sárkány Boldogasszony napja, szeptember Kisasszony-napja, okt. Gál és nov. Márton napok heteiben pénteken.

Teke—Teaca (Kolozs-megye), febr. 1, máj. 1, ezt megelőzőleg április 11—14 juhvásár; június 27, november 5, megelőzőleg 2 nap állatvás.

Telegd—Tileagd (Bihar-megye), április 3-ik és december első hetének szerdai napján.

Temesbökény—Butin, ápr. 25, jul. 24, okt. 15, dec. 20.

Temesfüves—Fibis, márc. 10, máj. 10, nov. 10.

Temeshidegkut—Guttenbrunu (Temesmegye), január 16, május 16, szept. 14.

Temesgyarmat Jarmata, (Temes m.) jan. 16, május 16, szept. 14. Állatfelhajlás nélküli.

Temeskutas (Temesm.) május és okt. első keddjén.

Temesrékás, február 23—24, jun. 23—24, okt. 31, nov. 1 mindkét napon kirakó- és állatvásár együtt. Ha a határnapok elseje nem szombaton esik, úgy az azokat megelőző szombaton és vasárnapon.

Temesvár—Timișoara a vásárok 5 napon át tartanak, március 19, június 1, augusztus 15, szeptember 29, december 18 előtti csütörtökön kezdődőleg. — Szarvasmarhavásárok: március 19, július 1, aug. 10, szept. 28, dec. 14. Disznó- és juhvásárok: március 16—17, június 1—2, aug. 10—11, szept. 28—29, dec. 14—15. Lóvásárok: március 17—18, június 2—3, augusztus 11—12, szept. 29—30, dec. 15—16. Kirakóvásárok: március 16—20, június 1—5, augusztus 10—14, szept. 28-tól október 2-ig, dec. 14—18-ig.

Tenke—Tinca, (Bihar megye) március, június, szept. december hónapok negyedik hétfőjén kirakó és állatvásár.

Teregova, január 19, Gör. kel. husvét utáni első pénteken, július 6, Szent Demeter előtti pénteken. jul. 9, aug. 28, nov. 5, három nappal előbb állatvásár.

Torda—Turda, hamv. szerda utáni szombaton, április 24, július 24, szept. 8, okt. 31, dec. 6. Három nappal előbb állatvásár. Szombalon helivásár.

Tótvárad—Totvărădia, január 20, ónaplár szerint husvét utáni csütörtökön, ónaplár szerinti Urnap, szept. 26. Kirakó és állatvásár 1 nap.

Tövis—Teius, febr. 29, aug. 28, nov. 8, három nappal előbb állatvásár, aug. 18—19 juhvásár.

Turc—Turț, (Szatmár m.) jan. 25, ápr. 15, jun. 24, szeptember 2, november 15.

Turterebes—Turulung (Szatmár m.) febr. 3-át, ápr. 6-át, augusztus 5-ét, okt. 13-át magukban foglaló hetek csütörtökjén.

Ujarad—Aradulnou, (Temes megye) március 1, június 16, október 18.

Ujgyház (Leschkirch)—Nocrich, febr. 3. Krisztus mennybemenetele utáni nap és október 16-a utáni hétfőn, két nappal előbb állatvásár.

Ujfalu—Neudorf, május 13, augusztus 29, október 15, december 6.

Ujpecs—Uipeci, ápr. 4, augusztus 10, október 15 utáni vasárnapokon.

Ujszentanna—Șântana, (Arad megye) március, augusztus és október első szombatján. Ez utóbbi, ha nem vasárnapra esik, akkor a következő vasárnapon.

Ulma (Temes megye), május 26, augusztus 18. Az országos vásárokat nem tartja meg.

Vadász—Vădas (Arad megye) április 7, június 24. magába foglaló hét szerda napján kirakó és állatvásár.

Vajdahúnyad—Hunedoara, ónaplár szerint „Laetare” előtti szombat, áldozócsütörtök, július 11, november 13, három nappal előbb állatvásár.

Vajdakamarás—Vaidacamaras, március 19, július 24.

Vajdarécsce—Vaidarecea, január 18—19, márc. 21—22, augusztus 1—2, első nap állatvásár, második nap kirakóvásár.

Vámosgálfalva—Ganfalu, hushagyó kedd előtt, husvét előtt és karácsony előtt eső vasárnap csak állatvásár.

Varadia—Varadia, április 4. utáni pénteken és szept. 4. előtti pénteken.

Várboksán — Bocşa română, pünköszt vasárnap utáni kedd és október első keddjén.

Varsány — Vărşand, (Aradmegye) október 2.

Varjas — Varias, április 1, szeptember 1, december 1.

Várhely — Grădişte, (Hunyad megye) ónaptár szerint husvét után következő 2 szombat, október 20.

Vármező — Buciu ni, országos állatvásár február, május, augusztus és november hónapok második szerda napján s az ezeket követő csütörtök napokon kirakóvásár. Heti vásár minden csütörtökön állatfelhajtással.

Végvár — Tormac, április 17, jun. 15, szept. 13, nov. 15. napokat magába foglaló hetek péntek, szombat és vasárnapján. Ha e napok valamelyikére sátorosfennep esik, úgy egy héttel később a vásárok három naposak.

Vermes — Vermeş, május 10, október 8.

Verespatak — Roşia de munte, március utolsó és október második hetében pénteken és szombaton. 1—1 nap állatvásár.

Vaskóh — Vaşcau (Biharmegye) február, április, június, augusztus, október és december első pénteken.

Világos — Şiria (Aradmegye), bőjt köz. napon, jun. 1-ét követő vasárnap, aug. 2-ik hetében és Szt. András napját magába foglaló héten első vasárnap, 1-1 nap állatvás.

Vinga (Temesmegye), gör. kel. naptár szerint áld. csüt. előtti vasárnap, Szt. István, és Szt. Mihály nap utáni első vasárnap.

Vingárd, orsz. állatvásár febr. 10—11, szept. 10—11, orsz. kirakóvásár febr. 12, máj. 12, és szept. 12.

Visó (Felső) — Vişeu de Sus (Máramarosmegye), április 19, aug. 1, nov. 7. utáni hétfő és kedd.

Vizakna — Ocna Sibiului, ápr. 1, aug. 6, dec. 20. kirakóvásár, előzőleg 3—3 nap állatvásár.

Zalatna — Zlatna, március 19, június 16—18, aug. 30—31, szept. 1, két nappal előbb állatvásár.

Zaránd — Zarand (Aradmegye), hamvazószerda utáni vasárnap, pünköszt, Boldogasszony napja és dec. 17. előtti vasárnap, 1 nappal előbb állatvásár.

Zám — Zam (Hunyadm.), január 29 és nagy bőjt negyedik hetében levő szerdán, június 3, július 21, szeptember 11—27, december 13.

Zenteike — Zam (Cocjna), márc. 30. szept. 14.

Zilah — Zalău, március, június, szeptember és december hónapok első szerda és csütörtök napjain.

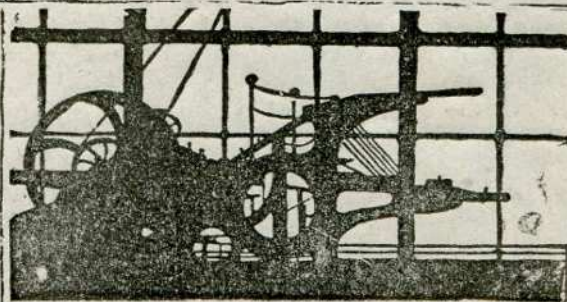
Zsibó — Jibou, február 13—14, május 4—5, július 10—11, október 10—11, dec. 17—18.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, TANKÖNYV- ÉS UJSÁGKIADÓ-
VÁLLALAT, ☼ KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

TELEFON

G-22

TELEFON

G-22

O-R-A-D-E-A

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZÁM
A REFORMÁTUS TANITÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET ÉPÜLETÉBEN

NAGYVÁRAD

KÉSZIT : MINDENFÉLE KERESKEDELMI ÉS MAGÁN-
NYOMTATVÁNYOKAT CSINOS, TISZTA KIVITELBEN,
JUTÁNYOS NAPI ÁRAKON. ☼ ALAPITTATOTT : 1909.

Olcsó kölcsönt

ad, házakra, földekre
és kézi zálogra

**NÉPSZÖVETSÉGI
HITELINTÉZET RT.**

ORADEA — NAGYVÁRAD,
Str. Prințul Carol (Szilágyi D.-
utca) 5. (Kath Kör épület)

Schwartz Farkas

ÉS FIAI

**Kávé és Tea
közvetlen
behozatala**

.....
Szikkvizgyár
.....

Telefon 2-92.

Ifj. Cser János és Társa

Timár-telepe

ORADEA

Str. Dr N. Bolchaș (Lovas-utca) 6.

Fonciera Általános Biztosító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ—KOLOZSVÁR

VEZÉRÜGYNÖKSÉG:

Oradea, Rimanóczy-u. 2.

A Királyhágómel-
léki Ref. Egyház-
kerület szerződés-
es biztosítója.

**Köt előnyös díj és feltételek mellett: élet, tűz,
jég, baleset és betörés elleni biztosításokat**

VEISZLOVITS ADOLF ÉS FIA

Első

nagyváradai temetkezési vállalatja és márványművek gyára

„Concordia Entreprise des pompes funebres“

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 13. Alapított; 1858. évben

Zombor Sándor

ORVOSI MŰSZERÉSZ

Oradea—Nagyvárad

Str. I. Vulcan [Nagy Sándor-u.] 17.

Készít orvosi műszereket, kórházi berendezéseket, betegápolási eszközöket, ugyanint corzett, járógép és műlábakat stb., mely munkálatok szakszerű készítéseért felelőséget is vállalok.

Stepper utóda

RAUSCHER ÉS RAKITS

Cukrászok

Oradea—Nagyvárad

Str. Alexandri (Teleki-utca) 26.

Fiók: Bul. Reg. Ferdinand 9.

Előzékeny és pontos kiszolgálásban részesül a

HAJNAL ÉS RÓZSA

vászon, szövet és selyemáruházánál

Oradea, Strada Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 1.

Teljes menyasszonyi kelengyék, valódi rumburgi lenvásznak, zsebkendők, damasztok, Chifonok, ágynemű kretonok, batiszt chifonok, szövetek, posztók, paplanok matracok, harisnyák, barchetek, damaszt asztalneműek, zefirek, ágynemű kanavásznak, glotthok, japán selymek, crepp de chinek és sok itt fel nem sorolható cikkek vannak raktáron. Minden szezonban érkeznek újdonságok óriási választékban. Nagyváradon az egyedüli református vászon és női divatkereskedő.

Angol férfi szövetek raktára
Régi paplan áthuzását elvállaljuk

PAPLAN
MADRAC

PAPLAN
MADRAC

Vidékieknek 5% engedmény!

Ha megbízható jó szerszámra lesz szüksége, úgy keresse fel a jóhírnevéről ismert

VASS LAJOS

szerszámkészítő üzemet
ORADEA-NAGYVÁRAD,
Str. Avram Iancu Kossuth-utca 9.

hol a legjobb minőségű
cipőgyári és dobozgyári
STANZKÉSEK

valamint famegmunkáló-,
papírvágó kések szakszerű
készítését, valamint köszö-
rürlését a legjutányosabb
árban eszközölöm.

„PHÖNIX”

külföldi gyermekkoscsik
nagy választékban.
Egyedüli lerakat.

PHÖNIX

Ridikülök, fésük, bőröndök
drogua- és játékaruk nagy
választékban. Legolcsóbb
bevásárlási forrás:

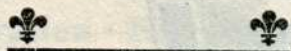
Szabó J. fésűárnyház
Oradea—Nagyvárad,
Sas-passage 42.

MŰVÉSZETI, IPARI, RUHA, BATIK, RELIEF ÉS
OMBRE FESTÉKEK GYÁRI NAGY RAKTÁRA
Oradea-Nagyvárad, Reg. Ferd. (Rákóczi-út) 2.

Szabó Lajos

szobafestő

A nagyérdemű
közönség szives
figyelmébe
ajánlva a cégszo-
lid és pontosságát

ORADEA—NAGYVÁRAD,
Strada Simeon Barnuțiu
(Damjanich-utca) 5. szám.

Legolesőbb bevásárlási forrás!

Szenszki Miklós

divatárúháza

Oradea, Sas-passage.

Harisnyák, keztyűk, fehérne-
műek, zsebkendők, szvetterek
rövidáruk nagyválasztékban.

Raktáron tartunk motorokat minden lóerőben, csillárokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, u. m. ebédlő, szalon uriszoba, leány- és hálószoba ampolnákat, asztali lámpákat, vasalókat, mindennemű főzőedényeket és fűtő-készülékeket, a legjobb gyártmányu garantált egy és fél wattos Wolfram égőket, ugyszintén villamos vezetékeket, mint szerelési apróbb anyagokat a legolcsóbb árak mellett.

Nagyvárad Város Villamos Műve

Bőrbútorok

hencserek

valamint ruganyos

ágybetétek

kaphatók s megren-

delhetők elsőrendű

minták szerint

Kovács József

kárpitosnál

ORADEA—NAGYVÁRAD

Aleea Romei (Deák F.-u.) 1.

Kereskedelmi Csarnok épületében.

Horváth Ernő

dentist

Str. Vlahuța

Szt. János-u.

24.

Foghúzás, fogtömés
és műfog készítés!

Eredeti **MAV**. golyóscsapágyas cséplők,

MAV. gőz-, gáz- és benzinmotorok

továbbá

W. D. jelű Hanomag és más gyártmányú
tractorok

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók az

Economia Keresk. és Ipari R. T.-nál

ORADEA, Piața Mihai Viteazul [Nagy Fiac-tér] 1.

Sürgöncim: Coloniale.

Telefon szám 8-58.

Török Sándor és Fiai

épület- és műlakatosok

készítnek a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig lépcső-, folyosó- és sirrácsokat, sirlámpákat, vaskapukat, fűzött vasablakokat, takaréktűzhelyeket és épületvasalásokat, valamint minden, e szakmába vágó munkákat pontosan, a legjutányosabb árak mellett.

ORADEA-NAGYVÁRAD
Str. Sim. Barnuțiu Damjanich-u. 3.

**Olcsón,
szépen,
gyorsan
f e s t,
tisztít,
mos és
v a s a l**

SZABÓ LÁSZLÓ

KELMEFESTŐ

ORADEA-NAGYVÁRAD,
Str. Take Ionescu [Körös-utca] 1.
Bul. Reg. Ferdinand 2. Bazárépület

Telefon: 708

Telefon: 708

SYLVANIA

TŰZIFA- ÉS SZÉNTÉLEP

ORADEA--NAGYVÁRAD

STR. HORIA (BÁTHORY-U.) 26.

Állandóan raktáron tartunk és házhoz szállítunk I. oszt. cserhasáb tűzifát I. oszt. bükkhasáb tűzifát, továbbá cser és bükk aprított tűzifát. Eladás köbméterben vagy sulyban. Vevőinktől a tűzifa bérvágást önköltségi áron elvállaljuk. Retorta bükkfaszén csomagolva és ömlesztve. Kétszer mosott kovácsszén. Kőszén. Koks. Tűzifát részletfizetésre is szállít.

Telefon: 708

Telefon: 708

Industria Bank

Részvénytársaság
Oradea—Nagyvárad.

Alaptőke 15.000,000 Lei

STAR } építészeti téglá
VULKÁN } és cserépgyár
központi irodája
Piața Unirii (Szt. László-tér)
Sas-palota.

Takarékbetétek
Folyószámlák
Építési kölcsönök.

Elsőrangú téglá és cserép
legolcsóbb beszerzési helye.

FLEISZ KÁROLY

angol és francia
női divat-szabó

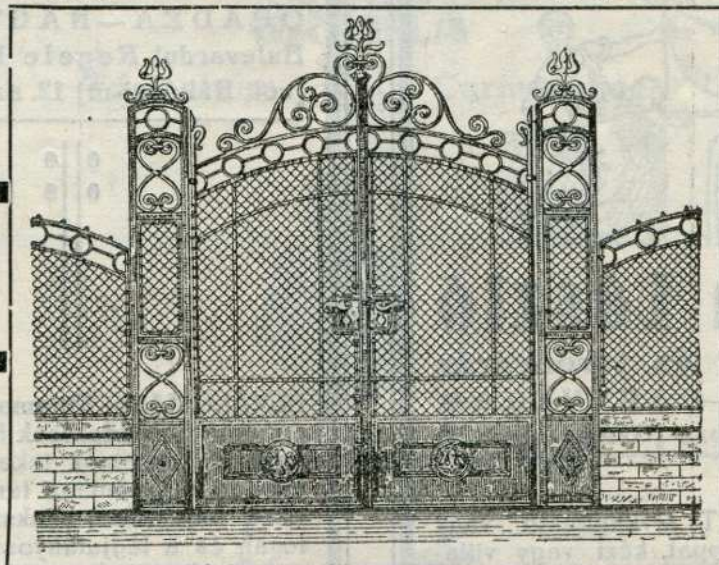

Oradea—Nagyvárad,
Sîrada Simeon Stefan
(Bethlen-utca) 28. szám

BOZSÁK M. ÉS FIA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

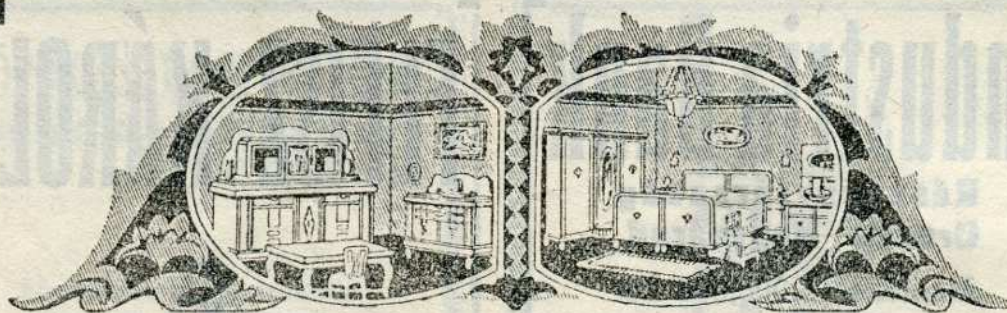
sodronyárúgyár, Timisoara—Temesvár
Fiókgyár: Oradea—Nagyvárad.

Alapítva
1879.

Alapítva
1879.

Az ország legnagyobb sodronykerítésfonat, sodronyszövet, szifa és min-
dennemű sodrontárgyak gyára, külön vasbutor és sárgarézbutor osztály
Kiváló minőségű gyártmányainkat a legjutányosabb árak mellett ajánljuk.

BITTENBINDER

TÁMPLAR ARTISTIC - MŰASZTALOS
Strada Coqalniceanu 13. ORADEA Várady Zsigmond-u. 13.

**Készít mindennemű asztalos munkát
műbútort, portált és épületmunkákat.**

TELEFON
8-47.

Reich László

műlakatos és toronyórás
ORADEA-NAGYVÁRAD,
Str. Gen. Holban (Széles-utca) 39

TORONYÓRÁT kivilágítható, vagy festett számlappal, kézi vagy villamos súlyfelhúzással. — Készít, javít, átalakításokat, vagy régi órák be-cserélését elvállalja. — Villámhárító készítés. — Árajánlat díjtalan.

CZEGLÉDY KÁROLY

electrotechnikai vállalata
ORADEA-NAGYVÁRAD,
Bulevardul Regele Ferdinand
(volt Rákóczi-út) 12. SZ. Apolló-palota.

ELVÁLLALJA: Villamos világítási-és motorberendezések felszerelését, motorok, dynamók tekercselését és minden e szakmába tartozó munkálatok teljesítését szakszerűen, pontosan és a legjutányosabb árakon, ugyszintén mindennemű házi telefonok és villanycsengők felszerelését. Mindenféle 1 és 1/2 Wattos égők és csillárok állandóan raktáron!

DEUTSCH POSZTÓÁRUHÁZ**ORADEA -- NAGYVÁRAD****ANGOL SZÖVETEI****DE-DE-LONDON VÉDJEGGYEL****LEGSZEBBEN, LEGJOBBAN, LEGOLCSÓBBAN!**

Tátray Gusztáv
ORADEA.

Kézi munka különlegességei a
legszebbek és legolcsóbbak.

Egyesült Bank
és Takarékpénztár
R. T.
ORADEA

Fiókok: BEIUŞ, MARGHITA

Alapítke és tartalékok:
70.000.000 Lei.

Deviza üzletek kötésére jogosított intézet

„CARMEN“ cipőgyár R. T.
ORADEA

Táviratcim: Carmenshoe

Ajánlja elsőrangú női-luxus, trottneur és gyermekecipőgyártmányait.

Saját készítményü
 férfi- és gyermek-
 cipőraktár, a leg-
 divatosabb női és
 orthopäd cipőket
 méret után készít

BUDAY TIBOR

ORADEA-NAGYVÁRAD
 Str. Rimanóczy-utca 2. sz.

Szücs László

URI SZABÓ

Strada Iosif Vulcan
 (Nagy Sándor-utca) 4.

Atelier, Fotocincografic **KLISÉGYÁR** Fotochemigrafische Kunstanstalt

Oradea—Nagyvárad, Str. Fânului (Széna-u.) 2. szám.

Telefon: 4-27

Fémablák és fémcimkék gyára

Fém cégtablák, névtablák privátlaká-
 sokra, Fémcimkék védjegyek, gépgyarak,
 butor és hangszergyarak, valamint mű-
 szaki gyártmányok részére.

Erdélyben a nyugati kvalitást
 egyedül cégünk képviseli.

**Biharmegyei
Takarékpénztár
és Gazdasági Bank
ORADEA—NAGYVÁRAD**

Alapítva: 1872.

Telefon: 1-48, 4-89, 4-17.

Saját tőke: Lei 72.000,000

Sürgőncim: Biharcassa.

Foglalkozik a bank-
üzlet minden ágával.

Deviza-üzletek köté-
sére felhatalmazva.

Takarékbetétek.

Folyószámlák.

DERBY

Cipőgyár R-T. Oradea

Saját tőke: Lei 20.000,000

20 saját fióküzlet
az ország minden
nagyobb városában
Gyárt mindenfajta
cipőt a legegyszerű-
sübből a legluxu-
riösebb kivitelig.

A „DERBY“ cipőnél olcsóbb van,

de jobb nincs!

**Feketeerdői
üveggyár r-t.**

**Padurea-Neagra
Feketeerdő.**

Alapítva: 1840.

Az ország egyik legnagyobb
és legrégebb üveggyára.

Gyárt mindenfajta fuvolt és
csiszolt üvegárut.

„FLORA“

stearingyertya és szappangyár

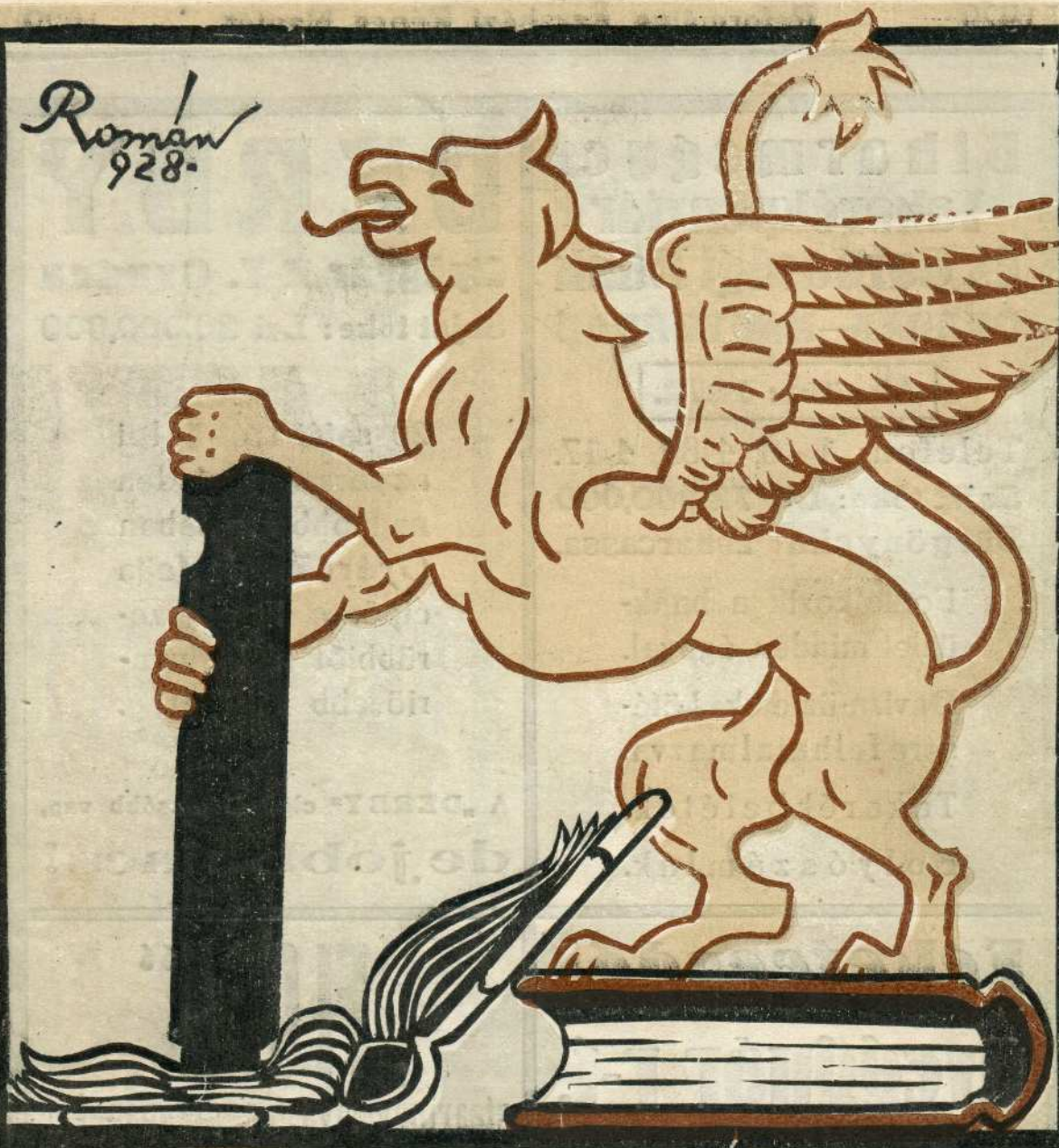
Részv.-társ.

ORADEA

Alaptőke: Lei 5.000,000

Flora szappan
és Flora gyertya
a vezető márka!

Roman
928.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKERESKEDÉS
PAPIRRAKTÁR

ORADEA-NAGYVARAD